

Bundel – Algemeen Bestuur ODZOB van 18 december 2025

- 0 Informatie bij beeldvormende sessie AB 18 december 2025, onderdeel gezondheid
 - Memo Project gezondheid
 - Gezondheidsrisico's leefomgeving BZO
- 1 Opening AB-agenda, vaststelling agenda
- 2 Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten
- 3 Bespreekpunten (discussie en besluitvorming)
- 3.a Benoeming lid DB namens cluster Eindhoven & Helmond, de heer Van Bree
 - Bijlage 3.a AB-voorstel Benoeming lid DB namens cluster Eindhoven & Helmond
- 3.b Meerjaren ontwikkelaanpak Jaarschijf 2026, de heer Van de Noort
 - Bijlage 3.b.1 AB-voorstel Meerjaren ontwikkelaanpak Jaarschijf 2026
 - Bijlage 3.b.2 Meerjaren ontwikkelaanpak Jaarschijf 2026
- 3.c Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations, de heer Van Bree
 - Bijlage 3.c.1 AB-voorstel Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations aangepast
 - Bijlage 3.c.2 Afspraken MRE en ODZOB
 - Bijlage 3.c.3 Brief MRE aan ODZOB 30 oktober 2025
 - Bijlage 3.c.4 Brief MRE middenspanningsstations
 - Bijlage 3.c.5 Collegevoorstel Versnellen vergunningverlening middenspanningsnetwerk
 - Bijlage 3.c.6 Advies GPO mbt AB-voorstel Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations
- 3.d Cumulatie van geur, mevrouw Van Breugel-Smolders
 - Bijlage 3.d.1 AB-voorstel Cumulatie van geur
 - Bijlage 3.d.2 Beleidsregel rekening houden met geur van activiteiten
 - Bijlage 3.d.3 Indicatieve lijst industriële geurrelevante bedrijven
 - Bijlage 3.d.4 Collegevoorstel cumulatie
- 3.e Kadernota 2027 en indexeringsmethodiek 4GR, de heer Van den Berkmortel
 - Bijlage 3.e.1 AB-voorstel Kadernota 2027 en indexeringsmethodiek 4GR
 - Bijlage 3.e.2 Aanbiedingsbrief werkgroep met advies Kring van gemeenesecretarissen Notitie indexering
 - Bijlage 3.e.3 Notitie Indexeringsmethodiek 4GR
 - Bijlage 3.e.4 Kadernota 2027 aangepast
- 4.a Stand van zaken business cases, de heer Van den Berkmortel
 - Bijlage 4.a.1 AB-voorstel Stand van zaken business cases
 - Bijlage 4.a.2 Business cases stand 12-11-2025
- 5 Rondvraag
- 6 Sluiting
- 7 Ter informatie
- 7.a AB-vergadering 23 oktober 2025 verslag, besluitenlijst en actielijst
 - Bijlage a AB 23 oktober 2025 verslag besluitenlijst actielijst
- 7.b DB-vergadering 25 september 2025 verslag, besluitenlijst en actielijst
 - Bijlage b DB 25 september 2025 verslag besluitenlijst actielijst

MEMO

Aan	AB
Van	ODZOB
Datum	1 december 2025
Afschrift	n.v.t.
Onderwerp	Voorstel tot herijking project Gezondheid samenwerking GGD en uitvoeringsagenda (advisering)
Kenmerk	Z-2025-000014

Aanleiding herijking

In 2025 is het project Gezondheid samenwerking GGD en uitvoeringsagenda (advisering) gestart. Dit is een project uit de Meerjaren ontwikkel aanpak met een looptijd van twee jaar. Doel van het project is om samen met gemeenten en GGD te onderzoeken waar explicietere keuzes gemaakt kunnen worden in de belangenafweging in besluitvorming, op het gebied van gezondheid. In de eerste overleggen van dit project bleek er terughoudendheid te zijn vanwege de mogelijke belemmeringen die er kunnen ontstaan door strengere normeringen van omgevingsplannen en vergunningen. Met name op het gebied van woningbouw speelde dit. De afbakening in het project bleek te breed en onvoldoende concreet, waardoor er te weinig overzicht was van de impact van het project. Hierdoor was er onvoldoende draagvlak.

Proces herijking

Om de herijking van het project toe te lichten, wordt de beeldvormende sessie van het AB op 18 december 2025 gebruikt. Daarna kan de herijking worden uitgevoerd zoals hieronder voorgesteld.

Motivatie voortzetten project

De regio Zuidooost-Brabant wordt gekenmerkt door een zware milieudruk. Ten dele door de sterk ontwikkelde agrarische en industriële bedrijvigheid, en door de grote bewoningsdichtheid en daarmee gepaard gaande verkeersdruk en verweving van woningen met bedrijfsmatige functies. En ten dele door vervuiling afkomstig uit het buitenland zoals de ligging in de rook van het Ruhrgebied. De maatschappelijke kosten daarvan zijn zichtbaar in diverse ziekten en gezondheidseffecten. Een volwaardiger afweging van het aspect gezondheid is nodig in ruimtelijke besluitvorming, om invulling te kunnen geven aan de standpunten hierover in de gemeentelijke omgevingsvisies. Door de herijking heeft dit geen invloed op de mogelijkheden tot woningbouw of ontwikkelingen van bedrijven. Voor meer informatie over de milieudruk, zie bijlage 1.

Voorstel, uit te voeren na 18 december 2025

Het project herijken door middel van toepassing van de pilots waarbij in overleg met gemeenten de motivatie van omgevingsplannen wordt aangepast om gezondheid volwaardiger af te wegen in de besluitvorming. Een evaluatie over het vervolg van deze werkwijze vindt plaats in de reguliere regionale overleggen.

Voorgestelde pilots

- *In de motivatie van een omgevingsplan bij kinderdagverblijven en kleinschalige zorginitiatieven in het buitengebied de gezondheidkundige advieswaarden van geur (en fijnstof e.d.) benoemen.* In kinderdagverblijven en kleinschalige zorginitiatieven verblijven kwetsbare groepen. Extra zorg voor de gezondheid van hun leefomgeving vermindert hun ziektelast. Door de gezondheidkundige advieswaarden te noemen kan een afweging worden gemaakt tussen de

voordelen van de aangevraagde planlocatie en de gezondheidseffecten door de milieubelasting ervan. Geur is in het buitengebied een van de belangrijkste milieufactoren.

- *In de motivatie van een omgevingsplan voor nieuwbouwwijken de gezondheidkundige advieswaarden voor fijnstof benoemen.*

In de huidige praktijk worden nu sociale huurwoningen waar gemiddeld mensen met een zwakkere gezondheid wonen, het zwaarst belast door fijnstof. Dit is niet zichtbaar, want het plan voldoet aan de wettelijke fijnstofnorm. Bij het inzichtelijk maken van de verhouding van het plan met de lagere gezondheidkundige advieswaarden, komt dit wel naar voren, en kan hier expliciet een afweging in gemaakt worden.

- Nog nader uit te werken pilot: geitenhouderijen.

Implicaties herijking

De geraamde uren en de looptijd wijzigen niet. Door de herijking vervalt de breedte van het project. Keuzes over hoe met gezondheid in relatie tot milieufactoren kan worden omgegaan worden voor een groot deel buiten het project gebracht. De afbakening van de herijking verbetert de concreetheid van het project en maakt eigenstandige beleidskeuzes mogelijk. Er wordt niet ingegrepen op de mogelijkheden voor woningbouw of ontwikkelingen van bedrijven.

Gezondheidsrisico's van de leefomgeving in Brabant Zuidoost

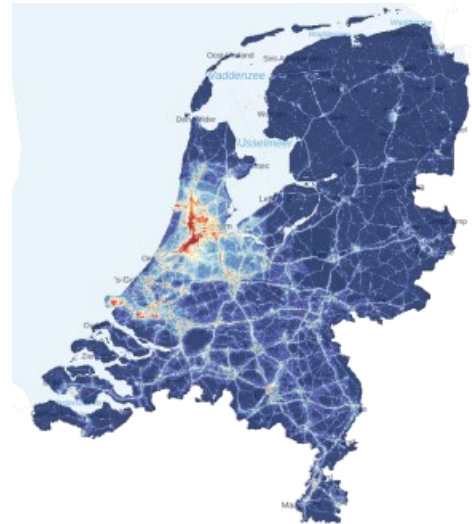
Bijdrage van GGD, team Gezondheid, Milieu en Veiligheid

Het milieugezondheidsrisico stijgt en is ongelijk verdeeld

Factoren in de leefomgeving hebben een aanzienlijke impact op de gezondheid van burgers. Volgens de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024 van het RIVM kan 4,5% van de ziektelast in Nederland worden toegeschreven aan een ongezonde leefomgeving.¹ Dit zogeheten milieugezondheidsrisico (MGR) is sinds 2018 landelijk met 0,5% toegenomen.² Het RIVM voorspelt verdere druk op de leefomgeving door klimaatverandering en bevolkingsgroei.¹ Verschillen in het land zijn met name toe te schrijven aan bronnen van luchtverontreiniging en geluid, met grote hotspots in sterk verstedelijkte gebieden (zie Figuur 1). Het RIVM heeft onderzocht dat vaak de laagste inkomensgroepen wonen in een omgeving met stapeling van ongezonde omgevingsfactoren.³

Figuur 1 (Rechts). Milieugezondheidsrisico in Nederland (Bron: Atlas Leefomgeving)
Het Milieugezondheidsrisico is het cumulatieve gezondheidsrisico van bewoners door blootstelling aan UV-straling, luchtkwaliteit (PM10/NO₂), geluid en binnenmilieufactoren (radon/thoron, vocht, CO en meeroken). Voor deze kaart zijn gegevens van het RIVM uit 2020 gebruikt.
Figuur 2 (Links). Milieugezondheidsrisico in Brabant Zuidoost (Bron Atlas Leefomgeving)
Deze kaart is een ingezoomd beeld van Figuur 1.

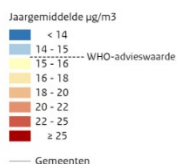

MGR in Brabant Zuidoost is het hoogst in de omgeving van

Eindhoven

In Brabant Zuidoost is het MGR het hoogst rond Eindhoven (zie Figuur 2). Met name rond de verkeersring, Eindhoven Airport en de industrie ten noorden van de stad is het MGR verhoogd (>10%). Naast Eindhoven is te zien dat de industrie op de bedrijventerreinen in Helmond en het wegennet bijdragen aan een hoger MGR. In het licht van de woningbouwopgave, zullen Eindhoven en de gemeentes rondom de komende jaren voor de uitdaging staan om een gezonde leefomgeving te waarborgen voor hun bewoners. Met het oog eerdergenoemde toename van milieudruk door klimaatverandering (o.a. het hitte-eilandeffect in verstedelijkt gebied), is hierbij ook voldoende aandacht nodig voor klimaat-adaptieve maatregelen.

Concentratie fijnstof 2023
Per kaartvlak van 1 x 1 km

Figuur 3. Concentraties fijnstof in Nederland in 2023.
Deze kaart laat de jaargemiddelde PM10 concentraties zien. Voor deze kaart zijn gegevens van GCN gebruikt.

Luchtverontreiniging veroorzaakt grote ziektelast

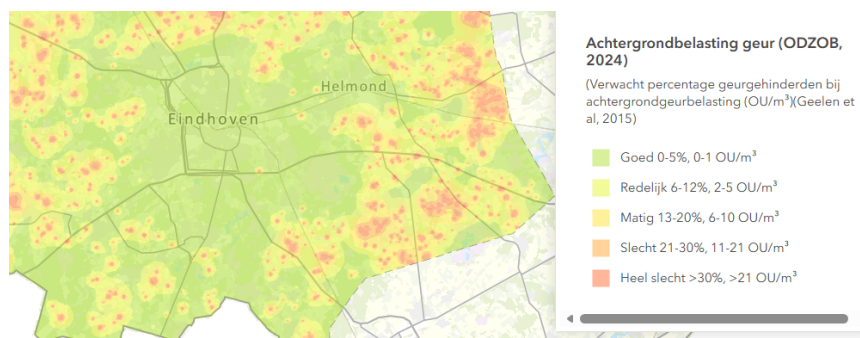
Van de afzonderlijke omgevingsfactoren is luchtkwaliteit het best kwantificeerbaar in gezondheidsrisico's. Het GGD-rapport *Luchtkwaliteit in Brabant* laat zien dat de jaargemiddelde concentraties NO₂, PM10 en PM2,5 in heel Zuidoost Brabant boven de gezondheidkundige advieswaarden van de WHO liggen.⁴ Vooral de hoge jaargemiddelde PM10-concentratie in de regio valt op (zie Figuur 3). Hierbij spelen de hogere buitenlandbijdrage en de bijdrage van lokale bronnen (intensieve veehouderij en in mindere mate industrie) een rol.⁵ De luchtverontreiniging in Brabant Zuidoost resulteert in een aanzienlijke ziektelast: het veroorzaakt 1 van de 5 gevallen van astma bij kinderen wordt en 1 van de 4 gevallen van hart- en vaatziekten.³

Funcziemenging mogelijk een uitdaging voor gevoelige bestemmingenbeleid

De gemiddelde blootstelling van een huisadres aan NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} in Brabant Zuidoost verschilt sterk op gemeente- en buurtniveau.⁴ Zo is in Eindhoven de NO₂ blootstelling van bewoners aanzienlijk hoger dan in de rest van de regio. Lokale bronnen kunnen dus grote invloed hebben op de blootstelling. In het luchtkwaliteit rapport pleit de GGD daarom enerzijds voor bronmaatregelen - maatregelen die de uitstoot verminderen - en gevoelige bestemmingenbeleid – het plaatsen van woningen, scholen en opvangplekken op een voor gezondheid te accepteren afstand van vervuilende bronnen (bijv. >150m van een snelweg). In Brabant Zuidoost kan funcziemenging in het buitengebied de uitvoering van gevoelige bestemmingenbeleid bemoeilijken. De GGD ziet dit terug in adviesvragen over kinderdagverblijven op agrarisch perceel of nieuwe woningen op vrijkomend agrarisch vastgoed.

Landbouw en industrie: geurhinder ook belangrijk

MGR en de drie indicatoren van luchtkwaliteit geven een goede indruk, maar niet het volledige beeld van de gezondheidsrisico's van de leefomgeving. Voor de landbouw, en met name de veeteelt, is ook geurbelasting relevant. De achtergrond geurbelasting door veehouderij in Brabant Zuidoost is op verschillende plekken 'slecht' tot 'heel slecht' (zie Figuur 4). Dit is terug te zien in de bewonersbeleving. De Brabantse Omgevingsscan laat zien dat bijna 1 op de 10 volwassenen in Brabant Zuidoost in 2024 matig of ernstig geurhinder heeft ervaren door veeteelt.⁶ Industrie is in Brabant Zuidoost ook een bron van geuroverlast, maar niet in dezelfde orde van grootte als veeteelt: 6% van de volwassenen heeft in 2024 matig of ernstig geurhinder door industrie ervaren. Geurhinder kan leiden tot verschillende gezondheidsklachten zoals hoofdpijn, misselijkheid, irritatie van slijmvliezen en stress.

Figuur 4. Achtergrondgeurbelasting in Brabant Zuidoost (Bron: Brabantse Omgevingsscan)
Voor deze kaart zijn gegevens van de OD Zuidoost-Brabant gebruikt uit 2024.

Referenties

1. RIVM. Naar een gezonde leefomgeving in een veranderend klimaat: Themaverkenning bij de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024. Internet. Beschikbaar via: <https://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/vtv-2024/leefomgeving-klimaat>
2. Gids Gezonde Leefomgeving. Verschillen in milieugerelateerde ziektelast tussen VTV-2018 en VTV-2024 uitgelicht. Beschikbaar via: <https://www.gezondeleefomgeving.nl/verschillen-milieu-vtv2018-en-vtv2024>
3. RIVM. Gezondheid en Ruimte: Kwetsbaarheid en kansen in de stapeling van omgevingsfactoren. Internet. Beschikbaar via: <https://www.rivm.nl/publicaties/gezondheid-en-ruimte>
4. GGD Gezondheid Milieu en Veiligheid Brabant. Luchtkwaliteit en gezondheid in de provincie Noord-Brabant. Beschikbaar via: <https://www.ggdwb.nl/gezondheid-milieu-veiligheid/luchtkwaliteit-en-gezondheid>
5. Volksgezondheid en Zorg info. Leefomgeving | Regionaal | Luchtverontreiniging. Beschikbaar via: <https://www.vzinfo.nl/leefomgeving/regionaal/lucht-verontreiniging>
6. Brabantscan GGD. Brabantse Omgevingsscan (BROS) | Geur. Beschikbaar via: <https://brabantscan.nl/dashboard/brabantse-omgevingsscan--bros-/geur>

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 3.a

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Benoeming DB-lid ODZOB

Beslispunten :

1. In te stemmen met de benoeming van de door het cluster Eindhoven & Helmond voorgedragen functionaris de heer S.C.C.M. Potters tot lid van het dagelijks bestuur (DB) Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant per 18 december 2025.

Aanleiding

Met het vertrek van DB-lid de heer A. Bonte, dient door het algemeen bestuur een nieuw DB-lid namens het cluster Eindhoven & Helmond te worden benoemd. Ingevolge de GR ODZOB wordt, wanneer er tussentijds een vacature ontstaat, zo spoedig mogelijk een nieuw DB-lid aangewezen.

Toelichting

In de GR ODZOB is bepaald dat het dagelijks bestuur uit minimaal 3 en maximaal 6 leden bestaat, waaronder de voorzitter. De leden worden uit en door het AB gekozen. Bij de aanwijzing van de DB-leden moet rekening worden gehouden met een evenwichtige spreiding over het werkgebied van de ODZOB. Het dagelijks bestuur bestaat uit de volgende samenstelling:

- 1 lid namens de Peelgemeenten;
- 1 lid namens de Kempengemeenten;
- 1 lid namens de A2-gemeenten;
- 1 lid namens de gemeenten Eindhoven en Helmond;
- 1 lid namens de Randstedelijke gemeenten;
- 1 lid namens de provincie Noord-Brabant;

Namens het cluster Eindhoven & Helmond wordt de heer S.C.C.M. Potters voorgedragen als DB-lid.

Beoogd effect

Zo spoedig mogelijk tot een volwaardige samenstelling van het DB te komen.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 Het is wenselijk om zo spoedig mogelijk tot een volledige bezetting van het DB te komen.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

-

Financiën / Personeel

-

Vervolg / Communicatie

-

Bijlagen

-

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

BESLUIT

1. In te stemmen met de benoeming van de door het cluster Eindhoven & Helmond voorgedragen functionaris de heer S.C.C.M. Potters tot lid van het dagelijks bestuur (DB) Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant per 18 december 2025.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025.

J.C.J. van Bree

Voorzitter

F.A.H. Piepers

Secretaris

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 3.b

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Meerjaren Ontwikkelaanpak jaarschijf 2026

Beslispunten : 1. Vaststellen en uitvoering geven aan jaarschijf 2026 met 3 portfolio's van de Meerjaren Ontwikkelaanpak.
2. De "Kaders Collectief Programma 2022-2026" met een jaar verlengen tot en met 2027.

Aanleiding

Om invulling te kunnen geven aan de Meerjarenvisie en om de ODZOB robuust te kunnen blijven houden naar de toekomst toe, heeft het AB op 19 december 2024 besloten om extra in te zetten op de ontwikkeling van de ODZOB middels een Meerjaren ontwikkelaanpak. De Meerjaren ontwikkelaanpak strekt zich over de periode 2025-2027. Waarbij het verder ontwikkelen niet stopt na 2027.

In 2024 liet het totale overzicht van ontwikkelopgaven zien, dat de ODZOB de stap moest zetten van een beheersmatige naar een ontwikkelorganisatie. In 2025 is de eerste ervaring opgedaan met deze Meerjaren ontwikkelaanpak en met deze ervaring is een nieuwe jaarschijf 2026 ontwikkeld.

Toelichting

Deze Meerjaren ontwikkelaanpak is programmatisch opgebouwd en bestaat uit drie programma's:

1. Regionale samenwerking Collectief Taken Programma;
2. Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH);
3. Programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling.

De drie programma's grijpen op elkaar in. Ze geven focus en worden in samenhang afgewogen. Het Collectief Taken Programma met de ontwikkelprojecten en de lijnopgaven (voorheen structurele taken) levert een belangrijke bijdrage aan beleidsvernieuwing en anticipeert op wet- en regelgeving. De Regionale Operationele Kaders (ROK's) geven richtingen aan de uitvoering en het programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH) geeft een belangrijke impuls aan de kwaliteit van de uitvoering. Het programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling geeft impuls aan verbetering processen, ICT en HRM organisatie breed en is essentieel om de uitvoering optimaal te kunnen laten functioneren.

Aan de hand van portfoliomanagement zijn deze drie programma's gevuld met opgaven/projecten, die strategisch of iets toe voegen aan de doelen van de Meerjarenvisie en/of iets toevoegen aan de robuustheid van de ODZOB. Tevens zijn de opgaven/projecten team-overstijgend.

Beoogd effect

De Meerjaren Ontwikkelaanpak maakt mogelijk om:

- In te kunnen springen op de laatste ontwikkelingen aangaande de fysieke leefomgeving;
- Te zorgen dat we een kwalitatief goede omgevingsdienst kunnen zijn en blijven.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1a. Jaarschijf 2026 is binnen de kaders opgesteld:

- Eénjarige projecten worden in principe in het lopende jaar opgeleverd. Maximaal 5% van de jaarprogrammering 2026 wordt gebruikt voor overloop;
- Het gaat om de opgaven, dat betekent dat zowel projecten als processen worden ingezet om tot ontwikkeling te kunnen komen;
- De ontwikkelruimte is volledig vergelijkbaar opgebouwd als in 2025 en binnen de begroting zoals vastgesteld door het AB in december 2024. Daarbij wordt een overprogrammering van 10% gehanteerd, omdat door allerlei factoren, niet ieder traject tot volledige wasdom kan komen. Daarbij wordt er op gelet dat er geen stapeling van doorgeschoven opgave ontstaat.

1b. Jaarschijf 2026 is in een zorgvuldig proces opgesteld:

Voor het jaar 2026 was de ontwikkelingsruimte overvraagd, vanwege nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen. Alle opgaven zijn in samenhang gebracht, geordend en geprioriteerd aan de hand van de eerder vastgestelde prioriteitspakketten en de beschikbare ontwikkelruimten per programma. De dilemma's zijn met de GPO werkgroep MJOA en met het MT en DT besproken. In het prioriteringsproces zijn zorgvuldig keuzes gemaakt.

2a. De verlenging van de Regionale samenwerking zoals opgenomen in de Kaders Collectief

Programma 2022-2026 maakt de Meerjaren Ontwikkelaanpak sluitend:

Tot en met 2026 zijn de kaders voor het Collectief Taken programma vastgelegd. Met de Meerjaren ontwikkelaanpak 2025-2027 heeft de ODZOB belangrijke stappen gezet om de majeure organisatieontwikkelingen integraal bij elkaar te brengen. Het programma Collectieve Taken maakt daar dan ook volledig deel van uit. Bij het nastreven van verdere integraliteit is de meerwaarde om niet per 2027 nieuwe kaders voor een collectief taken programma in te stellen maar juist na afloop van de huidige Meerjaren ontwikkelaanpak.

2b. De verlenging heeft geen financiële consequenties:

Deze verlenging komt onder dezelfde financiële condities als de lopende kaderstelling. Daarnaast heeft het AB op 23 oktober 2025 ermee ingestemd dat het DB met concrete voorstellen komt voor aanpassing van de financieringssystematiek voor o.a. het onderdeel herijking van het programma Collectieve Taken. Voorstellen zullen in 2026 uitgewerkt worden, zodat de voorstellen verwerkt kunnen worden in de ontwerp-begroting van 2028.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1a. Van ontwikkelen naar regulier werk brengt consequenties met zich mee:

- Innovatieopgaven/projecten: Op het programma Collectieve Taken wordt steeds meer een langdurig en structureel beroep gedaan, in plaats van kortstondige trajecten. Daardoor blijft er minder ruimte voor het ontwikkelen.
- Implementeren van resultaten innovatieopgaven/projecten: De overgang van ontwikkelen naar regulier werk (richting het ROK VTH en/of advisering) is niet altijd vanzelfsprekend. Als een opgave zodanig is uitontwikkeld, dat het geïmplementeerd kan worden in regulier werk, is er binnen het budgettaire kader daarvoor niet altijd de ruimte

1b. De 3^e Rapportage MJOA 2025 wordt in maart 2025 aan u voorgelegd:

Aan het eind van het jaar is bekend welke projecten daadwerkelijk zijn afgerond en hoeveel van het budget is besteed. Met deze gegevens kan de 5% overloop definitief worden bepaald. De financiële afhandeling zal verder via de jaarrekening 2025 plaatsvinden.

Financiën/Personeel

De ontwikkelde jaarschijf is binnen de ontwikkelruimte, financieel en capacitair, opgesteld.

Vervolg/Communicatie

Na vaststelling zal voor 2026 zal de ingerichte governance worden voortgezet, zodat de opgaven zo maximaal mogelijk tot wasdom kunnen komen. Daarbij zal over de voortgang worden gerapporteerd richting het AB. De GPO-werkgroep zal ambtelijk betrokken blijven en in de GPO Specials zullen de individuele opgaves inhoudelijk worden toegelicht en besproken.

Bijlagen

- Meerjaren Ontwikkelaanpak jaarschijf 2026

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. Vaststellen en uitvoering geven aan jaarschijf 2026 met 3 portfolio's van de Meerjaren ontwikkelaanpak.
2. De “Kaders Collectief Programma 2022-2026” met een jaar verlengen tot en met 2027.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 18 december 2025

J.C.J. van Bree
voorzitter

F.A.H. Piepers
secretaris

MEERJAREN ONTWIKKELAANPAK

Jaarschijf 2026

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Meerjaren Ontwikkelaanpak

jaarschijf 2026

In opdracht van

Directieteam

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035

5601 KA Eindhoven

Auteur

N. Jonkergouw, M. Verkoelen, J. Bauwens

Datum

11 november 2025

Status

definitief

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
2. Kaders en randvoorwaarden	3
3. Proces om tot een jaarschijf te komen	5
4. Jaarschijf 2026	6
4.1. Lijst met opgaven totaal in 2026	6
4.2. Toelichting Regionale Samenwerking Collectieve Taken Programma	6
4.3. Toelichting programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)	7
4.4. Toelichting programma Bedrijfsvoering & Organisatie	8
5. Governance	9

Bijlage 1 Overzichtslijst opgaven 2026 en doorkijk naar 2027 en 2028

Bijlage 2 Lijnopgaven Collectieve Taken Programma

Bijlage 3 Toelichting individuele opgaven/projecten in jaarschijf 2026

Samenvatting

“Voor een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving met een robuuste ODZOB”

Om invulling te kunnen geven aan de Meerjarenvisie en om de ODZOB robuust te kunnen blijven houden naar de toekomst toe, heeft het AB op 19 december 2024 besloten om extra in te zetten op de ontwikkelingen van de ODZOB middels een Meerjaren ontwikkelaanpak. De Meerjaren ontwikkelaanpak strekt zich over de periode 2025-2027, waarbij het verder ontwikkelen niet stopt na 2027.

In 2024 liet het totale overzicht van ontwikkelopgaven zien, dat de ODZOB de stap moest zetten van een beheersmatige- naar een ontwikkelorganisatie. In 2025 is de eerste ervaring opgedaan met deze Meerjaren Ontwikkelaanpak en met deze ervaring is een nieuwe jaarschijf 2026 ontwikkeld.

Deze Meerjaren ontwikkelaanpak is programmatisch opgebouwd en bestaat uit drie programma's:

1. Regionale samenwerking Collectief Taken Programma;
2. Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK);
3. Programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling.

Aan de hand van portfoliomanagement zijn deze drie programma's gevuld met opgaven/projecten, die strategisch of iets toe voegen aan de doelen van de Meerjarenvisie en/of iets toevoegen aan de robuustheid van de ODZOB. Tevens zijn de opgaven/projecten team-overstijgend.

Voor het jaar 2026 was de ontwikkelingsruimte overvraagd, vanwege nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen. Alle opgaven zijn in samenhang gebracht, geordend en geprioriteerd aan de hand van de eerder vastgestelde prioriteitspakketten en de beschikbare ontwikkelruimten per programma. De dilemma's zijn met de GPO werkgroep MJOA en met het MT en DT besproken. In het prioriteringsproces zijn zorgvuldig keuzes gemaakt.

1. Inleiding

“Voor een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving met een robuuste ODZOB”

In 2024 liet het totale overzicht van ontwikkelopgaven zien, dat de ODZOB de stap moest zetten van een beheersmatige- naar een ontwikkelorganisatie.

Om invulling te kunnen geven aan de Meerjarenvisie en om als ODZOB robuust te blijven in de toekomst, heeft het AB op 19 december 2024 besloten om extra in te zetten op ontwikkeling van de ODZOB middels een Meerjaren ontwikkelaanpak. De Meerjaren ontwikkelaanpak gaat over de periode 2025-2027, waarbij het verder ontwikkelen niet stopt na 2027.

De Meerjaren ontwikkelaanpak is programmatisch opgebouwd en bestaat uit drie programma's:

1. Regionale samenwerking Collectief Taken Programma;
2. Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH);
3. Programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling.

De drie programma's grijpen op elkaar in. Ze geven focus en worden in samenhang afgewogen. Het Collectief Taken Programma met de ontwikkelprojecten en de lijnopgaven (voorheen structurele taken) levert een belangrijke bijdrage aan beleidsvernieuwing en anticipeert op wet- en regelgeving. De Regionale Operationele Kaders (ROK's) geven richtten aan de uitvoering en het programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH) geeft een belangrijke impuls aan de kwaliteit van de uitvoering. Het programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling geeft impuls aan verbetering processen, ICT en HRM organisatie breed en is essentieel om de uitvoering optimaal te kunnen laten functioneren.

Aan de hand van portfoliomanagement zijn deze drie programma's gevuld met opgaven/projecten, die strategisch of iets toe voegen aan de doelen van de Meerjarenvisie en/of iets toevoegen aan de robuustheid van de ODZOB. Tevens zijn de opgaven/projecten team-overstijgend.

Het betreft geen lijn-opgaven, ook niet de lijn-opgaven die onderdeel uitmaken van het Collectieve Taken Programma. Voor de volledigheid zijn de lijn-opgaven collectieve taken wel in bijlage 2 opgenomen in verband met de besluitvorming om het collectief programma met een jaar te verlengen. Zie daarvoor hoofdstuk 2 met betrekking tot de kaders en randvoorwaarden.

In 2025 is de eerste ervaring opgedaan met de Meerjaren Ontwikkelaanpak en op basis van deze ervaring is een nieuwe jaarschijf 2026 ontwikkeld.

Leeswijzer:

- In hoofdstuk 2 wordt een toelichting gegeven op de gebruikte kaders en randvoorwaarden bij het ontwikkelen van jaarschijf 2026;
- In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op de gevolgde prioriteringsprocedure om tot een jaarschijf 2026 te komen;
- In hoofdstuk 4 wordt de jaarschijf 2026 per programma beschreven, inclusief een toelichting op de jaarschijf en individuele projecten.

2. Kaders en randvoorwaarden

Voor de Meerjaren ontwikkelaanpak zijn een aantal randvoorwaarden en kaders gesteld om tot een afgewogen en uitvoerbare jaarschijf 2026 te komen. Deels zijn zaken al vastgelegd in de besluitvorming van het AB voor de Meerjaren ontwikkelaanpak (december 2024) en deels zijn er aanvullende afspraken nodig vanuit het huidige lopende programmajaar.

De randvoorwaarden en kaders voor het vervolg van de Meerjaren ontwikkelaanpak:

- Eenjarige projecten worden binnen het lopende projectjaar afgerond. Incidenteel zal een project overloop nodig hebben in een nieuw jaar, denk bijvoorbeeld aan achterblijvend Rijksbeleid, personele bezetting en bestuurlijke besluitvorming. Maximaal 5% van de ontwikkelruimte voor de jaarprogrammering 2026 is beschikbaar voor doorloop van eenjarige opgaven. Op basis van de tweede voortgangsrapportage betreft het een drietal opgaven. Hiermee wordt doorschuiven zoveel mogelijk voorkomen en voldoende voortgang bewerkstelligd.
- Voor meerjarige projecten met vertraging geldt dat binnen de opgave een oplossing wordt gevonden voor eventuele vertraging in het startjaar. Dit betekent dat vertraging in het ene jaar ingehaald dient te worden in het jaar erop en dat er geen verschuiving in de einddatum komt.
- In de Meerjaren ontwikkelaanpak worden de zogenaamde ontwikkelopgaven en lijnopgaven onderscheiden. Ontwikkelopgaven raken qua inhoud en impact de taakuitvoering van meerdere teams of zelfs de hele organisatie. Deze ontwikkelopgaven zijn worden opgenomen in de Meerjaren ontwikkelaanpak. Voor lijnopgaven geldt dat deze opgaven en of projecten binnen een team kunnen worden opgepakt met slechts beperkte gevolgen voor de taakuitvoering van andere teams. Deze lijnopgaven zijn niet opgenomen in de Meerjaren ontwikkelaanpak, maar zijn wel in beeld bij de directie om te sturen op resultaat in de betreffende teams.
- Bij het samenstellen van de jaarschijf zijn ontwikkelopgaven die een gezamenlijk doel/doelen beogen zo mogelijk gebundeld. Dan kan sprake zijn van het formeren van een (mini)programma bestaande uit meerdere (deel)projecten.
- De huidige kaders voor het Collectief Taken Programma lopen van 2022 t/m 2026. Met de Meerjaren ontwikkelaanpak 2025-2027 hebben we als ODZOB belangrijke stappen gezet om de majeure organisatieontwikkelingen integraal bij elkaar te brengen. De collectieve taken maken daar deel van uit (ontwikkel- en lijnopgaven). Bij het nastreven van verdere integraliteit is het belangrijk om niet per 2027 nieuwe kaders voor een nieuw Collectief Taken Programma in te stellen maar juist na afloop van de huidige Meerjaren ontwikkelaanpak. Om beide trajecten samen te brengen is het voorstel om de kaders van het huidige Collectief Taken Programma daarvoor met 1 jaar te verlengen. Deze verlenging kan onder dezelfde financiële condities; denk aan de hoogte van de financiële bijdrage (geïndexeerd) en bestaande verdeelsleutel.
- De totale ontwikkelruimte voor jaarschijf 2026 is vergelijkbaar opgebouwd als in het eerste lopende jaar. Dit betekent dat de begroting van de ODZOB het uitgangspunt is, met daarin de middelen vanuit de Meerjaren ontwikkelaanpak zoals bestuurlijk vastgesteld in december 2024. De ontwikkelruimte wordt weer toebedeeld aan de 3 programma's Collectief Taken Programma, programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken en programma Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling. Zie de nadere inhoudelijke toelichting in hoofdstuk 4.

- Voor 2026 worden 10 % meer opgaven begroot dan de beschikbare ontwikkelruimte toelaat, dit is vergelijkbaar met het jaar 2025. Het hanteren van 10 % overprogrammering gebeurt, omdat de ervaring leert dat elk jaar binnen de tientallen ontwikkelopgaven vanwege afhankelijkheden van derden (bijvoorbeeld onvoldoende voortgang van Rijksbeleid) niet alle opgaven tot wasdom komen in het verwachte tijdspad. Er is met de overprogrammering dan ruimte om andere opgaven verder te brengen. We bewaken dat er geen stapeling (boeggolf) ontstaat van doorgeschoven opgaven.
- De ter beschikking gestelde extra middelen voor ontwikkelopgaven zouden bij voorkeur optimaal ten goede moeten komen aan de Meerjaren ontwikkelaanpak. Bij een eventuele onderbesteding per 31 december 2025 van middelen voor de Meerjaren ontwikkelaanpak over jaarschijf 2025 wordt zo nodig een financieel voorstel opgesteld bij de jaarrekening en het jaarverslag over 2025.

3. Proces om tot een jaarschijf te komen

Om tot een afgewogen en passende jaarschijf 2026 te komen, zijn de volgende stappen doorlopen:

- Inventarisatie nieuwe opgaven/projecten bij GPO-leden en intern bij de ODZOB: voor 2026 waren al een aantal opgaven/projecten bekend. Echter door vertragingen, nieuwe inzichten of nieuwe ontwikkelingen kunnen nieuwe opgaven/projecten in beeld komen.
- Alle opgaven/projecten zijn beschreven in PID's (Project Initiatie Documenten) en geordend. Dit betekent dat er naar logische samenhang is gezocht, dubbelingen eruit zijn gehaald, opgaven zijn samengevoegd en eventuele gaten in PID's zijn aangevuld.
- Vervolgens zijn de opgaven/projecten geprioriteerd aan de hand van:
 - o Een check of een opgave/project een meerjarig lopend traject is;
 - o De eerder vastgestelde prioriteitspakketten. Samen met de regiovertegenwoordiging vanuit het GPO is een prioriteringssysteem uitgewerkt gebaseerd op een verdieping van de strategische plateau's van de Meerjarenvisie;
 - o De ontwikkelingen vanuit IBP-VTH om als omgevingsdienst robuust te zijn en te blijven.
 - o De beschikbare ontwikkelruimte (in uren) per programma in 2026 is:
 - Programma Collectieve Taken: 5.358 uren
 - Programma Kwaliteitsverbetering ROK VTH: 2.140 uren
 - Programma Bedrijfsvoering en organisatie: 11.620 uren
- Deze prioritering kan leiden tot:
 - o Plaatsing van een opgave/project voor 2026,
 - o Plaatsing van een opgave/project voor 2026, maar dan versmald/verbreed;
 - o Doorschuiven naar een ander ontwikkeljaar;
 - o Opgave/project verplaatsen naar een ander programma of naar de lijn;
 - o Geen plaatsing van een opgave/project, omdat deze niet past in de Meerjaren ontwikkelopgave.

Bij het prioriteren zijn de dilemma's met de werkgroep GPO MJOA, het DT en het MT van de ODZOB besproken en gewogen.

Op deze wijze wordt op een zorgvuldige wijze en adequaat ingehaakt op belangrijke ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving (ZZS, stikstof, energie, circulaire economie, indirecte lozingen etc) en wordt eraan gewerkt om de ODZOB robuust te laten houden.

4. Jaarschijf 2026

4.1. Lijst met opgaven totaal in 2026

Voor het jaar 2026 was de ontwikkelingsruimte overvraagd. Daarom zijn in het prioriteringsproces keuzes gemaakt. In bijlage 1 is een totaaloverzicht van alle opgaven/projecten voor 2026, met een doorkijk naar 2027 en 2028.

4.2. Toelichting Regionale Samenwerking Collectieve Taken Programma

Wat is het programma en wat zijn de doelen?

De collectieve taken zijn volgens definitie de taken die zien op het collectieve belang van de deelnemers – zoals die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld in het collectief programma - en die alle deelnemers gezamenlijk bij opdrachtnemer kunnen beleggen. Deze taken worden bekostigd vanuit het collectieve budget van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling.

Elk jaar stelt de ODZOB in het Programma Regionale Samenwerking een pakket aan collectieve taken vast. Deze taken worden voor het collectief uitgevoerd en daarmee niet voor de individuele opdrachtgevers. De collectieve taken ondersteunen de VTH-uitvoering en de resultaten dragen bij aan een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving. De meerwaarde, voordeel of noodzaak voor het collectief oppakken kan komen uit gemeentegrensoverschrijdende problematiek of uit bundeling van expertises.

Met de collectieve taken zorgt de ODZOB dat de ontwikkeling van de uitvoering van de VTH-taken wordt ondersteund door tijdig aan te haken op nieuwe ontwikkelingen en de gevolgen van actuele wet- en regelgeving te vertalen naar de VTH-praktijk.

Hoe is het programma opgebouwd?

Onder de collectieve taken van het Programma Regionale Samenwerking vallen verschillende onderdelen:

- Het Collectief Programma, dat onder de Meerjaren ontwikkelaanpak valt. Voor 2026 zijn 16 opgaven aangewezen. Met deze 16 opgaven wordt de jaarschijf van 2026 licht overschreden, maar binnen de gestelde kaders van overprogrammering. In bijlage 1 is de jaarschijf voor 2026 opgenomen en de toelichting op de individuele projecten is in bijlage 3 opgenomen.
- Het deelprogramma Omgevingsveiligheid. In 2024 is voor het programma een besluit genomen over de inhoud en financiering van het programma. Dit programma kent geen jaarlijkse programmeringscyclus.
- Lijnopgaven (voorheen structurele opgaven). De lijnopgaven voor 2026 zijn opgenomen in bijlage 2. Een voorbeeld is de consignatiedienst.

Overigens bestaat er in 2026 geen apart deelprogramma Omgevingswet meer onder de collectieve taken. Dit programma richtte zich eerder op de lijnen Nazorg en Doorontwikkeling. Het kende geen jaarlijkse programmeringscyclus. In 2026 wordt een deel geïntegreerd in de op te bouwen Kennisstructuur Omgevingsdienst NL en in de opgaveregels Omgevingsplan/SPRONG.

Tot slot is ook de deelname (bijdrage) aan Samen Sterk in Brabant (SSiB) onderdeel van het Programma Regionale Samenwerking in de begroting. De programmering loopt via de begroting en indien nodig via aparte AB-voorstellen.

Ontwikkelruimte binnen het programma

De ontwikkelruimte is als volgt bepaald:

De totale begroting van de Regionale Samenwerking Collectief Taken Programma is 11.593 uur in 2026, waarvan 1297 uur voor het deelprogramma omgevingsveiligheid (bij bestuurlijk besluit AB) en waarvan 4938 uur voor de lijnopgaven (structurele taken). Dus de beschikbare capaciteit voor de ontwikkelopgaven betreft 5358 uur.

Bij het ontwikkelen van jaarschijf 2026 is het volgende naar voren gekomen:

- Innovatieopgaven/projecten: Op het programma Collectieve Taken wordt steeds meer een langdurig en structureel beroep gedaan, in plaats van kortstondige trajecten. Daardoor blijft er minder ruimte voor het ontwikkelen.
- Implementeren van resultaten innovatieopgaven/projecten: De overgang van ontwikkelen naar regulier werk (richting het ROK VTH en/of advisering) is niet altijd vanzelfsprekend. Als een opgave zodanig is uitontwikkeld, dat het geïmplementeerd kan worden in regulier werk, is er binnen het budgettaire kader daarvoor niet altijd de ruimte.
- Vanwege de huidige ontwikkelingen, die elkaar snel opvolgen, is het eerder starten van een Platform Industrie Leefomgeving in de regio gewenst. Daarom dat de opgave voor het oprichten dit platform naar voren is gehaald.

4.3. Toelichting programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)

Wat is het programma en wat zijn de doelen?

Het programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken heeft primaire doelen die gericht zijn op het verbeteren van de efficiëntie, effectiviteit en betrouwbaarheid van de VTH-taken en werkzaamheden. De ontwikkelopgaven richten zich dan ook op het versterken van de operationele cyclus. Dit betreft naast toezicht en handhaving (ROK VTH) ook vergunningverlening en de werkzaamheden in het kader van bodem en asbest.

De ontwikkeling van de VTH-taken wordt daarnaast ondersteund door de opgaven op gebied van ICT en informatiehuishouding. Deze zijn ondergebracht in het programma Bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling. Vanuit deze opgaven wordt een impuls aan datagericht werken gegeven.

Hoe is het programma opgebouwd?

De inventarisatie heeft voor het programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken voor 2026 in totaal 8 ontwikkelopgaven opgeleverd. De totale beschikbare ontwikkelruimte voor deze opgaven bedraagt 2140 uur.

In het bestuurlijk besluit op de Meerjaren ontwikkelaanpak in december '24 zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor dit programma. Daarmee zijn opgaven naar voren gehaald die we in 2026 kunnen oppakken. Dit betreffen de volgende ontwikkelopgaven:

Aanpak illegaliteit en milieucriminaliteit ontwerpen en implementeren 2026
Monitoringstool ontwerpen en implementeren m.b.t. effectiviteit VTH-inzet 2026
Procesontwerp taken indirecte lozingen ontwerpen en borgen (structurele afstemming rioolbeheerders).
Casemanagement VTH inrichten voor complexe dossiers

Voor een nadere toelichting op de inhoud van alle 8 ontwikkelopgaven van het programma 2026 wordt verwezen naar bijlage 3.

Ontwikkelingen binnen het programma

Het verbeteren van de kwaliteit van operationele taken is essentieel voor het versterken van de dagelijkse uitvoering binnen de ODZOB-organisatie. Naast de beoogde generieke kwaliteitsverbetering vanuit de Meerjaren ontwikkelaanpak doen zich nieuwe ontwikkelingen voor die vragen om een heroriëntatie op de uitvoering van taken zoals vastgelegd voor ROK VTH en bodem en asbest. Zo wordt vanuit landelijk beleid en regelgeving ingezet op energietoezicht, waarbij in de nabije toekomst mogelijk subsidiemogelijkheden worden afgeschaald. Ook is er groeiende aandacht voor indirecte lozingen en de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Deze thema's vragen om specialistische kennis, gerichte inzet en een duidelijke positionering binnen het bredere takenpakket.

Deze ontwikkelingen leiden tot een noodzakelijke heroverweging van de balans tussen nieuwe taken en bestaande reguliere wettelijke taken. Daarbij spelen niet alleen inhoudelijke afwegingen een rol, zoals prioritering en capaciteit, maar ook regionale bestuurlijke keuzes om een goed naleefniveau te bereiken op bestaande en nieuwe werkvelden. De ODZOB gaat gezamenlijke ambities van de regio met een werkgroep GPO verkennen in 2026.

4.4. Toelichting programma Bedrijfsvoering & Organisatie

Wat is het programma en wat zijn de doelen?

Het programma Bedrijfsvoering & Organisatie heeft het verbeteren van de bedrijfsvoering als hoofddoel. Er zijn drie deelprogramma's:

- De ICT-opgaven richten zich op een betere informatiepositie van de ODZOB, gebouwd op betrouwbare data en kwaliteitsafspraken, te beginnen met de VTH-activiteiten.
- De HRM-opgaven richten zich op de ontwikkeling en het welzijn van alle ODZOB-medewerkers.
- De control en organisatie-opgaven richten zich op het vereenvoudigen van de financiële afspraken, zodat het gesprek tussen ODZOB en deelnemers (meer) gaat over de toegevoegde waarde van VTH en Advies voor de leefomgeving.

Ontwikkelruimte binnen het programma

De inventarisatie voor 2026 heeft voor het programma Bedrijfsvoering en Organisatie 23 ontwikkelopgaven opgeleverd. De 4 ICT-sporen willen de verbetering van de datakwaliteit verder brengen met de hele organisatie. Daarnaast wil HRM een aantal cultuurtrajecten uitrollen waarbij ook alle medewerkers worden betrokken. De ontwikkelruimte zou sterk overvraagd worden.

Dit is opgelost door:

- Te bekijken in hoeverre uren bindend zijn of waar ruimte te vinden is en minder uren toe te kennen;
- Scherpe keuzes te maken:
 - o Enkele opgaven naar de lijn verschuiven;
 - o ICT-sporen urgentie geven bij inzet van VTH-medewerkers ten opzichte van andere opgaven binnen dit programma;
- De opgave uniformering werkafspraken/businesscases aan laten sluiten bij overige opgaven (werk met werk maken).
- Verder mogen de 4 opgaven uit 2025 die IBP-subsidie ontvangen, doorlopen in Q1 van 2026. Dit omdat deze uren nog vanuit de subsidie worden gedekt.

Daarmee blijft het programma binnen de ontwikkelruimte en de kaders van overprogrammering.

In bijlage 3 zijn de opgaven inhoudelijk toegelicht.

5. Governance

De drie portfolio's in de Meerjaren ontwikkelaanpak worden op gelijke wijze aangestuurd en ondersteund. Daarbij worden de afspraken met betrekking tot de governance voortgezet:

DB/AB	Bewaken bestuurlijke kaders/afspraken op basis van 3 voortgangsrapportages per jaar
DT	Is programma-eigenaar van het MJOA; bewaakt de prioritering en de voortgang, zet sturingsmaatregelen in
portfoliomanager	Per programma georganiseerd; Is procesmatig verantwoordelijk: prioriteert in samenspraak de opgaven, stelt jaarschijven op, stelt voortgangsrapportages op, adviseert sturingsmaatregelen, begeleidt opgaveleiders en sponsors.
sponsor	Clustermanager, die bij een opgave een opdrachtgevende/ondersteunende rol heeft richting de opgaveleider en projectmedewerkers
opgaveleider	Verantwoordelijk voor het proces om tot een resultaat te komen: Geld, Organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit

Bijlage 1 Overzichtslijst opgaven 2026 en doorkijk naar 2027 en 2028

Programma Collectieve taken

Ontwikkelopgaven 2026 <i>Programma Collectieve Taken</i>
Regionale omgevingsplannen en collectief opstellen toepasbare regels/SPRONG 2026
Laagfrequent geluid in samenspraak met GGD
Gezondheid: samenwerking GGD en uitvoeringsagenda (advisering) 2026
Gezondheid: deelname regio aan SLA schone lucht akkoord 2026
Gezondheid: ZZS integraal (Pilot, Inventarisatie, toezichtsspoor, try-outs i.h.k.v. VTH IBP) – meerjarig project
Bijdrage aan RES (regionale energiestrategie), energietransitie 2026
Sturen op bodem (Nationaal programma, KRW, beleidsverankering in gemeenten, try-outs i.h.k.v. VTH IBP) 2026
Opzetten en uitvoeren Kennisinstructuur VTH ODNL ODZOB (incl. samenwerking en doorontwikkeling Omgevingswet) 2026
Stikstof in uitvoering VTH: anticiperen op landelijk beleid en juridische ontwikkeling 2026
Regionaal meetnet 2026
Overstijgende taken externe veiligheid
Opstart Platform Industrie Leefomgeving (vergelijkbaar met het WAL)
Schema Opgaven en dilemma's van agrarische bedrijven bij het verduurzamen
Circulaire economie in VTH 2026
Regionaal Evenementenbeleid (geluid)*
Afsprakenkader latente ruimte veehouderijen

*= On Hold tot 1e rapportage

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2027 <i>Programma Collectieve Taken</i>
Evaluatie Meerjaren ontwikkelaanpak
Gezondheid: Licht, kennisontwikkeling impact flora en fauna
Gezondheid: Handleiding Luchtvaart (geluidshinder) in samenwerkingsverband
Kennisontwikkeling en beleidsondersteuning klimaatadaptatie
Regionale beleidscyclus implementeren (onder meer: bundelen ROK's Bodem, Asbest, VTH) 2027
Evaluatie RVCS regeling conform afspraak met de regio
Stikstof in uitvoering VTH: anticiperen op landelijk beleid en juridische ontwikkeling 2027
Regionaal meetnet 2027
Overstijgende taken externe veiligheid
Bijdrage aan RES (regionale energiestrategie), energietransitie 2027
Sturen op bodem (Nationaal programma, KRW, beleidsverankering in gemeenten, try-outs i.h.k.v. VTH IBP) 2027
Verkenning toepassing Altijd Actuele Digitale Vergunning, AAD Aanvraag/systeem DIGI-V (vanuit IBP)

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2028 <i>Programma Collectieve Taken</i>
Regionale beleidscyclus implementeren (onder meer: bundelen ROK's Bodem, Asbest, VTH) 2028
Kernteam industrie doorontwikkeling (WAL gedachte)
Evaluatie GR ODZOB 2024
Visitatie ODNL 2028
Regionaal meetnet 2028
Bijdrage aan RES (regionale energiestrategie), energietransitie 2028

Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)

Ontwikkelopgaven 2026 <i>Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)</i>
Structurele samenwerking en afstemming met andere overheden en partners faciliteren 2026
Landelijk Informatiegestuurd Risicomodel (asbest, bodem, water) ontwerpen/implementeren (periodiciteit controles bewaken)
Integraal Ketentoezicht doorontwikkelen (van aspectsgewijs naar integraal) 2026
Aanpak illegaliteit en milieucriminaliteit ontwerpen en implementeren 2026
Monitoringstool ontwerpen en implementeren m.b.t. effectiviteit VTH-inzet 2026
Procesontwerp taken indirecte lozingen ontwerpen en borgen (structurele afstemming rioolbeheerders).
Werkprocesinrichting actueel houden van vergunningen (jaarplanning voor toetsen en actualiseren)
Casemanagement VTH inrichten voor complexe dossiers

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2027 <i>Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)</i>
Ontwerp en implementatie digitale checklist toepassing BBT (systematische vastlegging in digitale dossier).
Aanpak illegaliteit en milieucriminaliteit ontwerpen en implementeren 2027
Meet- en bemonsterfaciliteiten realiseren
Professionalisering ketensamenwerking strafrecht Intern (apart handhavingsteam/overdrachten toezicht-handhaving/casemanagement/BOA-capaciteit)
Professionalisering ketensamenwerking strafrecht Extern (3-OD's/OM/Politie/RIEC, ILT, NVWA, FIOD)
ROK VTH 3.0

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2028 <i>Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)</i>
ROK VTH 3.0

Programma Bedrijfsvoering & organisatie

Ontwikkelopgaven 2026 <i>Programma Bedrijfsvoering & Organisatie</i>
SPARK Spoor activiteit (MBA) gericht werken 2026
SPARK Spoor Werkende processen (Run and Change) 2026
SPARK Spoor Informatie fundament 2026
SPARK Spoor Digitaal werken + samenwerking 3OD's 2026
Communicatie met burgers: Invoeren WMEBV (+ handhavingsbeschikking vanuit IBP) fase 2
Talentontwikkeling plan van aanpak en implementatie (TOP implementatie)
Ontwikkeltraject Kernwaarden ODZOB doorleven
Implementatie Kwaliteitscriteria 3.0 taakgebieden, werkprocescriteria en procesbeheer 2026 (uitloop IBP)
Versterking Financial Control (Aanbesteding, Contractbeheer, Procuratie, VIC, managementletter) fase 2
Horizontale verantwoording-herontwerp P&C-doelenboom KPI's-ricismanagement (uitloop IBP)
Waardegericht werken: nieuwe financieringsmethodiek-systematiek (uitloop IBP)
Gedragscode onafhankelijk adviseren (bevoegd gezag: ambtelijke-bestuurlijke betrekking) (uitloop IBP).
Module contractbeheer in AFAS implementeren

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2027 <i>Programma Bedrijfsvoering & Organisatie</i>
SPARK Spoor activiteit (MBA) gericht werken 2027
SPARK Spoor Werkende processen (Run and Change) 2027
SPARK Spoor Informatie fundament 2027
SPARK Spoor Digitaal werken + samenwerking 3OD's 2027
Capaciteitsmanagement: toepassing AI conform uitvoeringsagenda-VTH-teams
Capaciteitsmanagement: toepassing AI conform uitvoeringsagenda-team Juristen
Capaciteitsmanagement: robotisering Pilots plan van aanpak en uitvoeringsagenda uitvoeren 2027
Communicatie met burgers: informatiesysteem Interne Markt (europese wetgeving)

Verkenning clustering/integratie teams toezicht en vergunningverlening
Horizontale verantwoording-herontwerp P&C-doelenboom KPI's-risicomanagement
Waardegericht werken: nieuwe financieringsmethodiek-systematiek
Uniformering werkafspraken 2026 / businesscases fase 2

Doorkijk Ontwikkelopgaven 2028 <i>Programma Bedrijfsvoering & Organisatie</i>
Capaciteitsmanagement: robotisering Pilots plan van aanpak en uitvoeringsagenda uitvoeren 2028
Nieuw operating model: invoeren CRM-adressenbeheer module accountmanagement

Bijlage 2 Lijnopgaven Collectieve Taken Programma

Opgave	toelichting
Regio Samenwerking, coördinatie consignatiedienst	Onder deze taken worden werkzaamheden voor het collectief gebundeld die jaarlijks worden uitgevoerd en een continu-karakter hebben. De belangrijkste werkzaamheden zijn: Organisatie van de Consignatiedienst. Garanderen 24-uurs intake en de coördinatie op de afhandeling van meldingen en ongewone voorvallen. Daarnaast de samenwerking met handhavingspartners in de regio bevorderen in concrete casuïstiek en de interne afstemming met toezichthouders en handhavers optimaliseren voor snelle inzetbaarheid bij klachten en meldingen.
Regio Samenwerking: Accountmanagement voor het collectief programma 2026	De accountmanager is het eerste aanspreekpunt voor de deelnemers en ook voor de teams binnen de ODZOB in relatie tot de uitvoering voor deelnemers. De functie van accountmanagement wordt binnen de nieuwe organisatiestructuur beter ingebed en gekoppeld aan het primaire proces. Zowel in de werkplannen van de deelnemers als ook in de collectieve taken. In deze collectieve taak zijn specifiek de uren voor accountmanagement opgenomen voor de ontwikkelingen in de collectieve taken en eenmalige projecten die hier eveneens onder ressorteren. Ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, de adviezen vanuit het Rekenkameronderzoek (RKO) over de posities van opdrachtgever (gemeenten en provincie) en opdrachtnemer (ODZOB) en de toenemende aandacht voor het eigenaarschap bij gemeenten en provincie, vragen hierom.
Regio samenwerking: LHSO overige kleursporen, beleidsondersteuning en toepassing	Wij zetten de Landelijke handavingsstrategie (LHSO) in voor een passende interventie bij iedere bevinding. Toezichthouders en handhavers van overige kleursporen (buiten ROK TH) hanteren de LHSO bij iedere bevinding en maken daarbij gebruik van de in de strategie opgenomen instrumenten. Omwille van rechtsgelijkheid waarborgt dit passend interveniëren een eenduidig optreden.
Regio samenwerking: Boa-coördinatie en samenwerking binnen de strafrechtketen	De samenwerking in het strafrechtelijk en bestuursrechtelijk spoor vraagt om doorontwikkeling. Wij werken samen met politie en justitie/functioneel parket strafrechtelijk spoor voor de fysieke leefomgeving. Uitvoering en ontwikkeling strafrechtelijke handhaving binnen werkprogramma's ODZOB.
Regiosamenwerking Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving	ODZOB maakt elk jaar op basis van bestuurlijk advies het werkprogramma Agrofood en Leefomgeving. Het programma is bedoeld om de regio te ondersteunen ten aanzien van de brede (milieu)problematiek van de veehouderij en 'aanpak landelijk gebied'. Dit werkprogramma resorteert onder het Collectief Programma maar wordt afzonderlijk bestuurlijk afgestemd met de deelnemers. Speerpunten in 2025 zijn in elk geval de beëindigingsregelingen, verplaatsingsregeling en verduurzaming. Daarnaast is er aandacht voor onder andere het endotoxinetoetsingskader, geur en fijnstof problematiek (luchtkwaliteit) en invloed van gewasbeschermingsmiddelen op de leefomgeving. Tot slot de kennisdeling over regionale initiatieven op gebied van innovaties.
Regiosamenwerking Agrarisch platform en werkgroepen veehouderij en gezondheid	Het definitieve jaarplan 2026 wordt elk najaar uitgewerkt door het agrarische platform. Hierin maken provincie Noord-Brabant, de Brabantse gemeenten, de waterschappen en de drie omgevingsdiensten jaarlijks een bovenregionaal gezamenlijk programma om daarmee VTH-werkzaamheden te ondersteunen en verbeteren. Een structurele taak met transitie van de veehouderij als speerpunt. De uitwerking voor 2026: 1. Agrarische vergunningverlening a) Stikstof. We verwachten dat er in 2026 nog de nodige onduidelijkheid zal zijn rond de mogelijkheden voor agrarische vergunningverlening vanwege de problematiek van stikstof. Het is van belang om het handelingsperspectief dat hierover is ontwikkeld te onderhouden.

	b) Doelvoorschriftenvergunning en Innovatieve stalsystemen. Het kabinet heeft voor 2026 gesteld extra middelen (0,5 mld) in te gaan zetten voor het systeem van vergunningverlening op basis van doelvoorschriften. Wij volgen de ontwikkelingen in Brabant actief en ondersteunen met werkgroep(en). Doel is leren van elkaar en het nastreven van een <i>level playing field</i>. c) Het actualiseren en het intrekken van vergunningen. Om goed zicht te houden op de opgaven die voorliggen is het van belang dat er een actueel zicht is op de vergunningen. Dit betekent dat vergunningen periodiek op actualiteit getoetst moeten worden, en niet-actieve vergunningen ingetrokken. We stemmen de werkwijze op deze punten met elkaar af. Zo liggen er inmiddels beleidsvoornemens(notities) bij ODZOB en ODBN. Werkwijzen worden afgestemd. 2. Gezondheid Dit blijft ook in 2026 een aandachtspunt. Dit betreft onder andere ontwikkelingen vanuit het advies van de Gezondheidsraad voor de geitenhouderij. Maar ook ontwikkelingen op gebied van zoonosen, waaronder endotoxinen. We volgen de ontwikkelingen ten aanzien van bijvoorbeeld geur, en stemmen vervolgacties af met de GGD.
ODZOB on tour	OD on Tour vindt jaarlijks plaats bij de drie Brabantse omgevingsdiensten eind september. In 2023 is gekozen voor een nieuwe invulling met pilots naar enkele gemeenten. Deze invulling wordt geëvalueerd en krijgt een vervolg in 2026. Doel blijft de kennismaking met de uitvoeringsdienst. De (nieuwe) raads-, Staten- en commissieleden, griffiers, en medewerkers van gemeenten, provincie en samenwerkingspartners in onze regio maken in de praktijk ("voeten in de klei") kennis met de werkzaamheden van de ODZOB.
Business Intelligence	De ODZOB werkt sinds enkele jaren aan verbetering van de informatiepositie en ontsluiting van data van de dienst voor deelnemers en de dienst zelf. Ook vanuit het Interbestuurlijk programma (IBP-VTH) van het ministerie wordt gestuurd op robuuste omgevingsdiensten die inzetten op Business Intelligence en sturen en werken aan outcome-gerichtheid. Ook werken de diensten sinds enkele jaren bovenregionaal samen. Ontsluiting van kennis op gebied van VTH wordt ook geografisch vertaald en ontsloten. Daarnaast worden nieuwe data-strategieën en methodieken ingezet om de Basisregistratie verder op orde te brengen. Voor 2025 wordt de uitwerking van activiteiten gebundeld in deelprojecten en de bouw van dashboards om daarvoor voor de regio informatie te ontsluiten en te werken aan outcome-gerichtheid. De (boven)regionale samenwerking is eveneens van belang en betreft de ondersteuning bij de analyse van data bij de ontwikkeling van nieuwe Brabant-brede projecten.
Kosten	Het programma bevat jaarlijks een aantal externe kostenposten: - De ODZOB sluit jaarlijks aan op de Brabant brede meldkamer: (de gezamenlijke Brabantse 'ontvangst' portal voor (milieu) klachten en meldingen). De Meldkamer wordt verzorgd door OMWB. De afhandeling is voor de eigen dienst. - Overige kosten extern (o.a. reserveringen GPO). Dit betreft overige kosten, reserveringen, zaalhuur etc. De financiële bijdrage aan het project Meetnet. Kosten extern Meetnet (contractmanagement, bijdrage fysieke meetnet).
SSiB	De bevoegde gezagen en omgevingsdiensten samen in het project Samen Sterk in Brabant (SSiB). Het algemeen bestuur van de ODZOB continueert de jaarlijkse financiële bijdrage aan het project Samen Sterk in Brabant in 2025. De uitvoering van SSiB is centraal voor Brabant georganiseerd, waarbij de uitvoering plaatsvindt door de ODBN, aan de uitvoering als zodanig levert ODZOB geen directe bijdrage. De resultaten van het BOA toezicht onder het SSiB wordt vanuit ODBN uitgedragen. De resultaten zijn beschikbaar voor alle individuele gemeenten, provincie en omgevingsdiensten.

Bijlage 3 Toelichting individuele opgaven/projecten jaarschijf 2026

Programma Collectieve Taken

Opgave/Project	doel	Aanleiding	resultaat
SPRONG: Samen bouwen met Partners in Regio's aan Omgevingsplannen van Noord-Brabantse Gemeenten.	Omgeving	Inbreng van ODZOB, in samenwerking met OMWB (en op de achtergrond ODBN) bij het provinciale project om bouwstenen bestaande uit regelsets op te leveren, zodat er zoveel mogelijk uniformiteit ontstaat in de formulering van regels voor de door de gemeenten op te stellen omgevingsplannen. Daarnaast bijdrage aan landelijke consultatie service planregels (toegevoegd aan PID SPRONG)	1) Anders werken geleerd in leertraject met sessies voor gemeenten en ketenpartners 2) Geharmoniseerde regelsets voor Omgevingsplannen 3) Overdracht regelsets met implementatie ondersteuning 4) Geconsulteerde milieuplanregels (landelijke consultatieservice)
Laagfrequent geluid (LFG) in samenspraak met GGD	Gezondheid	De GGD is bezig om een tool te ontwikkelen voor laagfrequent geluid omdat in Brabant komen steeds meer klachten binnen met betrekking tot laagfrequent geluid, ook wel infrasoon geluid genoemd. Eerder is al bij overleggen met de GGD aangesloten: de input en kennis wordt bij de GGD en de GMV gebruikt bij de ontwikkeling van deze tool.	1) Mensen die gevoelig zijn voor LFG kunnen er veel last van hebben, zoals slaapproblemen, hoofdpijn, stress, en andere lichamelijke klachten. De GGD gaat deze verzamelen 2) Meedenken bij de ontwikkeling van de tool met onze deskundigheid 3) Beoogd resultaat is juiste akoestische input in de tool van de GGD bij LFG
Samenwerking met GGD en uitvoeringsagenda	Gezondheid	Volwaardige plaats van gezondheid in de afweging van besluitvorming	Bijeenkomst AB ODZOB, bijeenkomst AB GGD, subregionale thematische bijeenkomsten, uitwerken pilots, evaluatie pilots
Deelname regio aan SLA (Schone lucht akkoord)	Gezondheid	1) Voortzetting van de in 2021 ingestelde Regionale werkgroep SLA. (Van 2021-2024 gefinancierd vanuit CT/WAL; in 2025 vanuit ontwikkelopgave Gezondheid: deelname regio aan SLA) 2) Benutten regionaal meetnet bij lokale maatregelen luchtkwaliteit (aanvankelijk gepland voor 2025)	1) Versterking regionaal platform m.b.t. luchtkwaliteit, in de vorm van regionale werkgroep SLA voor SLA-deelnemers (nu 11 gemeenten, provincie en rijk); 2) regionale werkgroep is tevens klankbordfunctie voor Regionaal meetnet en evt. andere ODZOB-projecten (zoals scherper vergunnen industrie) * Uitgevoerde pilot waar resultaten regionaal meetnet zijn benut voor lokaal beleid/lokale maatregelen
ZZS integraal projectvoorstel (Pilot, Inventarisatie, toezichtsspoor, try-out i.h.k.v. VTH IBP)	Gezondheid	Toepassing en emissies van ZZS naar de leefomgeving in beeld brengen, monitoren en minimaliseren.	1) Inzicht in gebruik en emissies van ZZS in de regio vergroten 2) Vergunningverlening en toezicht aanscherpen bij ZZS-gebruikende bedrijven 3) Basis- en specialistische kennis & samenwerking tussen de verschillende disciplines binnen de organisatie versterken 4) Bevorderen van structurele data-opbouw en monitoring van ZZS gegevens 5) Regionale en landelijke afstemming op het thema ZZS verbeteren en versterken

Bijdragen aan RES (Regionale Energie Strategie, energietransitie)	Duurzaamheid	De RES richt zich op energiebesparing en de transitie naar een ander energiesysteem waarbij de benodigde energie duurzaam en vaak ook meer lokaal wordt opgewekt. Via dit project brengen we de expertise van de ODZOB in bij de RES en borgen we de uitvoering van VTH-taken die voortkomen uit klimaatakkoord en RES.	Kennisdeling, voorstellen schrijven, wisselwerking met Omgevingsdienst NL kennisvertegenwoordiger energie, aandacht voor energiebesparing bij bedrijven binnen RES
Sturen op bodem 2026	Gezondheid	Met de komst van de Omgevingswet en taakverschuiving richting gemeenten is het wenselijk/noodzakelijk om de kwaliteit van de uitvoering van de taken te optimaliseren. Dit draagt bij aan duurzaam beheer bodem, efficiëntie en kostenbesparing.	Omgevingsplan regels, bodem regio-overleg, werkgroep bodem, collectieve bodemkwaliteitskaarten, inzicht NGE's regio.
Organisatie Kennisinstructuur VTH ODNL ODZOB (inclusief samenwerking en doorontwikkeling Omgevingswet)	Instrumentarium	Het doel is het structureel versterken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor uitvoeringskennis binnen het VTH-stelsel, door kennis te halen, brengen, ontwikkelen, delen en borgen. Hierbij hoort het opzetten en organiseren van de kennisinstructuur in samenwerking met ODNL en collega omgevingsdiensten, met de rollen van kennismakelaar (1 per dienst), VTH-expert (1 per inhoudelijk thema) en kennisvertegenwoordiger (1 per inhoudelijk thema per landsdeel). Het gaat om de volgende thema's: ZKS, Waterkwaliteit, Bodem & Ondergrond, Actuele Vraagstukken, Circulaire Economie, Energietransitie en Data & Informatievoorziening. Bij actuele vraagstukken ook inbegrepen de transitie en samenwerking Omgevingswet (voorheen: Programma Nazorg Omgevingswet). Inclusief een voorstel voor de structurele financiering voor deze structurele taken	1) Bouwen van een toegankelijke, actuele, toekomstbestendige kennisinstructuur - voor VTH-professionals; 2) Versterken van de samenwerking - tussen omgevingsdiensten, overheden, kennisinstituten, kennisnetwerken en maatschappelijke partners; 3) Ontwikkelen van een open en actieve kenniscultuur - waarin delen van kennis vanzelfsprekend is; 4) Leveren van kennisproducten en trainingen - die bijdragen aan vakmanschap en een uniforme effectieve en efficiënte uitvoering; Opzetten en directe uitvoering in 2026, incl. voorstel structurele inbedding KIS-VTH vanaf 2027
Stikstof in uitvoering VTHA	Duurzaamheid	Thema stikstof heeft grote impact op RO, mogelijkheden voor woningbouw, infra, landbouw. Jurisprudentie en actueel beleid wijzigt regelmatig en heeft impact op de uitvoering van VTHA taken en vergt veelal afstemming tussen lagere overheden en OD's.	1) Actueel handelingsperspectief Vergunningverlening (notitie, MT/DT). 2) Gevolgen jurisprudentie vertalen naar uitvoeringspraktijk. 3) Communicatie intranet, nieuwsbrieven, presentaties WAL.
Regionaal Meetnet	Gezondheid	Monitoren van de luchtkwaliteit irt gezondheid en bieden van handelingsperspectief om die te verbeteren in de regio Zuidoost-Brabant	Doorlopende realtime openbaar toegankelijke metingen, online vragenuren, nieuwsbrieven, meetcampagnes, analyse data, contractmanagement, secretariaat, start nieuwe periode meetnet
Externe veiligheid overstijgende taken	Veiligheid	Gemeente overstijgende externe veiligheidszaken worden opgepakt. Hier moet gedacht worden aan de ontwikkelingen, Delta Rhine corridor (buisleidingenstrook door de regio), ontwikkeling basisnet, Energietransitie (accu's) en andere landelijke ontwikkeling.	3 maal per jaar worden de deelnemers geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. Er worden formats opgeleverd voor programma externe veiligheid en regels externe veiligheid omgevingsplan.

Oprichting regionaal platform WIL (werkprogramma industrie en leefomgeving)	Omgeving	Om de ontwikkelingen met grote impact zoals ZZS, indirecte lozingen en stikstof het hoofd te kunnen bieden, is het belangrijk dat we als regio hierop acteren in verbinding met primair onze deelnemers en daarnaast uitvoerende organisaties in deze regio: ODZOB, GGD, VRZO en de waterschappen Aa en Maas en de Dommel. Daarom de oprichting van een regionaal bestuurlijk en ambtelijk platform, met als taak regionale afstemming beleid en uitvoering tav industriële bedrijven en beïnvloeding beleid landelijk en provinciaal	1) draagvlak en ambitie met regio vaststellen 2) opgerichte regionale werkstructuur, incl. financiële afspraken 3) uitgewerkt uitvoeringsprogramma onder deze werkstructuur voor het eerste jaar
Schema Opgaven en dilemma's van agrarische bedrijven bij het verduurzamen	Duurzaamheid	Schema gewenst door deelnemers WAL (bijeenkomst 19 juni 2025) n.a.v. een eerder voor Asten ontwikkeld schema (m.m.v. ODZOB)	Ontwikkeld schema als hulpmiddel voor gemeenten en ODZOB bij uitvoering van hun taken (o.a. rolbepaling, communicatie) {Periodieke actualisatie van het schema wordt op een andere wijze gefinancierd.}
Kennisontwikkeling CE	Duurzaamheid	In 2025 loopt het project Kennisontwikkeling en beleidsondersteuning circulaire economie afgerond maar het hieruit voortkomende resultaat moet dan nog verder uitgewerkt worden in een AB voorstel. Het opstellen/ voorbereiden van dit AB voorstel zal in 2026 plaatsvinden.	AB voorstel opstellen voor uitbouwen en borgen van het onderwerp Circulaire Economie in VTH (basis)taken en de mogelijkheden voor het uitvoeren van (structurele) werkzaamheden op dit gebied.
Regionaal Evenementen-beleid	Gezondheid	Diverse gemeenten hebben behoefte een (regionaal) evenementen beleid en doordoor kunnen de gemeenten vooraf beter adviseren bij evenementen aanvragen alsook ook beter monitoren en handhaven. Momenteel is de kennis bij gemeenten op dit gebied heel beperkt. In deze andere aanpak zal o.a. veel meer aandacht zijn voor de lage tonen/ bassen.	1) Een uniforme en regionaal evenementenbeleid voor onze regiogemeenten opstellen. 2) De gemeenten kunnen voorafgaand aan een evenement /vergunningaanvraag een betere normstelling opnemen. 3) Duidelijkheid scheppen waardoor dit tot minder klachten kan leiden. 4) Ook is betere monitoring, controle en handhaving mogelijk.
Afsprakenkader latente ruimte veehouderij	Omgeving	Gemaakte afspraken in WAL verband m.b.t. het vervolgproces n.a.v. de uitgevoerde verkenning latente ruimte veehouderij.	1) Capaciteitsramingen o.b.v. bestand locaties waar latente ruimte wordt ingetrokken 2) Afspraken tussen gemeenten en ODZOB over fasering en planning van de uitvoering

Programma Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK VTH)

Opgave/Project	Doel	Aanleiding	resultaat
Werkproces actualiseren van vergunningen	Duurzaamheid	Inzichten in de risico's en efficiënt middelen inzetten beperken milieubelasting. Actueel vergunningenbestand risicogerichte inzet vergunningverlenerscapaciteit en bestuurlijk toegezegd in het ROK VTH	Verkenning, startnotitie. Vervolgens stappenplan. Stap 1: Inventarisatie aantal en ouderdom vergunningen inzicht geldigheid. Stap 2: Vertaalslag naar programmering. Afstemming regio in proces.
Casemanagement VTH inrichten voor complexe dossiers	Verbeteren bedrijfsvoering	Onder de Ow is er een duidelijkere scheiding tussen de rol van casemanagement en vergunningverlening. Bij bestuurlijk gevoelige dossiers en innovaties is behoefte aan casemanagers met de juiste competenties. Voor de organisatie is er behoefte aan het maken van goede (proces)afspraken.	Bij elkaar brengen van beschikbare kennis (eerdere beleidsnotitie Getrapte aanpak). Uitwerking naar een uniform werkproces met aandacht voor rol en verantwoordelijkheid. Afspraken vastleggen en besluitvorming MT/DT.
Aanpak illegaliteit en milieucriminaliteit	Omgeving	De aanpak van illegaliteit en milieucriminaliteit krijgt landelijk steeds meer prioriteit (IBP-VTH). Ook van omgevingsdiensten wordt verwacht dat zij (vanuit samenwerking) een bijdrage leveren aan deze aanpak. Dit is ook benoemd in het ROK-VTH. Voor de ODZOB is het echter nog niet duidelijk hoe we daar exact uitvoering aan moeten geven en waar de mogelijkheden liggen.	Position paper; beleidsdocument; plan van aanpak;
Structurele samenwerking en afstemming met andere overheden en partners	Verbeteren bedrijfsvoering	Analyse huidige staat samenwerking externe partners en organisaties. Van daar uit management adviseren middels aanbevelingen voor verdere optimalisatie van de samenwerking.	Betere samenwerking met externe partners via gezamenlijke projecten, gecoördineerde advisering en meer kennis en informatie-uitwisseling
Landelijk gestuurd risicomodel implementeren (bodem, asbest)	Duurzaamheid	Gebruik maken van landelijk beschikbaar risicomodel via ODNL om vanuit doelstellingen Van Aartsen/IBP/robustheid verdere landelijke uniformiteit in toezicht en handhaving te bewerkstelligen	1) Risicomodel ODNL vertalen naar praktijk ODZOB. 2) Mogelijkheden voor toepassing uitwerken in notitie. 3) Voorstel MT DT
Procesontwerp taken indirecte lozingen ontwerpen en borgen	Duurzaamheid	Er lopen meerdere initiatieven op zowel uitvoerend niveau (pilots toezicht) als ook optimaliseren van de samenwerking op beleidsniveau (deelname Grip op Indirecte Lozingen). Een totaalbeeld voor taken en inhoudelijke verantwoordelijkheden ook in het kader van de KRW zijn tot op heden niet vastgelegd voor de ODZOB. Er is wel behoefte om de taken nader te duiden en structureel in te bedden.	1) Op beleidsniveau deelname aan werkgroep Grip op indirecte lozingen. 2) Bij elkaar brengen van taken en vertaling naar een structurele inbedding in de werkzaamheden van de organisatie (VTH en A). 3) Indien nodig aanvullend vastleggen van werkproces(sen).
Monitoringstool ontwerpen en implementeren	Verbeteren bedrijfsvoering	In het ROK-VTH zijn doelen, inspanningen en kpi's benoemd: de monitoring op inhoud moet ontworpen en georganiseerd worden. Project monitoring 2025 van start in samenhang en met afstemming op de ontwikkelopgave horizontale verantwoording. Project horizontale verantwoording heeft subsidie t/m 31 maart 2026: beide opgaven worden gezamenlijk tot die periode doorgelopen.	een set van data, waarover we regelmatig rapporteren + afspraken intern en extern

Programma Bedrijfsvoering & Organisatie

Ontwikkelopgaven	Doel	Aanleiding	Resultaat
SPARK Spoor activiteit (MBA) gericht werken 2026	verbeteren bedrijfsvoering	De organisatie in staat stellen om (M)BA-gericht te werken door het eenduidig registreren, raadplegen en uitwisselen van (M)BA's mogelijk te maken en onze data op orde te krijgen en houden.	1. Bedrijfslocatiebestand voor o.a. risicogericht prioriteren 2. Kwaliteitssysteem tbv verhogen en borging datakwaliteit 3. Locatiedossiers op orde incl vergunde situatie en controlehistorie 4. Voorbereid zijn op aanlevering aan RMBA 5. Voorbereid zijn op delen van relevante informatie met deelnemers en ketenpartners
SPARK Spoor Werkende processen (Run and Change) 2026	verbeteren bedrijfsvoering	Kwaliteit en efficiency verhogen door procesbeheer te professionaliseren en de uitvoeringsagenda voor continue verbeteren vorm te geven.	- We hebben Engage succesvol ingericht en geïmplementeerd als centraal kwaliteitssysteem - Continue verbeteren is organisatie breed verankerd binnen kwaliteitsmanagement en lean wordt als ondersteunende tool ingezet. - Projectresultaten die relevant zijn in de lijnprocessen worden duurzaam geborgd via het kwaliteitsmanagementsysteem.
SPARK Spoor Informatie fundament 2026	verbeteren bedrijfsvoering	Het opzetten en onderhouden van een gedegen informatie-fundament (architectuur, kaderstelling en beleid) om grip te hebben en te houden op onze informatievoorziening.	Informatiemodel ODZOB in lijn met CIM FLO VTH Informatie- & applicatiearchitectuur incl. interfaces Architectuur- en dataprincipes geborgd en toegepast Strategisch informatiebeleid geborgd en toegepast
SPARK Spoor Digitaal werken + samenwerking 3OD's 2026	verbeteren bedrijfsvoering	De organisatie wil processen digitaliseren, optimaliseren en moderniseren, en Microsoft 365 biedt een geïntegreerd platform voor communicatie, samenwerking en documentbeheer.	- Governance: kaders en beleid - Technisch ontwerp en inrichting van samenwerkingsstructuren - Implementatieplan - Migratieplan - Adoptieplan - Beheerplan
Communicatie met burgers: Invoeren WMEBV (+ handhavings-beschikking vanuit IBP) fase 2	verbeteren bedrijfsvoering	De WMEBV gaat vooral over het digitaal communiceren van burgers en bedrijven naar ons. Dat deel van het project kunnen we in 2025 afronden. Echter de WMEVB schrijft ook veilig digitaal communiceren van ons aan externen voor. Uit advies van de CISO blijkt dat het mailen van besluiten, brieven en bezoekverslagen adviesrapporten via reguliere mail niet veilig genoeg is.	Beleid en richtlijnen maken over type informatie classificatie en hoe dit te behandelen Keuze maken over al dan niet beveiligd mailen Geschikte tools aanschaffen en implementeren Toegang en adoptie binnen de gehele organisatie
Talentontwikkeling plan van aanpak en implementatie (TOP implementatie)	verbeteren bedrijfsvoering	Bij de start van het Talent Ontwikkel Programma (TOP) in 2025 lag de nadruk op het uitwerken van een plan van aanpak voor een TOP voor Toezichthouders, de werving & selectie van kandidaten en hun start eind 2025. Het programma dient nog verder doorontwikkeld te worden, waarbij bestaande initiatieven worden gebundeld en verder ontwikkeld. Denk aan training en opleiding, coaching, intern mentorschap, loopbaanperspectief, Persoonlijke Ontwikkel Plannen, feedback.	Plan van aanpak voor toezichthouders uitgewerkt en uitgevoerd. Bundeling van bestaande initiatieven zoals POP's, coaching, mentorschap en feedback in één samenhangend programma. Ontwikkeling en uitvoering van trainingen gericht op talentontwikkeling en leiderschap. Opzet en inzet van intern mentorschap en begeleidingstrajecten voor talenten. Versterking van loopbaanperspectief door gerichte ontwikkelroutes en persoonlijke ontwikkelplannen.
Ontwikkeltraject Kernwaarden ODZOB doorleven	verbeteren bedrijfsvoering	Om de visie, missie en strategie van ODZOB krachtig te ondersteunen, is er behoefte aan duidelijke en gedragen kernwaarden. Deze kernwaarden helpen o.a. om belangrijke	Heldere en gedragen kernwaarden die aansluiten bij de visie, missie en strategie van de ODZOB. Organisatie brede dialoog over gewenste cultuur en gedrag, met input van MT

		HR-speerpunten — zoals integriteit, vitaliteit, feedback, leiderschap en inclusie — niet alleen beleidsmatig te verankeren, maar ook zichtbaar te maken in houding en gedrag. Ze vormen een gemeenschappelijk kompas dat richting geeft aan samenwerking, besluitvorming en cultuurontwikkeling binnen de organisatie.	en medewerkers. Verankering van kernwaarden in beleid, communicatie en HR-instrumenten. Toepassing van kernwaarden in dagelijkse praktijk, zoals samenwerking, besluitvorming en (persoonlijk) leiderschap. Versterking van organisatie-identiteit en herkenbaarheid, intern én extern.
Implementatie Kwaliteitscriteria 3.0 taakgebieden, werkprocescriteria en procesbeheer 2026 (uitloop IBP, rest in de lijn)	verbeteren bedrijfsvoering	Toezegging aan deelnemers dat over implementatie kwaliteitscriteria 3.0 wordt gerapporteerd in Q1 2026.	rapport/memo over voldoen aan Kwaliteitscriteria 3.0 opstellen besluitstukken en naar bestuur brengen
Integriteit gedragscode (sociale veiligheid) relatie met ontwerp integriteitsbeleid 2025	verbeteren bedrijfsvoering	Vanuit de PSU 2025: actualisatie Integriteitsbeleid en uitvoeren ontwikkeltraject omgangsvormen is vanuit de werkgroep, het MT en de OR de behoefte ontstaan tot het ontwikkelen van een gedragscode	Conceptontwikkeling gedragscode op basis van input werkgroep, medewerkers (Jong ODZOB, Klankbordgroep OR), MT en OR. Breed draagvlak: betrokkenheid van verschillende lagen in de organisatie bij het opstellen van de gedragscode. Ontwikkeling van een handreiking die medewerkers ondersteunt bij het op een veilige en effectieve manier bespreekbaar maken van sociale veiligheid binnen de organisatie. Verankering in beleid en organisatie: voorbereiding op implementatie in HR- en organisatiebeleid.
Bewustwordingssessies cultuur (ARBO, Vitaliteit CAO, Loopbaanontwikkeling CAO)	verbeteren bedrijfsvoering	Binnen de organisatie is behoefte om belangrijke HR-speerpunten die een belangrijk onderdeel zijn voor het fundament van de organisatie— zoals omgaan met agressie (Arbo Wetgeving), vitaliteit (CAO) en loopbaanontwikkeling (CAO)— breder te laten landen in beleid én gedrag. Om deze thema's organisatiebreed te verankeren en draagvlak te creëren, worden bewustwordingssessies ingezet als middel voor dialoog, reflectie en gedragsverandering.	Verhoogd bewustzijn van HR-thema's en gewenst gedrag. Concrete gedragsafspraken binnen teams en organisatie. Input voor beleidsontwikkeling en actualisatie. Versterking van feedback- en leiderschapscultuur. Draagvlak en betrokkenheid bij organisatie brede HR-speerpunten.
Versterking Financial Control Fase 2 (Aanbesteding, Contractbeheer, VIC, Procuratie, man. letter)	verbeteren bedrijfsvoering	De managementletter en accountantsverslag geven genoeg verbeterpunten aan, om in control te komen als organisatie. Daarnaast is onze informatievoorziening en de basis nog niet op niveau, die wij willen nastreven als organisatie	Optimalisatie verbijzonderde interne controle Proces P&C-documenten Uitrollen contractbeheer binnen de organisatie Verplichtingenbeheer
Horizontale verantwoording-herontwerp P&C-doelenboom KPI's-risicomanagement (uitloop IBP)	verbeteren bedrijfsvoering	idem 2025	
Waardegericht werken: nieuwe financierings-methodiek-systematiek (uitloop IBP)	verbeteren bedrijfsvoering	idem 2025	
Gedragscode onafhankelijk adviseren (bevoegd gezag: ambtelijke-bestuurlijke betrekking) (uitloop IBP)	verbeteren bedrijfsvoering	idem 2025	

Module contractbeheer in AFAS implementeren	verbeteren bedrijfsvoering	De organisatie wil het contractbeheer voortaan zelf uitvoeren binnen AFAS ERP, in plaats van dit uit te besteden aan Bizob.	- Inventarisatie van bestaande contracten - Procesontwerp en -optimalisatie - Configuratie van AFAS ERP - Datamigratie - Training en instructie - Testen en validatie - Livegang en nazorg
---	----------------------------	---	--

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 3.c

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations

Beslispunten :

1. Kennis nemen van de beoogde inzet van de ODZOB en de brief die het DB hierover naar de MRE heeft verzonden.
2. De colleges oproepen om de beoordeling van de onderzoeken behorend bij de vergunningen voor de realisatie voor de middenspanningsstations en kabeltracés bij de ODZOB te beleggen.

Aanleiding

De komende jaren moeten we circa 80 middenspanningsstations (MS-stations) realiseren in onze regio. Dit is een forse opgave. De MRE-gemeenten en Enexis hebben afgesproken om te streven naar een minimale halvering van de doorlooptijd voor de realisatie van deze stations. Om deze doelstelling te bereiken, moeten we kritisch kijken naar het hele planvormingsproces. Om deze stations te realiseren moeten we in bijna alle gevallen afwijken van het (tijdelijk) omgevingsplan met een vergunningplicht voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa). Voor de kabels naar de stations geldt vaak een aanlegvergunningplicht. Voor beide vergunningen moeten milieuonderzoeken worden overlegd. Dit is vaak een natuuronderzoek, archeologisch onderzoek en bodemonderzoek voor de aanlegvergunningen. Voor de Bopa's kan dat, afhankelijk van de locatie, gaan om meerdere onderzoeken op het gebied van milieu.

Toelichting

Een stabiel en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk voor de regio vraagt om de realisatie van een fors aantal middenspanningsstations (MS-stations).

De MRE-gemeenten en Enexis willen de doorlooptijd voor de realisatie van deze stations halveren. Voor de vergunningen die nodig zijn voor de realisatie van MS-stations en kabeltracés wordt de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) meestal om advies gevraagd over bijvoorbeeld archeologie, geluid of natuur. Bodemactiviteiten zijn al een basistaak voor de ODZOB.

Nu ontbreekt samenhang, afstemming en voorspelbaarheid in de onderzoeken die de ODZOB uitvoert, ondanks het feit dat de 21 MRE-gemeenten (samen met de provincie) eigenaar zijn van de ODZOB.

Aanvragen voor (kabel)tracés die gemeentegrenzen overschrijden komen versnipperd bij de ODZOB binnen. Elke gemeente neemt een ander takenpakket af. Hierdoor kost de beoordeling onnodig meer tijd. Opdrachten worden per gemeente en per opdracht afgestemd waardoor dezelfde (soort) rapporten door verschillende personen kunnen worden beoordeeld, met tijdsverlies of soms inconsistentie als gevolg.

Ook blijkt in de praktijk dat milieuaspecten vaak pas ná de selectie van de voorkeurslocatie worden bekeken. Om dit te verbeteren, stelt de MRE voor om als MRE-gemeenten met de ODZOB uitvoeringsbeleid op te stellen voor het toetsen van kabeltracés en MS-stations van Enexis. Dit beleid legt een uniforme werkwijze vast: standaard beoordelingscriteria, reactietermijnen voor projecten en mandatering. Ook is het de intentie om de ODZOB eerder in het proces te betrekken om actief mee te denken over de milieueffecten van locatiekeuzes.

Beoogd effect

Snellere doorlooptijd en meer voorspelbare, consistente beoordelingen voor de aanvraag voor de realisatie van MS-stations.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 DB heeft ingestemd om een vast projectteam op te richten en is afhankelijk van de bereidheid van de deelnemers om de beoordelingen van milieurapporten bij de ODZOB te beleggen, voor zover nog niet gebeurd.

De komende jaren zullen er veel middenspanningshuisjes en de daarbij behorende kabeltracés moeten worden gerealiseerd. Hiervoor dienen vergunningen te worden aangevraagd. Bij de meeste vergunningen dienen ook milieuonderzoeken te worden overlegd, zoals natuur, archeologie, bodem, etc. Veel van deze onderzoeken worden ter beoordeling voorgelegd aan de ODZOB. Door een vast projectteam bij de ODZOB te hebben die deze onderzoeken beoordeelt wordt er routine opgebouwd en worden de aanvrager en beoordelaar vertrouwd met elkaar. Hierdoor kunnen zij sneller schakelen bij vragen en/of opmerkingen, waardoor sneller tot een gedragen rapport wordt gekomen. Dit versnelt de beoordeling van rapporten. Vanzelf zal de initiatiefnemer ook vooraf meer rekening gaan houden met het beoordelingscriteria vanuit de ODZOB, met verdere versnelling tot gevolg. Daarnaast zal bij gemeentegrensoverschrijdende projecten de beoordeling van een rapport wat binnen meerdere gemeenten valt door één persoon worden beoordeeld. Dit voorkomt dubbel toetsen.

Het meerwerk van een grotere groep gemeenten, wordt ondervangen door meer standaardisatie en planproces van werkzaamheden. Hierdoor verwachten we als totaal geen sterke toename van werk.

2.1 Voor zover de beoordeling van onderzoeken nog niet is belegd bij de ODZOB, kan een oproep aan de colleges helpen om de toetsing bij de ODZOB neer te leggen.

Aan het college wordt de oproep gedaan om werkzaamheden bij de ODZOB neer te leggen. Het betreft de beoordeling van de milieuonderzoeken, zoals archeologie, stikstof, natuur, etc. Voor het goed functioneren van de collectieve voorziening in de regio (one stop shop) en het versnellen van de opgave is het nodig dat de deelnemers hun taken beleggen bij de ODZOB.

Kanttelingen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1/2.1 Voor het realiseren van de versnellingsopgave en een efficiënt gebruik van het projectteam zijn we afhankelijk van de bereidheid van onze deelnemers om de beoordeling van de rapporten bij de ODZOB te beleggen.

Als, zoals nu gebeurt, de rapporten door diverse personen worden beoordeeld, wordt er geen routine opgebouwd. Dit leidt tot mogelijk verschillende adviezen en zal geen versnelling opleveren en eerder vertragend werken.

Financiën/Personeel

Door de energietransitie zullen er meer procedures moeten worden doorlopen om de circa 80 middenspanningshuisjes en de daarbij horende kabeltracés te realiseren. Dit vergt voor de regio een extra capaciteit voor beoordeling. Voor de ODZOB zal dit voorstel een beperkte toename in beoordelingen vergen. Echter als er routine wordt opgebouwd bij de beoordelingen zal de werkdruk per project afnemen door meer uniformiteit. Als rapporten die nu door gemeente zelf beoordeeld worden bij de ODZOB worden neergelegd zal dit een beperkte beoordelingscapaciteit bij de ODZOB geven. Naar verwachting kan dit binnen de bestaande werkprogramma's worden opgevangen.

Als de ODZOB bouwaanvragen voor gemeenten moet oppakken is dat bespreekbaar. Dat zal apart moeten worden gecontracteerd.

Vervolg/Communicatie

De accountmanagers van de ODZOB nemen het initiatief voor de verdere uitwerking van de afspraken, in samenwerking met het betreffende GPO-lid.

Bijlagen

- Afspraken MRE en ODZOB
- Brief MRE
- Antwoordbrief ODZOB
- Collegevoorstel
- Advies GPO m.b.t. AB-voorstel Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. Kennis nemen van de beoogde inzet van de ODZOB en de brief die het DB hierover naar de MRE heeft verzonden.
2. De colleges oproepen om de beoordeling van de onderzoeken behorend bij de vergunningen voor de realisatie voor de middenspanningsstations en kabeltracés bij de ODZOB te beleggen.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025.

J.C.J. van Bree
voorzitter

F.A.H. Piepers
secretaris

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

VERSNELLINGSAFSPRAKEN MRE-ODZOB t.b.v. realisatie middenspanningsnetwerk

V2.2.1

F. de Win 2025

AANLEIDING

RESULTAAT / VOORSTEL

URENVERANTWOORDING

KOSTENVERSCHUIVING

SAMENVATTING

AANLEIDING

Het realiseren van een fors aantal middenspanningsstations (MS-stations) is vereist voor een stabiel en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk voor de regio. De MRE-gemeenten en Enexis hebben afgesproken om te streven naar het halveren van de doorlooptijd voor de realisatie van deze stations. Een belangrijke stap in het proces zijn de conditionerende onderzoeken voor milieu en archeologie.

De benodigde onderzoeken kosten tijd. Het is belangrijk dat de initiatiefnemer hier tijdig aan kan beginnen, dat de juiste onderzoeken worden gedaan en dat bekend is wat het toetsingskader is. Tegelijkertijd merken we vanuit de gemeenten dat dit proces bij Enexis soms 'een black box is', en er onvoldoende grip is op de tijdigheid van aan te leveren onderzoeken.

Voor de vergunningen die nodig zijn voor de realisatie van MS-stations en kabeltracés wordt de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) om advies gevraagd op het gebied van bijv. archeologie, geluid of natuur. Bodem activiteiten zijn al een basistaak voor de ODZOB.

Ondanks dat de 21 MRE-gemeenten (samen met de provincie) eigenaar zijn van de ODZOB is er geen samenhang, afstemming of voorspelbaarheid in de onderzoeken die worden uitgevoerd door de ODZOB. Bij (kabel)tracés die gemeentegrenzen overschrijden komen aanvragen versnipperd bij de omgevingsdienst binnen. Elke gemeente neemt een ander takenpakket af.

Hierdoor kost de beoordeling meer tijd dan noodzakelijk. Opdrachten worden per gemeente en per opdracht afgestemd waardoor dezelfde (soort) rapporten door verschillende personen kunnen worden beoordeeld, met tijdsverlies of soms inconsistentie als gevolg.

Om dit te synchroniseren, wordt door de MRE voorgesteld om als MRE-gemeenten met de ODZOB uitvoeringsbeleid op te stellen voor het toetsen van kabeltracés en MS-stations van Enexis. Hierin wordt een uniforme werkwijze vastgelegd met standaard beoordelingscriteria, reactietermijnen voor projecten en mandatering.

Vanwege het spaarzame karakter van dit soort projecten bij gemeenten (een aanvraag voor een middenspanningsstation is geen standaardwerk) is er weinig routine in de ambtelijke behandeling en beoordeling, wat zorgt voor een relatief lange doorlooptijd. Daarnaast zien we ook verschillende advisering in de eerste fase vanuit de gemeente richting Enexis die onnodige vertraging met zich mee kan brengen.

Door het afstemmen van opdrachten kan de ODZOB zorgen voor een vast team van professionals. Hierdoor ontstaat meer consistentie in de voorspelbaarheid van beoordelingen en snelheid in de doorlooptijd van een aanvraag.

RESULTAAT

Met deze notitie stelt de Metropoolregio Eindhoven voor om de taakverdeling, werkwijze en verantwoordelijkheden voor milieu en archeologie duidelijk af te spreken.

- ODZOB zorgt voor de benodigde inzet, uniforme procedures en is verantwoordelijk voor het aanleveren van juiste kaders, toetsing van de onderzoeken en de opvolging richting Enexis.
- ODZOB schakelt hiervoor direct met Enexis, voor alle projecten in de MRE.
- ODZOB adviseert en informeert de gemeenten over de voortgang.
- Gemeenten blijven vergunningverlenend voor ruimtelijke ordening.

VOORSTEL

Er is winst te behalen door het afstemmen van afspraken tussen gemeenten en ODZOB. Gemeenten kunnen worden ontzorgd voor een aantal zaken en zij kunnen capaciteit vrijspelen terwijl het ook nog projecten kan versnellen. Hier wordt door gemeenten al veelvuldig gebruik van gemaakt. Hiervoor worden de volgende afspraken voorgesteld:

betrokkenheid ODZOB bij startoverleg locatieonderzoek

Naast de vergunningverlener bouw sluit ook de ODZOB aan bij het startoverleg van een locatieonderzoek. Zij kan vroegtijdig aangeven welke onderzoeken te verwachten zijn op een bepaalde locatie en welke doorlooptijden daarbij van toepassing zijn.

(bijv. voor een locatie blijkt een vleermuisonderzoek noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken verschillende verblijfplaatsen gedurende het jaar, dus een onderzoek omvat meerdere bezoeken in verschillende seizoenen. Als deze planning niet goed in beeld is, leidt dit direct tot vertraging).

vast toetsingsteam

ODZOB zorgt voor een stabiel 'vast team' zodat opdrachten door werkverdeling niet steeds bij verschillende personen terechtkomen. Zij zorgen voor een uniform toetsingskader en standaard aanpak voor alle projecten. Het verhoogt de voorspelbaarheid van beoordelingen en verkort de tijd die nodig is voor afstemming.

Dezelfde ODZOB-medewerker toetst steeds dezelfde uitvraag voor een MS-station. Hierdoor hoeven gemeenten niet ieder voor zich opnieuw het wiel uit te vinden.

synchronisatie van adviesportfolio

Gemeenten vragen, voor MS-stations en kabeltracés, dezelfde rapporten op bij de ODZOB. De vergunningverlening blijft onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Op verzoek kan de ODZOB de vergunningverlening voor gemeenten uitvoeren.

Rapport MS-stations (BOPA)

- bodem (basistaak)
- milieu algemeen
- natuur
- archeologie
- geluid
- stikstof

Rapport kabeltracé

- bodem (basistaak)
- natuur
- archeologie

Gemeenten voeren nu verschillende taken zelf uit, afhankelijk van capaciteit en kennis, en maken voor de overige onderdelen gebruik van de ODZOB. Hierdoor is de workload per project voor de ODZOB steeds wisselend en worden verschillende beoordelaars ingezet. Voor de ODZOB zal dit voorstel een beperkte toename in capaciteit vergen, tegelijkertijd neemt de werkdruk per project af door meer uniformiteit. Gemeenten kunnen juist capaciteit vrijspelen en krijgen meer zekerheid over een passende en snelle beoordeling.

bundeling van adviesvragen

Bij gemeentegrensoverschrijdende projecten worden de adviesvragen gebundeld (i.p.v. door elke gemeente afzonderlijk) ingediend. Zo ontstaat één samenhangend pakket voor beoordeling, wat onnodig oponthoud door tijdsverloop voorkomt.

Voor een nieuw tracé van middenspanningkabels, door drie gemeenten heen, kwamen onlangs drie verschillende adviesvragen bij de omgevingsdienst binnen. Daarnaast kwam een van de gemeenten (te) laat in het traject waardoor er extra inzet nodig is geweest om de vergunningverlening op tijd af te kunnen ronden.

fastlane-procedure voor aanvrager en toetser

Vaste contactpersonen, zowel bij Enexis als bij gemeenten, maken snel schakelen mogelijk. In overleg worden versnelde behandelroutes ingericht voor MS-stations en kabeltracés. Hierbij worden vaste responsetijden afgesproken voor Enexis (aanleveren), ODZOB (beoordelen) en gemeenten (verlenen). Elke deelnemer borgt dit door interne prioriteitstelling.

We voorkomen onbegrip door onzekerheid of onduidelijkheid, bijvoorbeeld waarom een bepaald deel van de procedure veel tijd vraagt.

evaluatie vergunningverlening

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de vergunningverlening. Een verdere mogelijkheid tot versnelling is om de ODZOB ook te mandateren voor de uiteindelijke vergunningverlening, maar vooralsnog blijven gemeenten verantwoordelijk voor hun eigen besluitvorming.

We spreken af om deze vergunningverlening door gemeenten te evalueren om na te gaan of de omgevingsdienst hier op termijn een bijdrage aan kan leveren.

URENVERANTWOORDING

ODZOB heeft aangegeven over voldoende capaciteit te beschikken om aan dit voorstel invulling te geven (vaste toetsingsteams, bundeling en afstemming) en geeft de volgende indicatieve urenbelasting op voor de verschillende onderdelen:

<i>Rapport behorend bij leidingtracé</i>	<i>tijdsbesteding</i>
Beoordeling natuur (afhankelijk van omvang en gebied)	8 uur
Beoordeling archeologie (afhankelijk van omvang en gebied)	8 uur
Beoordeling bodem	8 uur

<i>Rapport behorend bij BOPA (afhankelijk of er specifiek rapport nodig is)</i>	<i>tijdsbesteding</i>
Beoordeling BOPA milieu algemeen (geen specifieke rapporten)	8 uur
Beoordeling natuur	4 uur
Beoordeling archeologie	4 uur
Beoordeling geluid	4 uur
Beoordeling stikstof	4 uur
Beoordeling bodem	4 uur

KOSTENVERSCHUIVING

De totale kosten blijven normaliter neutraal op regionaal niveau, maar worden anders verdeeld door een verschuiving van kosten en capaciteit van gemeenten richting de ODZOB.

- Voor gemeenten die al (de meeste) taken bij de omgevingsdienst hebben neergelegd nemen de kosten per project waarschijnlijk af, bijvoorbeeld omdat dubbelingen of het in meerdere keren aanleveren wordt voorkomen.
- Voor gemeenten die extra taken bij de omgevingsdienst neer gaan leggen wordt er lokaal ambtelijke capaciteit vrijgespeeld en zijn de verwachte meerkosten gering vanwege het lage aantal projecten per gemeente.
- Voor alle gevallen geldt dat er meer zekerheid komt voor een tijdige vergunningverlening voor middenspanningsstations.

Toename bij ODZOB

Er moet meer ODZOB-capaciteit worden ingezet voor onderzoeken die gemeenten nu nog zelf toetsen. De financiële impact per gemeente wordt verwerkt in de reguliere P&C cyclus van de ODZOB.

Afname bij gemeenten

Gemeenten worden ontzorgd op specialistische onderdelen (ecologie, bodem, geluid) en besparen op inhuur van externe adviseurs, formatie voor vergunningsbeoordeling, afstemming per project.

SAMENVATTING

1. Betrokkenheid ODZOB bij startoverleg locatieonderzoek
2. ODZOB stelt vast team samen voor toetsing van projecten
3. Gemeenten vragen allemaal dezelfde standaardrapporten op bij ODZOB
 - milieu algemeen, bodem, natuur, archeologie, geluid en stikstof
 - vergunningverlening blijft bij de gemeenten
4. Bundeling van adviesvragen bij grensoverschrijdende projecten
5. Fastlane-procedure voor aanlevering, beoordeling en vergunningverlening
6. Evaluatie vergunningverlening
7. Kostenverschuiving

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk

datum

30 oktober 2025

onderwerp

Versnellingsafspraken MRE-ODZOB t.b.v.
realisatie middenspanningsnetwerk Enexis

e-mailadres

j.visee@metropoolregioeindhoven.nl

Geacht Dagelijks Bestuur,

Als voorzitter van de Stuurgroep energietransitie van de Metropoolregio Eindhoven wil ik graag een voorstel aan u voorleggen om een 'one stop shop' te organiseren bij de Omgevingsdienst, om gemeenten te ondersteunen bij de advisering bij vergunningverlening bij middenspanningstrajecten van Enexis.

MRE en de ODZOB onderzochten hoe de doorlooptijd van procedures verkort kan worden
Enexis en de Metropoolregio Eindhoven (MRE) werken samen binnen het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB) om de doorlooptijd van projecten met minimaal 50% te verminderen. De uit te voeren onderzoeken en de toetsing daarvan zijn belangrijke elementen in de totale proceduredtijd. De MRE heeft samen met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) onderzocht op welke manier we de doorlooptijd binnen dit onderdeel kunnen verkorten. We zien immers dat de meeste gemeenten momenteel maar een of twee middenspanningsstations realiseren in een aantal jaar, terwijl er de komende jaren er per jaar tien stations in de regio planologisch moeten worden gerealiseerd. Hierdoor is de toetsing voor individuele gemeenten relatief tijdsintensief, omdat er geen kennisontwikkeling kan plaatsvinden.

Voorgesteld wordt om een 'one stop shop' te creëren bij de ODZOB

De voorliggende aanpak is gebaseerd op de leerlessen van de eerste projecten die nu lopen. Het voorstel is om een 'one stop shop' te creëren bij de ODZOB voor middenspanningstrajecten van Enexis. Waarbij een vast team van uw Omgevingsdienst alle advisering en toetsing zal doen. Hiermee kunnen gemeenten worden ontzorgd en kunnen zij bovendien capaciteit vrijspelen. Dit betekent wel dat meer inzet vanuit de ODZOB nodig is voor onderzoeken die gemeenten nu nog zelf toetsen.

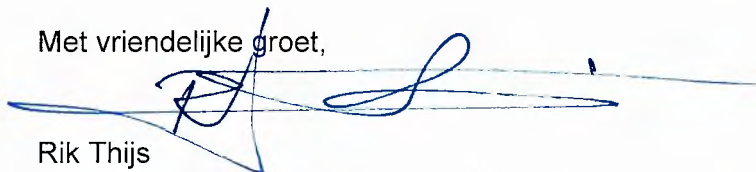
METROPOOL **REGIO** **EINDHOVEN**

U wordt voorgesteld de voorliggende afspraken te bekrachtigen

De MRE Stuurgroep energietransitie onderschrijft dit voorstel. Deze afspraken zijn ook afgestemd met Enexis en zij juichen de voorgestelde afspraken tussen de MRE en de ODZOB toe. Ik wil u daarom vragen om als DB van de ODZOB de gemaakte afspraken te bekrachtigen.

Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met Jorrit Visée, via j.vissee@metropoolregioeindhoven.nl.

Met vriendelijke groet,

Rik Thijs
Voorzitter MRE Stuurgroep energietransitie

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 – 369 03 69
I: www.odzob.nl

Metropoolregio Eindhoven
t.a.v. De heer R. Thijs, voorzitter MRE stuurgroep Energietransitie
Raiffeisenstraat 18
5611 CH EINDHOVEN

uw kenmerk	uw bericht van 30 oktober 2025	ons kenmerk Z-2025-004588	datum 20 november 2025
onderwerp Versnellingsafspraken MRE-ODZOB t.b.v. realisatie middenspanningsnetwerk Enexis	contactgegevens e-mail : I.stortelder@odzob.nl tel : 088-3690302		

Geachte heer Thijs,

Op 30 oktober 2025 hebben wij uw brief ontvangen over de versnellingsafspraken MRE-ODZOB voor de realisatie van het middenspanningsnetwerk Enexis. In deze brief vraagt u het DB om een 'one stop shop' in te richten bij de ODZOB. De inzet daarbij is om een vast projectteam alle adviseringen en toetsingen uit te laten voeren voor de milieuonderzoeken die nodig zijn voor vergunningverlening van de middenspanningsstations en de bijbehorende kabeltracés.

Op 20 november 2025 heeft het DB besloten om tegemoet te komen aan uw verzoek voor het samenstellen van een vast adviesteam bij de ODZOB. Voor een succesvol resultaat is het van belang dat onze deelnemers gebruikmaken van deze voorziening als een 'one stop shop'. Voor de AB-vergadering van 18 december vragen we daarom aan de AB-leden om door een collegevoorstel de colleges te laten beslissen dat zij alle adviseringen en toetsingen van milieuonderzoeken voor de middenspanningsstations en de daarbij behorende kabeltracés willen voorleggen aan de ODZOB. Dit maakt het mogelijk om efficiënter te werken de vergunningverlening te versnellen. Wij hopen dan ook dat alle deelnemers gebruik zullen maken van deze 'one stop shop' bij de ODZOB.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant,

J.C.J. van Bree
voorzitter

F.A.H. Piepers
secretaris

ADVIESNOTA VOOR BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Nummer	:	
Datum voorstel	:	
Evt. opmerking	:	
Samenvatting	:	Het realiseren van een fors aantal middenspanningsstations (MS-stations) is vereist voor een stabiel en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk voor de regio. De MRE-gemeenten en Enexis hebben afgesproken om te streven naar het minimaal halveren van de doorlooptijd voor de realisatie van deze stations. Voor de vergunningen die nodig zijn voor de realisatie van MS-stations en kabeltracés wordt de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) om advies gevraagd op het gebied van bijv. archeologie, bodem, geluid en/of natuur. Om toetsing en betrokkenheid te synchroniseren, wordt door de MRE voorgesteld om als MRE-gemeenten met de ODZOB uitvoeringsbeleid op te stellen voor het toetsen van kabeltracés en MS-stations van Enexis. Hierin wordt een uniforme werkwijze vastgelegd met standaard beoordelingscriteria, reactietermijnen voor projecten en mandatering.

1. Onderwerp

Afspraken versnellen middenspanningsnetwerk Enexis.

2. Inleiding

De komende jaren moeten er circa 80 middenspanningsstations gerealiseerd worden in onze regio. Dit is een forse opgave. Op dit moment duurt de planologische procedure circa 2 tot 3 jaar. De MRE-gemeenten en Enexis hebben afgesproken om te streven naar het minimaal halveren van de doorlooptijd voor de realisatie van deze stations. Om deze doelstelling te bereiken, moeten we kritisch kijken naar het hele planvormingsproces. Om deze stations te realiseren moet er in bijna alle gevallen worden afgeweken van het (tijdelijk) omgevingsplan met een vergunningplicht voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa). Voor de kabels naar de stations geldt vaak een aanlegvergunningplicht. Voor beide vergunningen moeten milieuonderzoeken worden overlegd. Dit is vaak een natuuronderzoek, archeologisch onderzoek en bodemonderzoek voor de aanlegvergunningen. Voor de Bopa's kan dat afhankelijk van de locatie gaan om meerdere onderzoeken op het gebied van milieu.

Voor de vergunningen die nodig zijn voor de realisatie van MS-stations en kabeltracés wordt de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) meestal om advies gevraagd op het gebied van bijv. archeologie, geluid of natuur. Bodem activiteiten zijn al een basistaak voor de ODZOB. Ondanks dat de 21 MRE-gemeenten (samen met de provincie) eigenaar zijn van de ODZOB is er geen samenhang, afstemming of voorspelbaarheid in de onderzoeken die worden uitgevoerd door de ODZOB. Bij (kabel)tracés die gemeentegrenzen overschrijden komen aanvragen versnipperd bij de omgevingsdienst binnen. Elke gemeente neemt een ander takenpakket af. Hierdoor kost de beoordeling meer tijd dan noodzakelijk. Opdrachten worden per gemeente en per opdracht afgestemd waardoor dezelfde (soort) rapporten door verschillende personen kunnen worden beoordeeld, met tijdsverlies of soms inconsistentie als gevolg. Ook blijkt in de praktijk dat milieu niet altijd is meegenomen bij het komen tot een locatieafweging. Meestal wordt dit bekeken, nadat er al een voorkeurslocatie is geselecteerd.

Om dit te synchroniseren, wordt door de MRE voorgesteld om als MRE-gemeenten met de ODZOB uitvoeringsbeleid op te stellen voor het toetsen van kabeltracés en MS-stations van Enexis. Hierin wordt een uniforme werkwijze vastgelegd met standaard beoordelingscriteria, reactietermijnen voor projecten en mandatering. Ook is het de intentie om de ODZOB vroeger in het proces te betrekken om actief mee te denken over de milieueffecten van locatiekeuzes.

3. Voorstel

Het college wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen dat de ODZOB een vast projectteam heeft opgericht voor advisering bij vergunningverlening omtrent het middenspanningsnetwerk.
2. De onderzoeken behorend bij de vergunningen voor de realisatie voor de middenspanningsstations en kabeltracés bij de ODZOB te beleggen.

4. Beoogd effect

Meer consistentie in de voorspelbaarheid van beoordelingen en snelheid in de doorlooptijd van een aanvraag voor de realisatie van middenspanningsstations.

5. Argumenten

1.1 De ODZOB heeft een vast projectteam opgericht voor versnelling van vergunningverlening middenspanningsnetwerk

De komende jaren zullen er veel middenspanningsstations en de daarbij behorende kabeltracés moeten worden gerealiseerd. Hiervoor dienen vergunningen te worden aangevraagd. Bij de meeste vergunningen dienen ook milieuonderzoeken te worden overlegd, zoals natuur, archeologie, bodem, etc. De ODZOB heeft een vast team gevormd dat deze onderzoeken beoordeelt. Hierdoor wordt er routine opgebouwd en worden de aanvrager en beoordelaar vertrouwd met elkaar. Hierdoor kunnen zij sneller schakelen bij vragen en/of opmerkingen, waardoor sneller tot een gedragen rapport wordt gekomen. Dit versnelt de beoordeling van rapporten. Vanzelf zal de initiatiefnemer ook vooraf meer rekening gaan houden met het beoordelingscriteria vanuit de ODZOB, met verdere versnelling tot gevolg.

2.1 De beoordeling van de onderzoeken vanwege efficiëntie ter beoordeling voorleggen aan de ODZOB

Vanwege het spaarzame karakter van dit soort projecten bij gemeenten (een aanvraag voor een middenspanningsstation is geen standaardwerk) is er weinig routine in de ambtelijke behandeling en beoordeling, wat zorgt voor een relatief lange doorlooptijd. Door de toetsing bij een instantie te beleggen kan er standaardisering plaatsvinden. Enexis kan hierdoor beter anticiperen op de verwachte eisen voor onderzoeken. Ook worden de lijnen tussen de omgevingsdienst en Enexis korter, waardoor ze elkaar sneller weten te vinden. Dit leidt tot versnelling tussen gemeenten en Enexis.

2.2 Gemeente blijft sturend

De gemeente blijft vanuit de ruimtelijke ordening de besluitvormende partij. De omgevingsdienst adviseert enkel over de milieueffecten bij de locatieafwegingen en de advisering over de onderzoeken.

2.3 Bij gemeentegrensoverschrijdende projecten worden adviesvragen gebundeld ingediend

Bij gemeentegrensoverschrijdende projecten worden de adviesvragen gebundeld (i.p.v. door elke gemeente afzonderlijk) ingediend. Zo ontstaat één samenhangend pakket voor beoordeling, wat onnodig oponthoud voorkomt. Zo wordt ook voorkomen dat meerdere personen dezelfde rapporten beoordelen.

2.4 Versterkt de grip op de uitvoeringsoperatie

Door werkzaamheden te bundelen onderstaat er een beter begrip van de knelpunten bij de uitvoeringsoperatie met Enexis. Hierdoor is er sneller mogelijk om in te spelen op bovenlokale uitdagingen. Ook kunnen we beter een strategisch beeld vormen over de stand van zaken bij Enexis.

6. Kanttekeningen

2.1 De beoordeling van de onderzoeken binnen de gemeente houden omdat de beoordeling van deze onderzoeken altijd door de gemeente gedaan wordt

Door de beoordeling te centreren bij de ODZOB zullen enkele onderzoeken niet meer binnen de gemeenten worden beoordeeld. Per gemeenten zullen dit er niet veel zijn, hooguit één a twee per jaar per thema.

7. Relatie Ontwikkelagenda (optioneel)

Niet van toepassing

8. Financiën

PM. De accountmanager vult deze samen in met het GPO lid.

9. Juridische aspecten

N.v.t.

10. Communicatie

N.v.t.

11. Vervolg en evaluatie (optioneel)

Niet van toepassing.

12. Bijlagen (optioneel)

Bijlage 1:

Advies van GPO

Onderwerp

Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations (AB vergadering 18 december 2025 agendapunt 3.c)

Inleiding

Tijdens de vergadering van het GPO op donderdag 4 december jl. is het AB-voorstel "*Versnellen vergunningverlening middenspanningsstations*" besproken. Het GPO hecht er waarde aan om de conclusies van deze bespreking met u te delen en over het AB-voorstel een advies te geven.

Voorstel zoals dat nu voorligt

1. Kennis nemen van de beoogde inzet van de ODZOB en de brief die het DB hierover naar de MRE heeft verzonden
2. Bijgevoegd collegevoorstel voor het versnellen van de vergunningverlening voor de middenspanningsstations en kabeltracés doorgeleiden naar het college van burgemeester en wethouders

Niet opgenomen in de beslispunten, maar wel omschreven in het voorstel, is het verzoek aan gemeenten om de ODZOB vroegtijdig in het traject te betrekken.

Ambtelijk advies

Ten aanzien van beslispunt 2

- De noodzaak om de vergunningverlening te versnellen staat niet ter discussie.
- Het nut en de noodzaak van een collegevoorstel worden betwijfeld, omdat de meeste gemeenten de toetsing van rapportages voor milieu en archeologie al bij de ODZOB hebben ondergebracht.
- De meeste (zo niet alle) gemeenten hanteren een omgevingstafel/intaketafel waar de ODZOB al aan deelneemt.
- Naast het centraal toetsten van de onderzoeksrapporten door de ODZOB is het noodzakelijk dat er ook aandacht is voor het ruimtelijk en bouwtechnisch spoor van de vergunningverlening. De ODZOB wordt gevraagd hiervoor een procesvoorstel aan te leveren dat door de individuele gemeenten als leidraad kan worden gebruikt bij de behandeling van vergunningsaanvragen voor middenspanningstations.

Voorgesteld wordt beslispunt 2 als volgt te wijzigen

De colleges oproepen om de beoordeling van de onderzoeken behorend bij de vergunningen voor de realisatie voor de middenspanningsstations en kabeltracés bij de ODZOB te beleggen.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 3.d

Vertrouwelijk : nee

Onderwerp : Cumulatie van geur

Beslispunten : 1. De beleidsregel 'Rekening houden met geur door activiteiten' ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van B&W.

Aanleiding

De ODZOB heeft deze beleidsregel opgesteld ter invulling van een nieuwe verplichting onder de Omgevingswet. Die verplichting is het samen beoordelen van de aanvaardbaarheid van alle ter plaatse aanwezige geuren afkomstig van bedrijfsactiviteiten. Vaststelling van een dergelijke beleidsregel is aan de regiogemeenten, omdat de beleidsregel een onderdeel is van de beleidsvrijheid van gemeenten. Deze beleidsregel is vooralsnog de enige in Nederland die agrarische en industriële geuren samen beoordeelt.

Toelichting

De beleidsregel is eerder verspreid onder de regiogemeenten, en is op een inhoudelijke bijeenkomst en in het GPO toegelicht. Dit heeft geleid tot het verzoek om de beleidsregel bestuurlijk onder de aandacht te brengen. De route is, om de beleidsregel eerst bestuurlijk toe te lichten op de bijeenkomst van het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL) van 3 december, en daarna in het AB te behandelen.

Beoogd effect

De vaststelling van de beleidsregel door de regiogemeenten te faciliteren.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 Door de voorgestelde bestuurlijke route wordt een zorgvuldig proces doorlopen.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 De agrarische sector staat onder druk door de stikstofcrisis.

De agrarische sector staat onder druk door de stikstofcrisis. De beleidsregel cumuleert agrarische en industriële geur. De agrarische sector zal in een aantal gevallen door die cumulatie met industriële geur beperkingen op het gebied van haar geuremissie ondervinden, die ze voor toepassing van de beleidsregel niet ondervond. De beleidsregel houdt daar rekening mee door onder meer het toepassen van overgangsrecht. Om de sector op een goede manier te informeren, is deze situatie

toegelicht aan de agrarische adviesbureaus, omdat zij het eerste aanspreekpunt van hun klanten vormen.

1.2 Er is juridisch risico omdat de beleidsregel de eerste in zijn soort is.

Omdat er nog geen ervaring is met de toepassing van de beleidsregel of een soortgelijke, is niet met volledige zekerheid te zeggen dat ze bij een rechtsgang standhoudt.

Financiën/Personeel

n.v.t.

Vervolg/Communicatie

Na het AB-besluit wordt de regiogemeenten gevraagd om de beleidsregel vast te stellen. In een bijeenkomst van de ODZOB met agrarische adviesbureaus is de beleidsregel reeds genoemd als lopende ontwikkeling. Burgerparticipatie voorafgaand aan vaststelling van de beleidsregel moet nog plaatsvinden. Als gemeenten hier een traject voor organiseren kan de ODZOB daaraan bijdragen qua inhoudelijke kennis. De ODZOB heeft een concept-collegevoorstel opgesteld om de vaststelling te faciliteren. Uiteindelijk dienen de regels in de beleidsregel opgenomen te worden in het omgevingsplan. De ODZOB zal deze ook verwerken in haar standaardregels voor geur en in het SPRONG-traject.

Bijlagen

- Beleidsregel 'Rekening houden met geur door activiteiten'
- Indicatief overzicht geurrelevante industriële bedrijven
- Concept college voorstel

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. De beleidsregel 'Rekening houden met geur door activiteiten' ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van B&W.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025.

J.C.J. van Bree
voorzitter

F.A.H. Piepers
secretaris

Beleidsregel rekening houden met geur door activiteiten **NAAM GEMEENTE** 2025

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente ...;

Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);

Gelet op artikel 5.21 van de Omgevingswet (Ow)

Gelet op artikel 5.92 lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

Gelet op artikel 8.0b en 8.9 lid 1 en 3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);

Gelet op artikel 2.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal);

Gelet op artikel 22.45 bruidsschat omgevingsplan;

Overwegende dat:

- In artikel 5.92 eerste lid Bkl, in paragraaf 5.1.4 Bkl, een verplichting staat opgenomen om in een omgevingsplan rekening te houden met geur door activiteiten;
- Op basis van artikel 5.21 Ow en artikel 8.0b Bkl de verplichting tot het rekening houden met geur door activiteiten eveneens geldt voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten;
- In artikel 8.9 eerste lid Bkl de verplichting staat opgenomen om bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit te toetsen dat geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt, en dat het milieuaspect geur door activiteiten onderdeel uitmaakt van deze beoordeling;
- In artikel 2.13 vijfde lid Bal staat dat artikel 8.9 Bkl van overeenkomstige toepassing is bij het stellen van maatwerkvoorschriften;
- In artikel 22.45 vierde lid bruidsschat omgevingsplan staat dat de instructieregels in paragraaf 5.1.4 Bkl van overeenkomstige toepassing zijn bij het stellen van maatwerkvoorschriften aan een milieubelastende activiteit;
- De beoordeling van geur door activiteiten, zolang het (tijdelijke) omgevingsplan enkel nog de regels van de bruidsschat bevat, wordt getoetst via de omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften voor milieubelastende activiteiten;
- Bij het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit voldaan moet worden aan de instructieregels van het Bkl;
- Er in de Omgevingswet geen invulling wordt gegeven aan hoe rekening moet worden gehouden met geur door activiteiten, zoals bedoeld in artikel 5.92 eerste lid Bkl;
- Via het opstellen van deze beleidsregel geborgd kan worden dat het rekening houden met geur door activiteiten op een kenbare en uniforme wijze plaatsvindt;

Besluit vast te stellen de 'Beleidsregel rekening houden met geur door activiteiten ... 2025':

Artikel 1 Definities

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

Industriële milieubelastende activiteiten: alle milieubelastende activiteiten, behalve dierenverblijven, voor zover aangewezen als milieubelastende activiteit in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), en aanvullend daarop opslag van meer dan 3m³ vaste mest of champost

afkomstig van paarden en pony's voor het berijden, voorzover aangewezen als milieubelastende activiteit in een (tijdelijk) omgevingsplan of omgevingsverordening.

Hoge bescherming: bescherming tegen geur die van toepassing is op geurgevoelige gebouwen gelegen binnen de bebouwingscontour geur zoals bedoeld in Bijlage I onder A van het Bkl, met uitzondering van tijdelijke geurgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 5.90 tweede lid Bkl en geurgevoelige gebouwen gelegen op een bedrijven- of industrieterrein.

Beperkte bescherming: bescherming die van toepassing is op geurgevoelige gebouwen gelegen buiten de bebouwingscontour geur zoals bedoeld in Bijlage I onder A van het Bkl, alsmede tijdelijke geurgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 5.90 tweede lid Bkl en geurgevoelige gebouwen gelegen op een bedrijven- of industrieterrein.

Geur door activiteiten: De geur door activiteiten is de resultante van de gecumuleerde geurbelasting door dierenverblijven, de gecumuleerde geurbelasting door industriële milieubelastende activiteiten en het beschermingsniveau van het immissiepunt.

Bestaande situatie: De situatie qua geurbelasting van alle vergunde milieubelastende activiteiten aangewezen in artikel 2 van deze beleidsregel, ten tijde van het te nemen besluit op de aanvraag of het plan dat getoetst is aan onderhavige beleidsregel.

Geurbelasting: De concentratie van geur in de lucht ter plaatse van een geurgevoelig gebouw. Bij activiteiten waarvan de geurbelasting via een vaste afstand wordt genormeerd, gaat het om de afstand tussen de activiteit en een geurgevoelig gebouw.

Individuele geurbelasting: De geurbelasting veroorzaakt door de aangevraagde activiteit, of de activiteit waarvoor een omgevingsplan wordt voorbereid, waarbij het in beide gevallen gaat om de gehele milieubelastende activiteit.

Artikel 2 Reikwijdte

Deze beleidsregel is van toepassing op het rekening houden met geur door milieubelastende activiteiten bij de volgende procedures:

- aanvragen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten;
- aanvragen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten;
- bij het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 2.13 Bal en artikel 22.45 bruidsschat omgevingsplan.

Deze beleidsregel is van toepassing op procedures voor milieubelastende activiteiten als op procedures voor het toevoegen of wijzigen van geurgevoelige gebouwen. Deze beleidsregel geeft geen definitie van een geurgevoelig gebouw, deze is in andere regelgeving vastgelegd.

Deze beleidsregel ziet niet op geuren van andere bronnen dan milieubelastende activiteiten, zoals bijvoorbeeld verkeer en tijdelijke activiteiten zoals evenementen.

Deze beleidsregel is van toepassing op de milieubelastende activiteiten genoemd in hoofdstuk 3 Bal en op de opslag van meer dan 3m3 vaste mest of champost afkomstig van paarden en pony's voor het berijden, en het houden van paarden en pony's voor het berijden, voorzover aangewezen als milieubelastende activiteit in een (tijdelijk) omgevingsplan of omgevingsverordening.

Artikel 3 Berekeningswijze gecumuleerde geurbelasting

1. De gecumuleerde geurbelasting als gevolg van dierenverblijven wordt voor wat betreft diercategorieën met een geuremissiefactor, berekend met V-Stacks Gebied, in 98-percentielen en niet hedonisch gewogen. De gecumuleerde geur voor deze diercategorieën wordt berekend op één van de volgende twee manieren:

- a. Als het gaat om de beoordeling van geur door activiteiten in verband met het toevoegen of herbestemmen van een geurgevoelig gebouw, met alle dierenverblijven binnen twee kilometer van het nieuwe geurgevoelig gebouw;
- b. Als het gaat om de beoordeling van geur door activiteiten in verband met een wijziging van een dierenverblijf, met alle geurgevoelige gebouwen binnen twee kilometer van dat dierenverblijf en alle dierenverblijven binnen vier kilometer van dat dierenverblijf.

Daarnaast worden de inputparameters gebruikt volgens de meest recente versie van de handleiding van V-Stacks gebied, en V-Stacks gebied zelf, waarbij dichterbij gelegen bedrijven nauwkeuriger, op stalniveau, mogen worden ingevoerd. Naast de diercategorieën met geuremissiefactor zijn er ook diercategorieën zonder geuremissiefactor, die deel uitmaken van de gecumuleerde geurbelasting als gevolg van dierenverblijven. Bij de beoordeling van de geur door één activiteit, worden deze diercategorieën genormeerd door een vaste afstand. Cumulatie vindt bij deze diercategorieën plaats door overlap van afstanden. De individuele afstand volgt uit bestaande wet- en regelgeving. De gecumuleerde geurbelasting dierenverblijven bepaalt samen met het beschermingsniveau op een te beoordelen punt de geurklasse diervverblijven.

2. De gecumuleerde geurbelasting als gevolg van industriële milieubelastende activiteiten wordt berekend met behulp van het Nieuw Nationaal Model. De geurbelasting van deze activiteiten wordt in 98-percentielen gewogen berekend conform de vigerende Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant en diens rechtsopvolgers. De gecumuleerde geur wordt berekend met iedere geurrelevante industriële activiteit die een geurbelasting bij het geurgevoelige gebouw van tenminste 0,1 ouE(H)/m³ p98 veroorzaakt.

Naast de activiteiten die gangbaar kwantitatief berekend worden, zijn er ook activiteiten waarvoor dat niet geldt, die een bijdrage leveren aan de gecumuleerde geurbelasting van industrie. Bij de beoordeling van de geur door één activiteit, worden deze activiteiten genormeerd door een vaste afstand. De individuele afstand volgt uit bestaande wet- en regelgeving. Cumulatie vindt bij deze activiteiten plaats door overlap van afstanden. De gecumuleerde geurbelasting industrie bepaalt samen met het beschermingsniveau van een te beoordelen punt de geurklasse industriële milieubelastende activiteiten.

Artikel 4 Bepalen geurklasse dierenverblijven

1. De geurklasse dierenverblijven genoemd in tabel 3 wordt bepaald volgens tabel 1. De geurbelasting genoemd in tabel 1 is de gecumuleerde geurbelasting dierenverblijven.
2. Als sprake is van dierenverblijven zonder emissiefactor, waarvoor in de beoordeling van de geur van één activiteit vaste afstanden gelden, zoals genoemd in artikel 5.112 Bkl, dan wordt afgeweken van lid 1. Dan worden namelijk aanvullend op de bepaling van de geurklasse genoemd in lid 1, de vaste afstanden behorend bij de dierenverblijven verdubbeld. Als een geurgevoelig gebouw binnen de verdubbelde vaste afstand van ten minste één activiteit ligt, dan wordt de geurklasse dierenverblijven met één stap verhoogd.
3. Bij een aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij een melding van een dierenverblijf wordt, voor die typen woningen waarvoor in de beoordeling van de geur van één veehouderij alleen vaste afstanden gelden, genoemd in artikel 5.110, 5.111, 5.115 en 5.116 Bkl afgeweken van lid 1. De geurbelasting wordt in die gevallen bepaald door de vaste afstanden te verdubbelen van alle dierenverblijven gelegen:
 - binnen een afstand van 100 meter bij een woning met beperkte bescherming, en;
 - binnen een afstand van 200 meter bij een woning met hoge bescherming.

Als de woning binnen een overlap van tenminste twee verdubbelde afstanden ligt, wordt de geurklasse dierenverblijven met twee stappen verhoogd, naar D3.
4. Als niet voldaan wordt aan lid 2 en 3, kan van deze leden worden afgeweken door bij paarden en melkvee de geurbelasting te berekenen. Dit gebeurt met:

- de wettelijke geuremissiefactor van het huisvestingssysteem HA5.100 uit de Omgevingsregeling bij melkkoeien;
- de helft van de wettelijke geuremissiefactor van het huisvestingssysteem HA5.100 uit de Omgevingsregeling bij jongvee en paarden.

De hieruit voortvloeiende geurbelasting wordt gecumuleerd met de geurbelasting van dieren met een geuremissiefactor, indien aan de orde, om tot een gecumuleerde geurbelasting als gevolg van dierenverblijven te komen.

5. Geur van een milieubelastende activiteit is niet van toepassing op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit.

Tabel 1, bepaling van de geurklasse dierenverblijven

Klasse	Geurbelasting	
	Hoge bescherming	Beperkte bescherming
D1	$\leq 3,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 7,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$
D2	$\leq 7,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 13,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$
D3	$\leq 10,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 20,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$
D4	$\leq 13,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 28,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$
D5	$> 13,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$	$> 28,0 \text{ ouE/m}^3 \text{ p98}$

Artikel 5 Bepalen geurklasse industriële milieubelastende activiteiten

1. De geurklasse industriële milieubelastende activiteiten, genoemd in tabel 3, wordt bepaald volgens tabel 2. De gewogen geurbelasting genoemd in tabel 2 is de gecumuleerde geurbelasting van industriële milieubelastende activiteiten.
2. Bij activiteiten waarvoor in de beoordeling van de geur van één activiteit vaste afstanden gelden, genoemd in artikel 5.120 t/m 5.125 Bkl, wordt afgeweken van lid 1. Dan worden namelijk aanvullend op de bepaling van de geurklasse genoemd in lid 1, de vaste afstanden behorend bij de activiteiten verdubbeld. Als een geurgevoelig gebouw binnen de verdubbelde vaste afstand van ten minste twee activiteiten ligt, dan wordt de geurklasse industriële milieubelastende activiteiten met één stap verhoogd.
3. Geur van een milieubelastende activiteit is niet van toepassing op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit.

Tabel 2, bepaling van de geurklasse industriële milieubelastende activiteiten

Klasse	Gewogen geurbelasting	
	Hoge bescherming	Beperkte bescherming
I1	$\leq 0,25 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 0,5 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$
I2	$\leq 0,5 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 1,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$
I3	$\leq 1,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 2,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$
I4	$\leq 2,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$	$\leq 4,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$
I5	$> 2,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$	$> 4,0 \text{ ouE(H)/m}^3 \text{ p98}$

Artikel 6 Bepalen van geur door activiteiten

De bepaling van geur door activiteiten vindt plaats volgens onderstaande tabel 3.

Tabel 3, bepaling van geur door activiteiten

	Geurklasse industriële milieubelastende activiteiten					
Geurklasse dierenverblijven		I1	I2	I3	I4	I5
	D1					
	D2					
	D3					
	D4					
	D5					

Artikel 7 Beoordeling aanvaardbaarheid van geur door activiteiten

1. Het toevoegen of herbestemmen van een geurgevoelig gebouw kent een aanvaardbare geur door activiteiten als de geur door activiteiten ligt in een wit vlak in tabel 3.
2. Het oprichten of wijzigen van een milieubelastende activiteit kent een aanvaardbare geur door activiteiten als de geur door activiteiten ligt:
 - a. in een wit vlak in tabel 3, of;
 - b. in een geel vlak in tabel 3, voor een ontwikkeling in een klasse I1,I2, D1 of D2, als sprake is van een gelijkblijvende of afnemende individuele geurbelasting ten opzichte van de bestaande situatie, of;
 - c. in een geel vlak in tabel 3, voor een ontwikkeling in een klasse I4, I5, D4 of D5, als sprake is van een afnemende individuele geurbelasting ten opzichte van de bestaande situatie. Er moet een daling van de individuele geurbelasting plaatsvinden die tenminste de eigen bijdrage compenseert aan de belasting van de gecumuleerde geur van de eigen geurklasse boven de klasse D3 of I3, of;
 - d. in een rood vlak in tabel 3, als sprake is van een afnemende individuele geurbelasting ten opzichte van de bestaande situatie. Er moet een daling van de individuele geurbelasting plaatsvinden die tenminste de eigen bijdrage compenseert aan de belasting van de gecumuleerde geur van de eigen geurklasse boven de klasse D3 of I3. Voor een ontwikkeling in de klassen D3 of I3 moet een daling van de individuele geurbelasting plaatsvinden die tenminste de eigen bijdrage compenseert aan de belasting boven de klasse D2 of I2.

- e. In geval van activiteiten en geurgevoelige gebouwen waarvoor in de beoordeling van de geur van één activiteit vaste afstanden gelden, betekent een gelijkblijvende afstand alsnog een aanvaardbare geur door activiteiten.
 - f. Activiteiten met een berekende geuremissie kunnen in een geurklasse D3 of I3 vallen die deels uit vaste afstanden bestaat. In situaties dat zonder het aandeel van die vaste afstanden er een geurklasse D2 of I2 bestaat, wordt alsnog een afname ten opzichte van de berekende geursituatie gevraagd. Het gaat om een afname die tenminste de eigen bijdrage compenseert aan de belasting van de gecumuleerde geur van de eigen geurklasse boven de klasse D2 of I2.
3. In gevallen waarin niet wordt voldaan aan lid 1 of 2 van dit artikel is geen sprake van een aanvaardbare geur door activiteiten.

Artikel 8 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking de dag na bekendmaking in het digitale gemeenteblad. In afwijking daarvan treden artikel 7 tweede lid, sub b tot en met f in werking anderhalf jaar na bekendmaking, op ...

Deze beleidsregel is niet van toepassing op besluitvormingsprocedures die lopend zijn ten tijde van de bekendmaking van de beleidsregel of plannen waar:

- een geldig principestandpunt van maximaal vijf jaar oud voor is afgegeven, of,
- een contract tot uitvoering met een overheidsorgaan voor is ondertekend.

Artikel 9 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: 'Beleidsregel rekening houden met geur door activiteiten gemeente ... 2025'

Toelichting

Aanleiding en probleemstelling

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet werd de geurhinder van een bedrijf in een vergunningsprocedure beoordeeld zonder rekening te houden met eventuele andere nabijgelegen bedrijven. Slechts in een beperkt aantal situaties werd de geur van het bedrijf dat een vergunning aanvraag, gecumuleerd beoordeeld met andere bedrijven. Het beschouwen van de geur van dierenverblijven en van andere activiteiten samen was niet gangbaar. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert dit.

Naast dat het bevoegd gezag in een omgevingsplan moet voorzien dat de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar is, dient in een omgevingsplan ook rekening te worden gehouden met 'geur door activiteiten'. Deze verplichtingen staan beschreven in respectievelijk lid 2 en lid 1 van artikel 5.92 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Er wordt volgens deze formulering van het eerste lid geen onderscheid gemaakt tussen geur van het bedrijf dat een vergunning aanvraagt en andere bedrijven. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen geur van dierenverblijven en geur van 'industriële' activiteiten. Dit betekent dat geur als gevolg van dierenverblijven samen met de geur van industriële activiteiten beoordeeld moeten worden. Er zijn methoden bekend om industriële geur te cumuleren en andere methoden om geur van dierenverblijven te cumuleren. Probleem is dat geen methodiek bekend is, waarmee de gecumuleerde geurbelasting als gevolg van dierenverblijven en industriële activiteiten kan worden bepaald. Bekend zijn twee verschillende verspreidingsmodellen voor het berekenen van industriële geur en voor geur van dierenverblijven. Het gebruik van één van deze twee modellen voor beide soorten activiteiten wordt als niet zorgvuldig dan wel onwerkbaar beoordeeld. In deze beleidsregel

is een methodiek beschreven om op effectieve wijze uitvoering te kunnen geven aan de verplichting uit het eerste lid van artikel 5.92 van het Bkl.

Instrumentkeuze en toepassing beleidsregel

Het rekening houden met geur door activiteiten dient plaats te vinden in een omgevingsplan. In het tijdelijk omgevingsplan is deze verplichting nog niet verwerkt, terwijl in omgevingsvergunningen en maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 2.13 Bal wel rekening moet worden gehouden met geur door activiteiten. Het zal nog geruime tijd duren voor gemeenten over een gebiedsdekkend omgevingsplan beschikken en tot die tijd is het nodig om op uniforme wijze rekening te houden met geur door activiteiten. In deze situatie is een beleidsregel een geschikt instrument, omdat beleidsregels een gebiedsdekkende en uniforme werkwijze mogelijk maken en er beleidsvrijheid bestaat op het onderwerp rekening houden met geur door activiteiten.

Deze beleidsregel is direct van toepassing op de beoordeling van aanvragen omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften in de periode waarin de beoordeling van geur door activiteiten nog niet in het omgevingsplan is geregeld. Uiterlijk 31 december 2031 dient het tijdelijke omgevingsplan van rechtswege te zijn omgezet in een definitief omgevingsplan. Vanaf dat moment moet er bij het beoordelen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor industriële milieubelastende activiteiten en dierenverblijven rekening worden gehouden met de regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen. Om ervoor te zorgen dat in de besluitvorming op een uniforme wijze met cumulatie van geur wordt omgegaan, wordt de methode in deze beleidsregel idealiter overgenomen in omgevingsplannen.

De bevoegdheid tot besluitvorming op omgevingsvergunningen en maatwerkvoorschriften ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders. De bevoegdheid tot het vaststellen van omgevingsplannen ligt bij de gemeenteraad. Artikel 4:81 Awb geeft de grondslag aan elk bestuursorgaan om voor haar eigen bevoegdheid beleidsregels op te stellen. De bevoegdheid van het college vindt haar grondslag in 8.0b en 8.9 eerste lid Bkl, artikel 2.13 vijfde lid Bal en artikel 22.45 bruidsschat omgevingsplan. Om ervoor te zorgen dat deze beleidsregel inderdaad tot een uniforme werkwijze leidt, is het daarnaast nodig dat ze wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad neemt immers de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten over in het omgevingsplan, en moet daarom op de hoogte zijn van de daarbij gebruikte uitgangspunten zodat dit bij het omgevingsplan op dezelfde manier kan plaatsvinden.

Relatie met ander beleid en regelgeving

Het rekening houden met geur door activiteiten is een onderdeel van de toetsing aan het aspect geur, die zelf weer een onderdeel is van de toetsing aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Als zodanig is er een relatie met ander beleid en regels op het gebied van geur. Deze beleidsregel is zodanig opgesteld dat de bestaande relaties zoveel mogelijk hetzelfde blijven. Bijvoorbeeld door de keuze voor een hoog beschermingsniveau in de bebouwde kom, en een beperkter beschermingsniveau in het buitengebied. Daar waar beschermingsniveaus tussen agrarische en industriële activiteiten van elkaar afwijken, zodat een keuze noodzakelijk is, is een keuze gemaakt die zoveel mogelijk recht doet aan de aard van de omgeving. Beschermingsniveaus zijn alleen van toepassing op geurgevoelige gebouwen, dat geldt voor deze beleidsregel en dat geldt voor alle andere toetsing op het aspect geur. De toetsing aan de individuele geurnormering in het tijdelijk omgevingsplan, en de individuele beoordeling aan de omgekeerde werking wordt niet gewijzigd door deze beleidsregel. Ook de cumulatieve toetsing voor agrarische geurhinder, de zogenaamde achtergrondbelasting, wordt niet gewijzigd door deze beleidsregel. Deze toetsen staan naast het rekening houden met geur door activiteiten, met hun eigen beoordelingskaders.

Onderdeel van een beleidsregel is tevens een belangenafweging. Deze gaat noodzakelijkerwijs in op de inhoud van de beleidsregel en is daarom beschreven in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7,

zodat de informatie opgenomen in de artikelsgewijze toelichting meegenomen kan worden in de belangenafweging.

Artikelsgewijze toelichting

Toelichting artikel 1 Definities

In dit artikel worden de begrippen in deze beleidsregel gedefinieerd die niet in de wet vaststaan. In deze beleidsregel wordt geen aparte definitie gegeven van begrippen als 'geurgevoelig gebouw', 'omgevingsvergunning' en dergelijke. Voor wat betreft de definitie van deze begrippen wordt verwezen naar de geldende wetgeving.

Bij de toepassing van deze beleidsregel wordt uitgegaan van de activiteiten die volgens de vergunning op die locatie mogelijk zijn, niet van de feitelijk bestaande situatie.

Er zijn verder twee keuzes gemaakt. De eerste is om geurgevoelige gebouwen op een industrieterrein onder een beperkte bescherming te laten vallen. Dit is in lijn met de gangbare bescherming door industriële bronnen, maar niet voor dierenverblijven. De geur van dierenverblijven op industrieterreinen wordt onder de hoge bescherming gelegd. Er is gekozen voor een beperkte bescherming bij de beoordeling van geur van alle activiteiten om zoveel mogelijk uniformiteit in het toetsingskader te kunnen hanteren, en omdat geurgevoelige gebouwen op een industrieterrein vaak al een binding met een milieubelastende activiteit hebben. Ten tweede wordt een bepaling opgenomen over de geurbelasting op tijdelijke geurgevoelige gebouwen, die op basis van artikel 5.90 tweede lid Bkl, eveneens beoordeeld dient te worden aan de geur door activiteiten. Zij vallen altijd in een beperkt beschermingsniveau, gelet op hun tijdelijke status. Hier te bestemmen bedrijfswoningen vallen in hetzelfde regime als overige geurgevoelige gebouwen in dat beschermingsniveau.

Bij de instructieregels van het Bkl is opgenomen voor geur door één activiteit dat de geur van het eigen bedrijf niet meegenomen wordt in de beoordeling van de geurhinder van bijvoorbeeld een bedrijfswoning. Dit wordt overgenomen in de beoordeling van de geur door activiteiten, zoals dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet al bestond voor agrarische geurhinder bij ruimtelijke orderingsprocedures.

Toelichting artikel 2 Reikwijdte

De reikwijdte van deze beleidsregel ziet op milieubelastende activiteiten waarvoor rijksregels gelden en op geurgevoelige gebouwen, plus de activiteit uit de bruidsschat, het houden van paarden en pony's voor het berijden en de opslag van mest daarvan.

Er is gekozen voor die milieubelastende activiteiten aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal omdat dit de grotere activiteiten betreft waarvoor de geurbelasting gangbaar kwantitatief wordt genormeerd, via een berekende geurbelasting dan wel via een vaste afstand.

Toelichting artikel 3 Berekeningswijze gecumuleerde geurbelasting

Er is gekozen voor een onderverdeling in dierenverblijven en industriële milieubelastende activiteiten omdat deze onderverdeling aansluit bij de rekenmodellen die voor deze bronnen gebruikt worden. Ook in de overige onderdelen van de methodiek is zoveel mogelijk aangesloten bij de in Brabant gangbare wijze om geur te bepalen en te beoordelen, zoals ook in de verwijzing naar de Beleidsregel omgevingsrecht van de provincie Noord-Brabant. Omdat er in sommige opzichten verschil is tussen het bepalen van industriële geuren en geur van dierenverblijven, zijn de onderdelen van de methodiek waar nodig uitgeschreven ter verduidelijking. Hieruit blijkt bijvoorbeeld een verschil tussen de afstanden waarbinnen bronnen worden meegerekend, bij industriële bronnen wordt die afstand bepaald door de geurbelasting die een bedrijf veroorzaakt op haar omgeving, bij agrarische bronnen gelden vaste afstanden van twee of vier kilometer. Dit verschil in benadering heeft te maken met de grote diversiteit van de impact van industriële bronnen. Voor een indicatie van de omvang van de impact van industriële bronnen wordt verwezen naar de transponeringstabel geur van de VNG Handreiking Activiteiten en milieuzonering 2024, in bijlage A1. Op basis van deze tabel kan een inschatting worden gemaakt welke bronnen geurrelevant zijn en op welke afstand ze meegenomen

moeten worden in de geurberekening. Hierbij moet worden bedacht dat de toegepaste emissiereducerende technieken en emissiepuntkenmerken bij industriële bronnen grote invloed op de geurimmissie kunnen hebben.

Net als bij agrarische bedrijven, worden alle geurgevoelige gebouwen in alle windrichtingen meegenomen in de beoordeling van de geurbelasting.

Toelichting artikel 4 Bepalen geurklasse dierverblijven

De indeling in milieuklassen van dierverblijven is gebaseerd op de hinderrelatie behorend bij de geurbelasting. Het gaat dan om de relatie waar de normering in de voormalige Wet geurhinder en veehouderij op gebaseerd is, die is overgenomen in de Omgevingswet. De relatie is gebaseerd op een onderzoek van 2001 van PRA Odournet, de gebruikte relatie betreft het concentratiegebied. Zoals beschreven in de toelichting op artikel 3, kennen de klassen D1 en D2 een lage tot relatief lage absolute geurbelasting. Ze komen overeen met maximaal 10 en 15% geurgehinderden, en maximaal een goed tot redelijk goed woon- en leefklimaat.

Daarnaast heeft de provincie Noord-Brabant een Omgevingsverordening die bij de uitbreiding van dierverblijven een maximaal percentage geurhinder voor het buitengebied en de bebouwde kom van 20% en 12% respectievelijk verordonneert. Deze normen vormen de grens van geurklasse D3. Een geurbelasting die maximaal in geurklasse D3 valt, is, de combinatie met de geurklasse industrie buiten beschouwing latende, altijd een aanvaardbare geurbelasting. Deze situatie komt overeen met een geurbelasting in maximaal geurklasse I3 bij de geurklasse industriële milieubelastende activiteiten. Vanaf een achtergrondbelasting van 50 ouE/m³ p98 bestaat een extreem slecht woon- en leefklimaat. Uit de uitspraak ECLI:NL:GHDHA:2025:431 blijkt dat een geurbelasting in een dergelijk woon- en leefklimaat in strijd is met de rechten van de mens. Voor deze geurbelasting is geen aparte geurklasse opgenomen. Een aparte geurklasse is alleen zinvol als er ook aparte maatregelen tegenover staan. Voor deze aparte maatregelen is een impactanalyse nodig. Dit vormt een los project, dat in 2025 zal worden opgestart.

Er bestaat recent onderzoek van GGD/IRAS¹ naar geurhinder dat een ander beeld laat zien dan het onderzoek van 2001, waar onderhavige beleidsregel nu op is gebaseerd. In afwachting van het nu lopende duidingsonderzoek van het RIVM wordt vooralsnog in deze beleidsregel het onderzoek van 2001 gebruikt. De hinderrelatie van het onderzoek van GGD/IRAS wordt gebruikt voor de gezondheidkundige advieswaarden van 5 en 10 ouE/m³ p98 achtergrondbelasting. 5 geldt voor de bebouwde kom en 10 voor het buitengebied. Bij gebruik van deze hinderrelatie ziet de indeling in milieuklassen er uit als tabel 4. In tabel 4 staat de grens van 11, deze komt strikt genomen uit het onderzoek van GGD/IRAS van 2023. Bij gebruik van deze hinderrelatie bestaat een extreem slecht woon- en leefklimaat vanaf 30 ouE/m³ p98.

Tabel 1 Geurklasse dierenverblijven volgens hinderrelatie onderzoek GGD/IRAS 2023

Klasse	Geurbelasting	
	Hoge bescherming	Beperkte bescherming
D1	≤1,5 ouE/m ³ p98	≤4 ouE/m ³ p98
D2	≤4 ouE/m ³ p98	≤7 ouE/m ³ p98
D3	≤5 ouE/m ³ p98	≤11 ouE/m ³ p98
D4	≤7 ouE/m ³ p98	≤16 ouE/m ³ p98
D5	>7 ouE/m ³ p98	>16 ouE/m ³ p98

¹ GGD, IRAS, Aalsburg, van, et al., 2023, Geurbelasting en geurhinder van veehouderijen
Update van de blootstelling-responsrelatie

Er zijn in dit artikel ook drie afwijkende situaties benoemd. In de geurwetgeving voor agrarische bronnen worden namelijk in twee gevallen vaste afstanden gehanteerd voor de individuele geurnormering. Maar op basis van artikel 5.92 lid 1 Bkl dient wel rekening te worden gehouden met de geur door activiteiten bij deze situaties. Daarom wordt, gebruikmakend van de wijze van de individuele beoordeling voor hen ook een cumulatieve toets ingevoerd in dit artikel. Het gaat dan om:

- Vaste afstanden die vasthangen aan de milieubelastende activiteit, zoals bij melkvee en paarden. Deze situatie is beschreven in het tweede lid. De vaste afstanden die voor diercategorieën met een vaste afstand gelden zijn niet afhankelijk van windrichting of terreinruwheid, ze vallen als een cirkel rond de geurbron. Buiten die cirkels wordt gemiddeld gezien voldaan aan een aanvaardbare milieubelasting. Dat houdt dus niet in dat buiten die cirkels in het geheel geen milieueffect waarneembaar is. Dat heeft ook implicaties voor cumulatie. Om rekening te houden met geur van deze activiteiten wordt daarom een dubbele afstand gehanteerd. Als een geurgevoelig gebouw binnen een vaste afstand of binnen de dubbele cirkel ligt, wordt de geurklasse als gevolg van dierverblijven met één stap verhoogd. De wetgever heeft immers deze bronnen niet gekwantificeerd omdat er weinig tot geen risico is dat er geurhinder ontstaat.
- Vaste afstanden die vasthangen aan het type woning, zoals bij bedrijfswoningen bij veehouderijen en Ruimte voor Ruimte woningen. Die vaste afstanden gelden alleen bij omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten. Deze situatie is beschreven in het derde lid. Er wordt gekozen voor het verhogen van de geurklasse als gevolg van dierverblijven met twee stappen. Anders leidt de impact van de geurklasse nooit tot een verandering van de kleurcodering in tabel 3, en dan is het artikel zinloos.
- In het vierde lid tenslotte is een afwijking op het tweede en derde lid opgenomen. Het is namelijk in de praktijk gangbaar bij de omgekeerde werking², om als niet voldaan wordt aan individuele vaste afstanden, en er sprake is van relatief kleine dieraantallen, de geuremissie te berekenen met gebruikmaking van een geuremissiefactor. Hiervoor wordt de geuremissiefactor voor vleesstieren aangehouden (huisvestingssysteem HA5.100).

Vanuit de individuele geurnormering is voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit wettelijk bepaald vanuit welk punt een vaste afstand gemeten wordt. Deze punten gelden bij een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit ook voor de systematiek in deze beleidsregel. Ook de manier waarop afstand wordt bepaald bij een maximale planologische invulling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt overgenomen in deze beleidsregel. Bij de instructieregels van het Bkl is opgenomen voor geur door één activiteit dat de geur van het eigen bedrijf niet meegenomen wordt in de beoordeling van de geurhinder van bijvoorbeeld een bedrijfswoning. Dit wordt overgenomen in de beoordeling van de geur door activiteiten, zoals dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet al bestond voor agrarische geurhinder bij ruimtelijke ordeningsprocedures.

Toelichting artikel 5 Bepalen geurklasse industriële milieubelastende activiteiten

De indeling van milieuklassen van industriële milieubelastende activiteiten is afgeleid van het toetsingskader van de Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant. Deze beleidsregel is gebaseerd op een algemeen landelijk bekend normenstelsel voor industriële geuren en maakt het mogelijk om verschillende soorten geur bij elkaar op te tellen. NTA 9065 Meten en rekenen geur, versie 2012 noemt de Noord-Brabantse beleidsregel als voorbeeld van een methodiek om geuren te cumuleren. De Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant kent verschillende omgevingscategorieën met verschillende beschermingsniveaus. Globaal geldt de omgevingscategorie met het hoogste beschermingsniveau voor de bebouwde kom ('aaneengesloten woningbouw'). In het buitengebied ('vrijstaande woningen') wordt een beperkter beschermingsniveau gehanteerd.

² Dat is bijvoorbeeld in de uitspraak ECLI:NL:RVS:2024:1148 als rechtmatig beoordeeld

Volgens het toetsingskader van de Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant is bij een geurbelasting hoger dan 4,0 ouE(H)/m³ p98 bij woningen in het buitengebied sprake van een situatie waarbij concrete, reducerende maatregelen gebonden aan een tijdspad moeten worden uitgewerkt. Bij woningen in de bebouwde kom is al bij een geurbelasting hoger dan 2,0 ouE(H)/m³ p98 sprake van een saneringssituatie. Bij de indeling van de geurklassen zijn deze waarden gebruikt als richtlijn voor de grens tussen geurklasse I4 en I5. De richtwaarde vormt de grens tussen geurklasse I2 en I3. Een geurbelasting die maximaal in geurklasse I3 valt is, de combinatie met de geurklasse dierenverblijven buiten beschouwing latende, altijd een aanvaardbare geurbelasting. Deze situatie komt overeen met een geurbelasting in maximaal geurklasse D3 bij de geurklasse dierenverblijven.

Er is in dit artikel ook een afwijkende situatie opgenomen. Het gaat dan namelijk om de milieubelastende activiteiten genoemd in artikel 5.120 t/m 5.125 Bkl, namelijk activiteiten zoals mestopslag. Dit zijn volgens de wet agrarische milieubelastende activiteiten. Dat levert de vreemde situatie op dat een mestopslag bij een agrarisch bedrijf een agrarische activiteit is, maar dezelfde mestopslag bij een mestbewerkingsbedrijf een industriële activiteit is. Mestbewerkingsinstallaties zelf zijn altijd industriële activiteiten, ook als zij bij een agrarisch bedrijf liggen. De wettelijke indeling geldt voor de beoordeling van geur door één activiteit, niet voor het rekening houden met geur door activiteiten. In deze beleidsregel is daarom gekozen voor een indeling naar de aard van de activiteit. Dierenverblijven hebben hun eigen geurklasse, alle overige activiteiten vallen onder de noemer industriële activiteiten. Voor de genoemde activiteiten gelden voor hun individuele beoordeling vaste afstanden. Deze bronnen kunnen niet kwantitatief bepaald worden. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met deze bronnen. De vaste afstanden die voor deze bronnen gelden zijn niet afhankelijk van windrichting of terreinruwheid, ze vallen als een cirkel rond de bron. Buiten die cirkels wordt gemiddeld gezien voldaan aan een aanvaardbare milieubelasting. Dat houdt dus niet in dat buiten die cirkels in het geheel geen milieueffect waarneembaar is. Dat heeft ook implicaties voor cumulatie. Om rekening te houden met geur van deze activiteiten wordt daarom een dubbele afstand gehanteerd. Als een geurgevoelig gebouw binnen een vaste afstand of binnen de dubbele cirkel ligt, wordt de geurklasse voor de industriële milieubelastende activiteit met één stap verhoogd. De wetgever heeft immers deze bronnen niet gekwantificeerd omdat er weinig tot geen risico is dat er geurhinder ontstaat.

Vanuit de individuele geurnormering is voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit wettelijk bepaald vanuit welk punt een vaste afstand gemeten wordt. Deze punten gelden bij een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit ook voor de systematiek in deze beleidsregel. Ook de manier waarop afstand wordt bepaald bij een maximale planologische invulling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, wordt overgenomen in deze beleidsregel. Bij de instructieregels van het Bkl is opgenomen voor geur door één activiteit dat de geur van het eigen bedrijf niet meegenomen wordt in de beoordeling van de geurhinder van bijvoorbeeld een bedrijfswoning. Dit wordt overgenomen in de beoordeling van de geur door activiteiten, zoals dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet al bestond voor agrarische geurhinder bij ruimtelijke orderingsprocedures.

Toelichting artikel 6 Bepalen aanvaardbaarheid geur door activiteiten

Via dit artikel wordt de geur door activiteiten bepaald die de resultante is van de geur van industriële milieubelastende activiteiten en dierenverblijven. Uitgangspunt van de methode is dat de afzonderlijke geurklassen van dierenverblijven en van industriële milieubelastende activiteiten ruwweg dezelfde hinderbeleving kennen. Dus een milieuklasse D3 en I3 zijn qua milieuhinder vergelijkbaar. De bepaling van de hinderbeleving van de afzonderlijke geurklassen wordt in de artikelsgewijze toelichting van artikel 4 en 5 toegelicht. De wijze waarop de resulterende milieuklasse geur door activiteiten is bepaald door de combinatie van beide is als volgt:

- *Witte cellen:* De geurbelasting van witte cellen is relatief laag. De witte cellen kennen een gecombineerde belasting door geur door activiteiten die overeen komt met wat voor de geurklassen industrie en dierenverblijven afzonderlijk als een aanvaardbare cumulatieve geurbelasting wordt gezien. Bij de combinatie van een klasse 1 en 2 is de absolute belasting namelijk zo laag dat een stijging in de geurbelasting door de combinatie nauwelijks waarneembaar is. Dit ook vanwege de spreiding in aard, ruimtelijke ligging en de bedrijfstijd van de industriële en agrarische geuren. Ze vallen voor een deel tegen elkaar weg. Een klasse 3 heeft een geurbelasting die al duidelijk waarneembaar is. In een combinatie met een klasse 1 of 2 overheerst daardoor de derde klasse. De bijdrage van de lagere klassen is ook dan nauwelijks waarneembaar, zodat de geur van alle activiteiten niet wijzigt.
- *Gele cellen:* Bij de combinatie van 1 of 2 en een hogere klasse is de geurbelasting van de hoogste klasse zo overheersend dat de geurbelasting van klasse 1 of 2 niet of nauwelijks waarneembaar is. De hogere klasse is dan bepalend voor de totale geur door activiteiten. De hogere klasse heeft een geurbelasting die voor die klasse als niet aanvaardbaar wordt beschouwd.
- *Rode cellen:* Bij hoge klassen (4, 5) is de belasting van beide soorten bronnen op zichzelf al zeer sterk waarneembaar. De combinatie van beiden resulteert daardoor nog in een aanzienlijk hoger risico op geurhinder. Ook bij de combinatie van twee klassen 3, en een klasse 3 met een hogere klasse is de geurbelasting al zo sterk merkbaar dat de combinatie tot een duidelijk slechtere totale geurbelasting door geur door activiteiten leidt.

Toelichting artikel 7 Bepalen aanvaardbaarheid geur door activiteiten

Deze beleidsregel bestaat uit twee delen. Enerzijds is dat de systematiek over hoe de belasting van geur door activiteiten bepaald wordt. Anderzijds is dat een toetsingskader met welk hinderniveau aanvaardbaar is en welke maatregelen nodig zijn om tot vergunbaarheid te komen. Op de systematiek is hierboven ingegaan. In dit onderdeel van de toelichting wordt het toetsingskader toegelicht, ten eerste wat betreft de opzet, ten tweede wat betreft de belangenafweging voor de zwaarte van het toetsingskader.

Opzet van het toetsingskader

Voor het bepalen van een aanvaardbare geur door activiteiten wordt de kleurcodering van tabel 1 gebruikt. In principe is de geur door activiteiten in een witte cel van een aanvaardbaar niveau. Gele cellen kennen een onaanvaardbaar hoge geurbelasting, maar een ongelijke bijdrage van bronnen. Rode cellen kennen eveneens een onaanvaardbaar hoge geurbelasting, maar beide geurklassen dragen evenveel of substantieel bij. Daarom wordt een verschil gemaakt tussen de gele en de rode cellen in de maatregelen die gevraagd worden. In een gele cel wordt enkel een afname gevraagd van de geurbelasting van een bron uit de hoge geurklasse. Dit omdat die geurklasse de geurbelasting bepaalt, en bij machte is om, naar proportie van de eigen bijdrage, een waarneembare verbetering in de geurbelasting te bewerkstelligen. Van een bron in de lage geurklasse wordt enkel gevraagd dat de geurbelasting gelijk blijft. Deze geurklasse is nauwelijks waarneembaar in de totale geur door activiteiten. Daarnaast heeft de geurklasse een relatief lage geurbelasting die op zichzelf aanvaardbaar is.

Hoewel deze beleidsregel ziet op de beoordeling van geur door meerdere activiteiten, wordt een afname gevraagd van de geurbelasting van één activiteit. Hoe meer geurbronnen er immers een rol spelen in de geur door activiteiten, hoe moeilijker het wordt voor één activiteit om de totale geur door activiteiten te veranderen. Afname van de individuele geurbelasting ligt wel binnen de mogelijkheden van één activiteit. Het kan daarom ook zo zijn dat de belasting door geur door activiteiten onaanvaardbaar hoog is, maar dat door afname van de geurbelasting door de activiteit, de ontwikkeling van die activiteit toch een aanvaardbare geur door activiteiten kent.

Afname van de geurbelasting wordt gevraagd bij een belasting van geur door activiteiten gelegen in een rode cel, of bij een geurklasse D4, D5, I4 en I5 in een gele cel. Deze afname wordt bij de gevraagd naar proportie van de bijdrage van de activiteit aan de geur door activiteiten, op dezelfde wijze als in artikel 5.61 lid 1 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant gevraagd bij de uitbreiding van een diervverblijf. Het dalen van de geurbelasting door afname van een individuele bron kan niet berekend kan worden over geur van zowel industriële als agrarische activiteiten. Daarom wordt deze berekend over de geurbelasting door de individuele geurklasse. Het gaat dan over afname van de overbelasting. De overbelasting wordt in de meeste gevallen bepaald door wat als overbelasting wordt gezien bij de eigen gecumuleerde geurklasse, dus boven de grens van D3 en I3. Dat is alleen anders bij een combinatie met daarin D3 of I3. Er wordt voor D3 en I3 een andere definitie van overbelasting gehanteerd, namelijk door het verschil tussen de geurklasse 3 en een geurklasse 2 te nemen. Als de activiteit veel invloed heeft op de gecumuleerde geurbelasting daalt door deze afname de geur van activiteiten tot een witte of gele cel, afhankelijk van de belasting door de andere klasse. Als de activiteit relatief weinig invloed heeft op de gecumuleerde geurbelasting daalt de geurbelasting door activiteiten naar proportie van de bijdrage van die activiteit.

Bij de activiteiten waarvoor in de individuele beoordeling vaste afstanden gelden, is er geen manier om de geurbelasting te doen dalen. Bij een ontwikkeling van een dergelijke activiteit is alsnog sprake van een aanvaardbare geur door activiteiten als de geurbelasting gelijk blijft, zoals dat ook bij de individuele beoordeling van deze bronnen het geval is.

Er kunnen situaties voorkomen waarin een geurklasse dierenverblijven of industriële milieubelastende activiteiten voor een deel bestaat uit vaste afstanden. Bij situaties die zich in een klasse 3 in een rode cel bevinden kan het voorkomen dat zonder de vaste afstanden de geurklasse lager uitkomt dan klasse 3. Er wordt dan toch een afname gevraagd van het berekende deel van de geurklasse omdat het totaal van die klasse in een rode cel uitkomt. Andere situaties komen niet voor omdat het aandeel van vaste afstanden in een mix met geurbelasting uit maximaal één stap bestaat; zowel bij de geurklasse dierenverblijven als bij industriële milieubelastende activiteiten.

Belangenafweging zwaarte toetsingskader

In de opzet van het toetsingskader dat hierboven beschreven is, en in de artikelsgewijze toelichting van artikel 4 en 5 staat aangegeven wat als een aanvaardbaar hinderniveau wordt beschouwd voor de geurklassen dierenverblijven en industriële milieubelastende activiteiten, en voor het totaal van geur door activiteiten. Dit is voor een groot deel gebaseerd op de bestaande normen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dat houdt ook in dat voor een deel van het toetsingskader al een afname van de geurbelasting wordt gevraagd door bestaande regelgeving. Er worden echter in deze beleidsregel ook nieuwe eisen gesteld. In dit deel wordt ingegaan op de zwaarte van die nieuwe eisen in verhouding tot de milieusituatie. Voorop moet worden gesteld dat de eisen gelden bij nieuwe procedures en dus niet direct ingrijpen op bestaande vergunningen en andere toestemmingen. Daarnaast wordt ingegaan op de impact voor geurgevoelige gebouwen. Ook hun situatie verandert licht door het toetsingskader.

In gele cellen waarin de lage klassen slechts een beperkte bijdrage vormen aan de totale geur wordt een standstill van de geurbelasting gevraagd van activiteiten die vallen in die lage klassen. Dit omdat de totale geurbelasting al erg hoog is, en de geurgevoelige gebouwen overbelast zijn. Toename van de totale geurbelasting is dan niet wenselijk. Standstill van geurbelasting is in vrijwel alle gevallen relatief gemakkelijk te behalen bij een nieuwe procedure. Deze nieuwe eis is daardoor evenredig met de zwaarte van de milieusituatie.

Er wordt aan activiteiten die vallen in de hoge klassen (I4, I5, D4 en D5) een afname gevraagd die in proportie is tot hun bijdrage aan de milieusituatie. De benodigde afname wordt berekend ten opzichte van de bestaande normen voor overbelasting in de afzonderlijke klassen (dierenverblijven of industriële milieubelastende activiteiten). Deze regel borgt dat als de overbelasting relatief klein is, of

de bijdrage van die individuele activiteit aan de overbelasting relatief klein is, er ook weinig afname gevraagd wordt. De zwaarte van de eis is daarmee volledig in verhouding tot de ernst van de milieusituatie.

Er wordt aan activiteiten die vallen in de klasse I3 of D3 en in rode cellen liggen eveneens een afname gevraagd die in proportie is tot hun bijdrage aan de milieusituatie. Maar in dit geval is de klasse I3 of D3 zelf in principe aanvaardbaar, en is het de samenvoeging van de klassen die tot een onaanvaardbaar hoog niveau van hinder leidt. Het hinderniveau dat als norm wordt aangehouden is daarom een klasse lager. Dit is geen strengere eis dan de eis aan de hogere klassen omdat de geurbelasting in de klasse I3 en D3 ook lager is. En zowel in de klassen 4 en 5 als in een combinatie met 3 is het hinderniveau te hoog. Nu dezelfde proportionaliteit van toepassing is als bij de klassen 4 en 5 is er ook hier sprake van een goede verhouding tussen de zwaarte van de eisen en de milieusituatie.

Omdat het bij de activiteiten die genormeerd worden door vaste afstanden veel moeilijker is om de geurbelasting te laten dalen, zijn de eisen aan deze activiteiten lager. Er wordt een standstill gevraagd qua afstand. Een standstill qua dieraantallen heeft te veel impact op de activiteit, gelet op de bijdrage van de activiteit aan het totaal van de geurklasse dierenverblijven. Die is namelijk maximaal één stap in het totaal van de geurklasse.

Bij het toevoegen of wijzigen van nieuwe geurgevoelige gebouwen wijzigt de situatie doordat industriële geurbelasting nu ook gecumuleerd wordt, waar dat voorheen niet gebeurde, en wordt gecumuleerd met de geur van dierenverblijven. Daardoor zijn er meer situaties waarin het toevoegen van een geurgevoelig gebouw niet mogelijk is, en belemmeringen ontstaan voor het wijzigen van een bestaand geurgevoelig gebouw (bijvoorbeeld bij woningsplitsing of herbestemming naar een burgerwoning). Dit zijn situaties waarin de geurbelasting niet aanvaardbaar is, zodat het in het belang van de gebruikers van de geurgevoelige gebouwen is om geen medewerking te verlenen. Om ervoor te zorgen dat lopende projecten doorgang kunnen vinden, wordt er overgangsrecht opgenomen. Dit overgangsrecht zorgt er ook voor dat lopende procedures voor milieubelastende activiteiten waar in veel gevallen zware eisen worden gesteld op het gebied van de stikstofemissie, niet alsnog met zwaardere eisen op het gebied van geur worden geconfronteerd.

Toelichting artikel 8 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel wordt bekendgemaakt op de daarvoor bedoelde wijze. De standaard termijn van inwerkingtreding na bekendmaking is de dag na bekendmaking. Een aantal leden van dit artikel treden pas na anderhalf jaar in werking. Dit om nadeelcompensatie te voorkomen. Door publicatie van de beleidsregel wordt voorzienbaarheid van deze eisen gecreëerd. Ondernemers kunnen al kennis nemen van de nieuwe eisen en eventuele plannen hierop aanpassen. Bij het overnemen van deze beleidsregel in omgevingsplannen dient hiermee ook rekening te worden gehouden.

Indicatieve lijst geurrelevante industriële activiteiten

SBI-CODE	SBI-CODE 2008	nummer	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS	GEUR
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN		
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:		
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconserverfabrieken: p.o. > 1000 m ²	100	
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconserverfabrieken: p.o. <= 1000 m ²	50	
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar- maaltijden met p.o. < 2.000 m ²	50	
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:		
152	102	2	- conserveren	200	
152	102	3	- roken	300	
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m ²	300	
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m ²	100	

152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:	
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1532, 1533	1032, 1039	1	- jam	50
1532, 1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50
1532, 1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100
1532, 1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300
1532, 1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	200
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	200
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300
1543	1042	0	Margarinefabrieken:	
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	100
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200
1551	1052	0	Zuivelprodukten fabrieken:	
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50

1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50
1561	1061	0	Meelfabrieken:	
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	200
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	100
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:	
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	200
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	300
1571	1091	0	Veevoerbabrieken:	
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	100
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100
1583	1081	0	Suikerfabrieken:	
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:	

1586	1083	2	- theepakkerijen	100
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:	
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:	
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	200
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300
1596	1105		Bierbrouwerijen	300
1597	1106		Mouterijen	300
16	12	-		
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK	
160	120		Tabakverwerkende industrie	200
17	13	-		
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	10
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	

183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50
19	15	-		
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)	
191	151, 152		Lederfabrieken	300
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50
193	152		Schoenenfabrieken	50
20	16	-		
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:	
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100
21	17	-		
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:	
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	50
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	200
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:	
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	50
22	58	-		
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT- /KWEESTOFFEN	
2320.1	19201		Aardolieraffinaderijen	1500
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300

2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300
24	20	-		
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN	
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:	
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso- richtlijn"	100
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso- richtlijn"	300
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:	
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):	
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	300
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:	
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300
2441	2120	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:	
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	200
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300

2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	50
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300
25	22	-		
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m2	50
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m2	200
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	100
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:	
252	222	1	- zonder fenolharsen	200
252	222	2	- met fenolharsen	300
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50
26	23	-		
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
261	231	0	Glasfabrieken:	
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c. < 5.000 t/j	300

262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:	
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:	
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u	300
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):	
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200
27	24	-		
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN	
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:	
271	241	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500
272	241	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:	
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:	
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:	
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgietereien/ -smelterijen:	
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 t/j	100
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgietereien/ -smelterijen:	

2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 t/j	100
28	25	-		
28	25, 31	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen:	
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:	
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100
2851	2561,3311	6	- anodiseren, eloxeren	50
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50
2851	2561, 3311	8	- emaileren	100
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:	
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m2	50
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	-		

31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	200
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100
315	274		Lampenfabrieken	200
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500
32	26,33	-		
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO- , TELECOM-APPARATEN EN - BENODIGDH.	
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50
33	26, 32, 33	-		
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
341	291	1	- p.o. < 10.000 m2	100
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m2	200
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100
35	30	-		
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100

351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
352	302, 317	1	- algemeen	50
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50
353	303,3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:	
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50
36	31	-		
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	310	1	Meubelfabrieken	50
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING	
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:	
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200
40	35	-		
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50
51	46	-		
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	

5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100
5123	4623		Grth in levende dieren	50
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	50
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:	
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	50
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
6311.1	52241	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:	
6311.1	52241	7	- tankercleaning	300
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
6311.2	52242	10	- tankercleaning	300
6311.2	52242	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50
6311.2	52242	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50
74	63, 69tm71, 73,74,77,78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50
90	37, 38, 39	-		
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING	

9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:	
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:	
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:	
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	200

ADVIESNOTA VOOR BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Nummer :
Datum voorstel : **... 2026**
Samenvatting : **Collegevoorstel vaststellen 'Beleidsregel rekening houden met geur door activiteiten'**

1. Onderwerp

Beoordelen van geur van agrarische en industriële milieubelastende activiteiten

2. Inleiding

Onderdeel van de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet is de verplichting om rekening te houden met geur door activiteiten. Dat wil zeggen dat als bijvoorbeeld bij een woning geur van een rioolwaterzuiveringsinstallatie te ruiken is, en ook geur van een melkveehouderij een eindje verderop, niet langer volstaan kan worden met te zeggen dat beide geuren voldoen aan het toetsingskader voor de individuele geuren. Nu is de bedoeling dat de totale geurbelasting op die woning beoordeeld wordt. Hiervoor is het nodig om samenhang te brengen tussen de twee sterk verschillende toetsingskaders voor agrarische en industriële geuren. Om de regio hierin te faciliteren heeft de ODZOB een concept-beleidsregel opgesteld die hierin voorziet. Deze wordt u hierbij ter vaststelling aangeboden.

3. Voorstel

1. *De beleidsregel 'Rekening houden met geur door activiteiten' vast te stellen*

4. Beoogd effect

De beleidsregel toe te passen op alle vergunningaanvragen en maatwerkvoorschriften in de gemeente waarin geur een relevant thema is.

5. Argumenten

1. *Door vaststelling van de beleidsregel wordt een bestaande wettelijke verplichting ingevuld¹*
De Omgevingswet verplicht om bij alle ruimtelijke besluiten, namelijk vergunningsaanvragen, maatwerkvoorschriften en omgevingsplannen rekening te houden met geur door activiteiten. Die verplichting is nu al van kracht. Deze beleidsregel geeft invulling aan hoe dit kan gebeuren. Uiteindelijk dienen de regels in de beleidsregel te landen in het omgevingsplan. De ODZOB zal de beleidsregel ook verwerken in haar voorbeeldregels geur.

2. *Door vaststelling van de beleidsregel ontstaat een regionaal level playing field*
Het AB besloot in de vergadering van 18 december 2025 om de concept-beleidsregel ter vaststelling voor te leggen aan alle colleges van Burgemeester en Wethouders in de regio. Door de beleidsregel vast te stellen wordt daardoor regionaal op dezelfde wijze gehandeld en ontstaat duidelijkheid voor adviesbureaus en ondernemers in deze lastige materie. Ook de medewerkers van de ODZOB kunnen uniform handelen en toetsen op deze wijze.

3. *De beleidsregel is een evenredig instrument om geurhinder terug te dringen*
De beleidsregel is opgesteld om de beoordeling van geur mogelijk te maken, en bestaat uit twee aspecten. Enerzijds is dat de bepaling van de geurbelasting, anderzijds is dat de weging, hoeveel geur aanvaardbaar is. Als de geur van meerdere bronnen samen beoordeeld wordt, zal er eerder een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat blijken, dan als diezelfde geuren afzonderlijk worden beoordeeld. Om hier een evenwichtige invulling aan te geven is een afwegingskader opgesteld, dat onderdeel uitmaakt van de beleidsregel. Voorafgaand aan de

¹ Artikel 5.92 lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht rekening te houden met geur door activiteiten

aanbieding aan het AB is de impact beoordeeld en regionaal besproken. Dit vond plaats door een uitvraag aan gemeenten zelf, met behulp van de kaart van agrarische achtergrondbelasting en een indicatieve lijst met geurrelevante bedrijven. De uitkomst ervan is op het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving-overleg van 3 december 2025 bestuurlijk besproken. Er blijkt geen negatieve impact op woningbouwplannen uit deze inventarisatie. Ook de impact op het bedrijfsleven is evenredig, mede omdat ze wordt gemitigeerd door overgangsrecht.

4. De beleidsregel is direct toepasbaar

Er is nog geen ander document waarin geur van agrarische en industriële bronnen samen beoordeeld wordt. Vaak wordt aangegeven dat er meer onderzoek nodig is om hier invulling aan te geven. Deze beleidsregel is echter direct toepasbaar, door gebruik te maken van de bestaande toetsingskaders van beide geursoorten. De beleidsregel gebruikt de geurhinder als link tussen industriële en agrarische geurbelasting. Deze link maakt het mogelijk om de impact van beide te vergelijken en gezamenlijk te beoordelen.

Daarnaast wordt niet altijd de noodzaak gezien tot de gezamenlijke beoordeling van agrarische en industriële geuren, omdat men verwacht dat dit niet snel zal voorkomen. Juist in de regio Zuidoost-Brabant echter, is dit wel aan de orde. Mestverwerkingsinstallaties bij veehouderijen zijn hier wellicht het meest voorkomende voorbeeld van. Hiervoor is een toetsingskader nodig.

6. Kanttekeningen

1. Afstemming met de gemeenteraad is nodig

Het rekening houden met geur door activiteiten moet uiteindelijk vastgelegd worden in het omgevingsplan. De gemeenteraad is daar het bevoegd gezag voor, zoals het college het bevoegd gezag is voor vergunningverlening en maatwerkvoorschriften. Onderlinge afstemming is daarom nodig voorafgaand aan de vaststelling van de beleidsregel.

2. Het is een nieuw instrument, juridisch risico is niet uit te sluiten

De nu voorgelegde beleidsregel heeft een intensief traject doorlopen, de ODZOB staat achter de inhoud ervan. De beleidsregel is echter de eerste in haar soort. Een juridisch risico is daarom niet uit te sluiten. Ook is het zo dat diverse ontwikkelingen op de bepaling en weging van agrarische en industriële geurbelasting lopend zijn, die op termijn tot een verschil kunnen leiden in de huidige toetsingskaders. Daar waar dat in de toekomst aan de orde komt zal deze beleidsregel daarop worden aangepast door de ODZOB, en opnieuw ter vaststelling worden aangeboden.

7. Financiën

Om het risico op eventuele nadeelcompensatie te voorkomen, wordt er voorzienbaarheid gecreëerd door een vertraagde inwerkingtreding van de belemmerende onderdelen van de wet. De beleidsregel is opgeleverd als onderdeel van de Meerjaren Ontwikkelaanpak van de ODZOB, en de uren van de ODZOB zijn daaruit gefinancierd.

Dit advies is afgestemd met een financieel adviseur: ...

8. Juridische aspecten

Juridische toetsing heeft plaatsgevonden door juristen van de ODZOB. Deze hebben het zwaartepunt van hun expertise liggen in handhaving en bezwaar en beroep. Als er samenhang bestaat met mogelijke andere regels van de gemeente (bijzondere regels op het gebied van geur bijvoorbeeld) is het goed om de gemeentelijke jurist ook naar de beleidsregel te laten kijken.

Dit advies is afgestemd met een juridisch adviseur van team Juridische Zaken: ...

9. Communicatie

Communicatie in de vorm van participatie heeft plaatsgevonden conform de participatienota van de gemeente. Daarnaast is de opzet van de beleidsregel op 20 oktober 2025 door de ODZOB gedeeld met de agrarische adviesbureaus als een van de lopende trajecten op agrarisch vlak.

Dit advies is afgestemd met een communicatieadviseur: ...

10. Bijlagen

- Beleidsregel rekening houden met geur door activiteiten
- Indicatieve lijst geurrelevante industriële activiteiten

Vergadering algemeen bestuur d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 3.e

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Kadernota 2027 en vaststellen indexeringsmethodiek 4GR

Beslispunten :

- 1) Kennisnemen van de notitie "Indexeringsmethodiek 4GR".
- 2) Voor de indexeringsmethodiek in te stemmen met scenario 3, zijnde de huidige indexatiemethodiek met de volgende aanscherpingen:
 - a. De gemeenschappelijke regelingen (4 GR) stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering;
 - b. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid;
 - c. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat terugbetaald aan de deelnemers, tenzij het bestuur anders besluit; En deze te verwerken in de kadernota 2027.
- 3) Vaststellen van de kadernota 2027 met inbegrip van de hierin opgenomen beleidsmatige en financiële uitgangspunten.

Aanleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat het dagelijks bestuur (van de ODZOB) vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan het jaar waar de begroting betrekking op heeft, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de gemeenteraden c.q. Provinciale Staten van de deelnemende partijen toezendt. De voorliggende kadernota 2027 is de concrete invulling van deze wettelijke bepaling.

Daarnaast is bij het opstellen van de begroting 2026 door een combinatie van oorzaken vanuit veel gemeenten aangegeven dat de indexatiemethodiek zoals deze door de vier gemeenschappelijke regelingen (4GR) wordt gehanteerd op een te hoge indexering uitkomt, dan wel dat de methode beter zou moeten aansluiten bij de indexering die gemeenten ontvangen. Aan de 4 GR is gevraagd met een voorstel voor een alternatieve methode te komen.

Toelichting

De vier gemeenschappelijke regelingen (4 GR) die voor alle 21 gemeenten in de regio werken delen al bijna tien jaar een aantal beleidsuitgangspunten. De ODZOB heeft er, in samenspraak met de andere 'grote' gemeenschappelijke regelingen (4GR) in Zuidoost-Brabant, voor gekozen om de kadernota beduidend eerder aan het bestuur en deelnemers voor te leggen dan de Wet gemeenschappelijke regelingen voorschrijft. Dit om twee redenen. Ten eerste omdat de kadernota randvoorwaardelijk is voor de ontwerpbegroting. Ten tweede omdat het goed gebruik is om de ontwerpbegroting in de maand maart te verstrekken aan de deelnemers, zodat zij tijdig eventuele zienswijzen op de ontwerpbegroting kunnen opstellen en verstrekken aan de ODZOB.

Onderdeel van de gezamenlijke beleidsuitgangspunten is de wijze van indexering van de bijdrage aan de vier gemeenschappelijke regelingen. De huidige methode is inhoudelijk gelijk en baseert de indexering op kengetallen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB), de "Prinsjesdag cijfers". Gekozen is voor een eenvoudige en eenduidige methodiek op basis van indexen gepubliceerd door een externe autoriteit (CPB) en zonder nacalculatie. We houden daarbij rekening met de verhouding tussen de loonkosten en overige kosten in de begroting. Hoewel de methode dus bij elke regeling gelijk is, is de uitkomst van de methode in elke regeling wel net anders. De verhouding tussen loonkosten en overige kosten verschilt immers per organisatie.

In de zomer van 2025 is door een werkgroep bestaande uit de controllers van de 4GR samen met een gemeentesecretaris en concerncontroller een aantal scenario's uitgewerkt. Bij de uitwerking is steeds gekeken naar loonkosten. Deze kostensoort vormt voor elke regeling de grootste kostenpost en is redelijk eenduidig te vergelijken met indexeringen.

Gedurende het proces is er in diverse gremia afstemming geweest. Input is opgehaald bij zowel de commissie financiën van de MRE (met als leden de wethouders financiën van alle deelnemende gemeenten), de commissie financiën en bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio (met als leden zes burgemeesters, twee gemeentesecretarissen en twee concerncontrollers) en de auditcommissie ODZOB (met als leden vier wethouders) over de gehanteerde kaders en uitgangspunten. De opgehaalde input is zoveel als mogelijk verwerkt in het voorliggende advies.

Op 17 oktober jl. is het resultaat besproken in de Kring van gemeentesecretarissen. De Kring heeft unaniem ingestemd met de conclusies en aanbevelingen. Dat is terug te lezen in de aanbiedingsbrief van de werkgroep zoals opgenomen in de bijlage.

Beoogd effect

Het vaststellen van de (in beperkte mate) beleidsmatige en financiële kaders die gelden als uitgangspunt voor de inrichting en opbouw van de ontwerpbegroting 2027.

Argumenten en onderbouwing

1.1 Op basis van een drietal uitgangspunten is gekomen tot een onderbouwde conclusie.

Door de werkgroep zijn een drietal uitgangspunten benoemd waaraan een toekomstige indexeringssystematiek zou moeten voldoen. Dat waren de volgende drie uitgangspunten:

- Zo actueel mogelijk aansluiten bij de financiering die gemeenten ontvangen;

- Zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten van de gemeenschappelijke regelingen;
- Soepel en overzichtelijk proces van vaststelling

1.2 De conclusie is gebaseerd op een drietal alternatieve indexeringsmethodes.

Uit een brainstorm over mogelijke indexeringsmethoden zijn een beperkt aantal mogelijke indexeringen relevant bevonden. Deze zijn vervolgens in een aantal scenario's uitgewerkt.

- Scenario 1: aansluiten bij financiering gemeenten. Deze gemeentelijke financiering vindt plaats op basis van het Bruto Binnenlands Product (BBP) volgens het Centraal Economisch Plan (CEP, uitgebracht in jaar t, dat wil zeggen in het lopende jaar);
- Scenario 2: zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten. In dit scenario wordt de indexering steeds doorgevoerd op basis van de vastgestelde Cao-afspraken;
- Scenario 3: blijven hanteren van de huidige methodiek wat inhoudt dat de loonkosten worden geïndexeerd volgens de bij de Macro Economische Verkenning in jaar t-1 (uitgebracht in jaar t-2) opgenomen Loonvoet sector overheid, met aanscherpingen.

Deze scenario's zijn afgezet tegen de drie uitgangspunten.

2.1 Scenario 3, zijnde de huidige methodiek met aanscherpingen, is het best passend.

Op basis van de drie uitgangspunten zijn drie alternatieve indexeringsmethodes uitgewerkt. De eerste twee alternatieven voldoen steeds onvoldoende aan twee van de drie uitgangspunten. Het derde alternatief voldoet aan de twee van de drie uitgangspunten en is daarmee het best passend.

Geadviseerd wordt daarom om de huidige methode te blijven gebruiken, maar deze op drie punten aan te scherpen:

- a. De gemeenschappelijke regelingen stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering;
- b. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid;
- c. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat terugbetaald aan de deelnemers, tenzij het bestuur anders besluit.

Concreet houden deze aanscherpingen het volgende in:

Het resultaat op de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten ten opzichte van de ontvangen loonindexering wordt apart in de jaarstukken in beeld gebracht.

Bij een positief resultaat op loonkosten ten opzichte van de loonindexering zal de bestemming van dit resultaat altijd ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Hiermee voorkomen we dat dit resultaat zonder besluitvorming voor een ander doel wordt ingezet.

Bij een negatief resultaat op de loonkosten ten opzichte loonindexering zal dit ten laste worden gebracht van het jaarrekeningresultaat en volgen we de hiervoor vastgelegde kaders in de beleidsnotitie kader PC 4GR.

In deze beleidsnotitie is vastgelegd dat in het geval van een negatief jaarrekeningresultaat dat resultaat ten laste van de Algemene reserve wordt gebracht.

In het geval dat de Algemene reserve daarmee onder de onder bandbreedte van € 1,5 miljoen uitkomt kan een aanvullende deelnemersbijdrage worden gevraagd. Het is aan het algemeen bestuur om over een eventuele bijstorting of onttrekking aan de algemene reserve te besluiten.

3.1 Met deze kadernota zetten we onze ingezette koers door.

Om de (primaire) taken goed uit te kunnen voeren, is een robuuste, professionele en flexibele organisatie nodig, die efficiënt en effectief (samen)werkt. Hiervoor is onder andere de Meerjarenontwikkelaanpak (MJOA) opgesteld. Omdat daarnaast veel veranderingen worden opgelegd vanuit het InterBestuurlijk Programma (IBP) en wet- en regelgeving en milieuthema's (zeer zorgwekkende stoffen, circulaire economie en indirecte lozingen) is er veel in beweging. In de kadernota zijn zo veel als mogelijk de ontwikkelingen opgenomen die we op ons af zien komen.

3.2 Door het vaststellen van de kadernota worden de kaders voor uitwerking van de ontwerpbegroting 2027 vastgelegd.

Door het vaststellen van de, in de kadernota 2027 opgenomen beleidsmatige en financiële kaders, wordt door het algemeen bestuur richting gegeven aan de uitwerking van de ontwerpbegroting 2027. Daarnaast is in artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen opgenomen dat het dagelijks bestuur van de ODZOB vóór 30 april van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting dient de algemene financiële en beleidsmatige kader toezendt aan raden en staten.

Kanttekening

Op 23 oktober 2025 is door het algemeen bestuur het besluit "Verder met de financierings-systematiek" genomen, waarin onder andere is opgenomen een concreet voorstel uit te werken voor het onderdeel "Vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering". Het streven is om een uitgewerkt voorstel ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voor te leggen op 12 maart 2026. Met als doel het programma bedrijfsvoering met vaste financiering te verwerken in de ontwerpbegroting 2027. Op het moment dat het algemeen bestuur rondom deze vaste financiering een positief besluit neemt dan heeft dat invloed op het gemiddeld uurtarief, zoals opgenomen in het financiële deel van de voorliggende kadernota. Het gemiddeld uurtarief zal dan verlaagd worden met de opslag voor overhead.

Financiën/Personeel

In voorliggende kadernota zijn de volgende uitgangspunten voor 2027 opgenomen :

- Aantal declarabele uren: 246.000
- Ziekteverzuim: 6%
- Gewogen loon- en prijsindex (conform afspraken in 4GR-verband): 2,7%
- Declarabiliteit: 1.299 uur per fte in het primair proces
- Aantal fte: 237, waarvan 190 fte primair proces en 47 fte overhead
- Voorlopig gemiddeld uurtarief: € 131,93

Vervolg/Communicatie

De 4GR brengen een gelijkluidend voorstel rondom de indexeringsystematiek ter besluitvorming in bij hun AB.

Na vaststelling in het algemeen bestuur (op 18 december 2025) wordt de kadernota 2027 tezamen met de uitkomst van de indexeringsystematiek verstrekt aan de gemeenteraden en Provinciale Staten van onze deelnemers.

Vervolgens wordt nog dit jaar gestart met het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Deze wordt medio maart 2026 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. Mocht er in de tussentijd sprake zijn van nieuwe inzichten (met substantiële impact), dan worden deze hierin verwerkt.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief werkgroep met advies Kring van gemeentesecretarissen
- Notitie "Indexeringsmethodiek 4GR"
- Kadernota 2027

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

- 1) Kennisnemen van de notitie "Indexeringsmethodiek 4GR".
- 2) Voor de indexeringsmethodiek in te stemmen met scenario 3, zijnde de huidige indexatiemethodiek met de volgende aanscherpingen:
 - d. De gemeenschappelijke regelingen (4 GR) stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering;
 - e. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid;
 - f. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat terugbetaald aan de deelnemers, tenzij het bestuur anders besluit; En deze te verwerken in de kadernota 2027.
- 3) Vaststellen van de kadernota 2027 met inbegrip van de hierin opgenomen beleidsmatige en financiële uitgangspunten.

Aldus besloten bij vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 18 december 2025.

J.C.J. van Bree
Voorzitter

F.A.H. Piepers
Secretaris

gemeente
HEEZE-LEENDE

Postbus 10.000
5590 GA Heeze
Bezoekadres: Jan Deckersstraat 2, Heeze
T 040 2241400
F 040 2241450
E postbus@heeze-leende.nl
I www.heeze-leende.nl
IBAN-nr. NL12BNGH0285044532
BIC-code BNGHNL2G
BTW nr. NL.0019.02.805.B.01
KvK 17274037

Het bestuur van de GR ODZOB
Postbus 8035
5601 KA Eindhoven

Datum: 06 november 2025

Onderwerp: Notitie indexering

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT	
ingekomen:	
11 NOV. 2025	
nr.	

Geachte bestuur,

Sinds 2016 werken binnen de Metropoolregio met uniforme kaders voor de 4 grote GR'en (VRBZO, GGD, ODZOB en MRE) op het gebied van indexering. Dat heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in uniformiteit van de aangeboden stukken zoals kadernota en begroting aan de deelnemende gemeenten. Ten tijde van het opstellen van de notitie, in 2016, gold de trap op-trap af-systematiek die tussen gemeenten en het Rijk. Inmiddels is dit veranderd. Momenteel is de systematiek tussen gemeenten en Rijk gewijzigd naar een koppeling aan de ontwikkeling van BBP. Dat heeft consequenties voor de ruimte die gemeenten hebben op het gebied van indexering. Dat heeft er toe geleid dat er richting GR'en ook al aangegeven is dat de te hanteren kaders vanuit die optiek moeten worden herzien, onder meer via zienswijzen op de programmabegrotingen van 2025 en 2026.

Om die herziening op te pakken is er, in samenspraak met de kring van gemeentesecretarissen, een werkgroep geformeerd. Deze werkgroep bestaat uit de controllers van de 4 GR'en, de controller van de gemeente Valkenswaard en ondergetekende.

Op specifiek verzoek is het proces nog toegelicht in een aantal commissies van de ODZOB, MRE en Veiligheidsregio. Hierbij zijn nog een aantal aandachtspunten meegegeven. Het resultaat is de bijgevoegde notitie.

Uit het onderzoek is gebleken dat de sinds jaren gehanteerde methode van loonkostenontwikkeling het meest aansluit bij de uitgangspunten zoals die benoemd zijn. Voor de volledige afweging verwijs ik u naar bijgevoegde notitie.

De notitie is besproken in de kring van gemeentesecretarissen op 17 oktober 2025. De kring sprak haar waardering uit voor het werk dat gedaan is en heeft unaniem ingestemd met de conclusies en aanbevelingen uit de notitie.

Het advies van de ambtelijke werkgroep aan u als bestuur van de GR is dan ook om de voorgestelde, reeds bestaande, systematiek van loonkostenontwikkeling met een aantal aanscherpingen als kader te nemen voor uw P&C-producten.

Als werkgroep hopen wij u hiermede voldoende van dienst te zijn geweest. Mocht u nog vragen hebben over het onderzoek of het advies dan kunt u te allen tijde contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groeten,

Tini Smits
gemeentesecretaris Heeze-Leende

Bijlage: Indexering 2025

Beleidsnotitie kaders P&C-producten GR-en

Werkgroep kring GS en controllers van de 4 GR-en

Brabant-Zuidoost

**METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN**

**OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT**

Indexeringsmethodiek 4GR

Inleiding

De vier gemeenschappelijke regelingen (de 4 GR) die voor alle 21 gemeenten in de regio werken delen al bijna tien jaar een aantal beleidsuitgangspunten. Dit betreft onder meer de wijze waarop het voorstel voor indexering jaarlijks wordt opgesteld als onderdeel van de Kadernota.

Bij het opstellen van de Begroting 2026 is er door een combinatie van oorzaken vanuit veel gemeenten aangegeven dat de methode op een te hoge indexering uitkomt en/of dat de methode beter zou moeten aansluiten bij de indexering die gemeenten ontvangen. Aan de 4 GR is gevraagd met een voorstel voor een alternatieve methode te komen.

In de zomer van 2025 is hier door de 4 GR samen met een gemeentesecretaris en concerncontroller aan gewerkt. Het resultaat is deze notitie opgenomen.

Huidige methodiek

De huidige methode is inhoudelijk gelijk voor de vier gemeenschappelijke regelingen en baseert de indexering op kengetallen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB), de "Prinsjesdag cijfers". Gekozen is voor een eenvoudige en eenduidige methodiek op basis van indexen gepubliceerd door een externe autoriteit (CPB) en zonder nacalculatie. We houden daarbij rekening met de verhouding tussen de loonkosten en overige kosten in de begroting. Hoewel de methode dus bij elke regeling gelijk is, is de uitkomst van de methode in elke regeling wel net anders. De verhouding tussen loonkosten en overige kosten verschilt immers per organisatie.

De CPB kengetallen van september 2025 vormen de basis van de indexering voor de begroting 2027. Afwijkingen tussen de begrote indexering en de werkelijke kostenstijgingen vangen we op via algemene reserves van de gemeenschappelijke regelingen. De methode kent bewust geen nacalculatie. Maar als we zien dat er een structurele bijstelling nodig is, biedt de methode de ruimte om daar een voorstel voor op te stellen. We zien dat dit naar twee kanten wordt toepast: zowel bij een te hoge als een te lage indexering zijn voorstellen voor bijstelling gemaakt en bestuurlijk goedgekeurd.

De methode kent bewust een lange vooruitblik, omdat gemeenten hierdoor tijdig in hun eigen P&C systematiek zekerheid hebben over de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen.

Doel en uitgangspunten nieuwe methodiek

Het doel deze notitie is om te komen tot een toekomstige indexeringsystematiek.

Hierbij zijn drie uitgangspunten vastgesteld:

1. Zo actueel mogelijk aansluiten bij de financiering die gemeenten ontvangen;
2. Zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten van de gemeenschappelijke regelingen;
3. Soepel en overzichtelijk proces van vaststelling.

Bij de uitwerking wordt steeds gekeken naar loonkosten. Deze kostensoort vormt voor elke regeling de grootste kostenpost en is redelijk eenduidig te vergelijken met indexeringen.

Uitwerkingsrichtingen

Overwegingen voor scenario's

Uit een brainstorm over mogelijke indexeringsmethoden zijn een beperkt aantal mogelijke indexeringen relevant bevonden. Deze zijn vervolgens in een aantal scenario's uitgewerkt.

Scenario 1: aansluiting bij financiering gemeenten

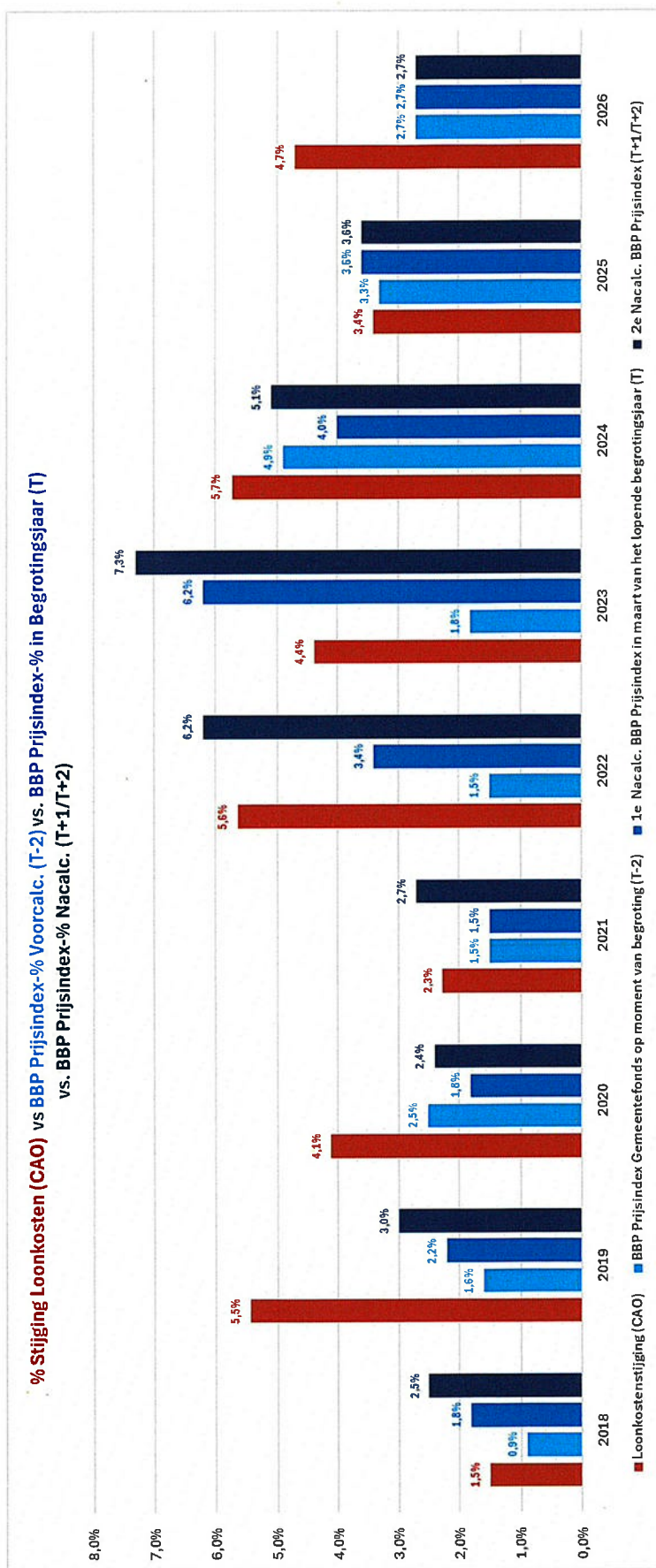
Voor scenario 1 gaan we ervanuit dat de indexering zo dicht mogelijk aansluit bij de indexering die gemeenten vanuit het rijk ontvangen. Deze gemeentelijke indexering vindt plaats op basis van het BBP.

Doordat de indexering voor de gemeenschappelijke regelingen 1,5 kalenderjaar voor het betreffende begrotingsjaar wordt opgesteld, zouden we de prognose van het BBP van 2 jaar vooruit moeten hanteren. In Figuur 1 hebben we deze per jaar vergeleken met de werkelijke CAO loonkostenstijging. De rode kolom geeft loonkostenstijging weer. De eerste (licht) blauwe kolom toont de verwachte BBP ontwikkeling op het moment dat de kadernota's worden opgesteld.

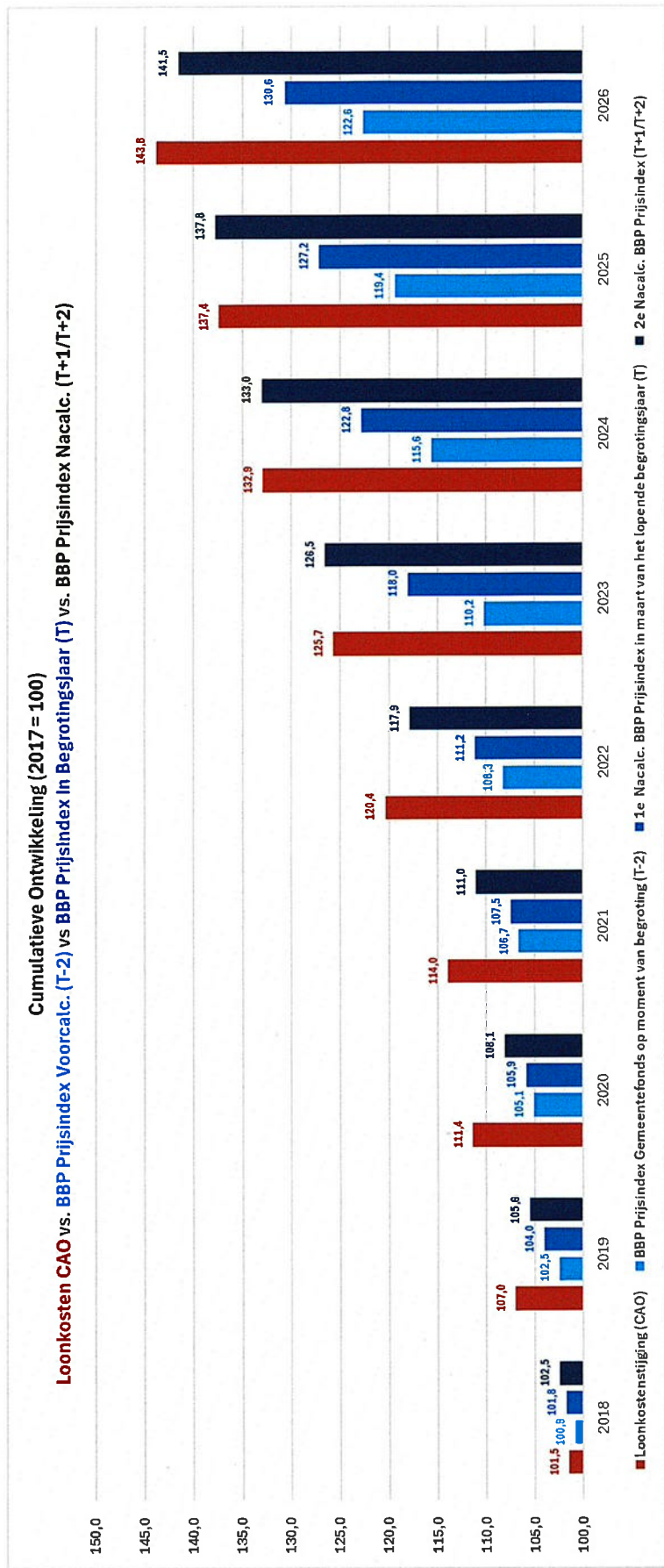
Opvallend is dat de werkelijke kostenstijging bijna elk jaar hoger uitkomt dan de indexering. De tweede blauwe kolom toont de verwachte BBP stijging in het kalenderjaar zelf. De meest donkerblauwe kolom toont de waarde die na afloop van het jaar wordt bepaald.

In Figuur 2 is de informatie niet jaar op jaar weergegeven, maar cumulatief. Het valt dan nog meer op dat het toepassen van BBP voor indexering van gemeenschappelijke regeling niet goed aansluit bij de kostenontwikkeling en dus om grotere reserves vraagt om tekorten op te kunnen vangen en/of een complexe (en mogelijk meervoudige) nacalculatie vraagt.

De uitwerking van dit eerste scenario voldoet daarmee slecht aan het 2^e uitgangspunt (aansluiten bij werkelijke kosten) en het 3^e uitgangspunt (een soepel en overzichtelijk proces).

Figuur 1: vergelijking BBP jaar op jaar, op basis data GGD BZO

Figuur 2: vergelijking BBP cumulatief, op basis data GGD BZO

Scenario 2: zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten

Het eerste scenario sloot zo dicht mogelijk aan bij de indexering die gemeenten ontvangen via het gemeentefonds. Dit tweede scenario sluit zo dicht mogelijk aan bij de werkelijke kostenontwikkeling.

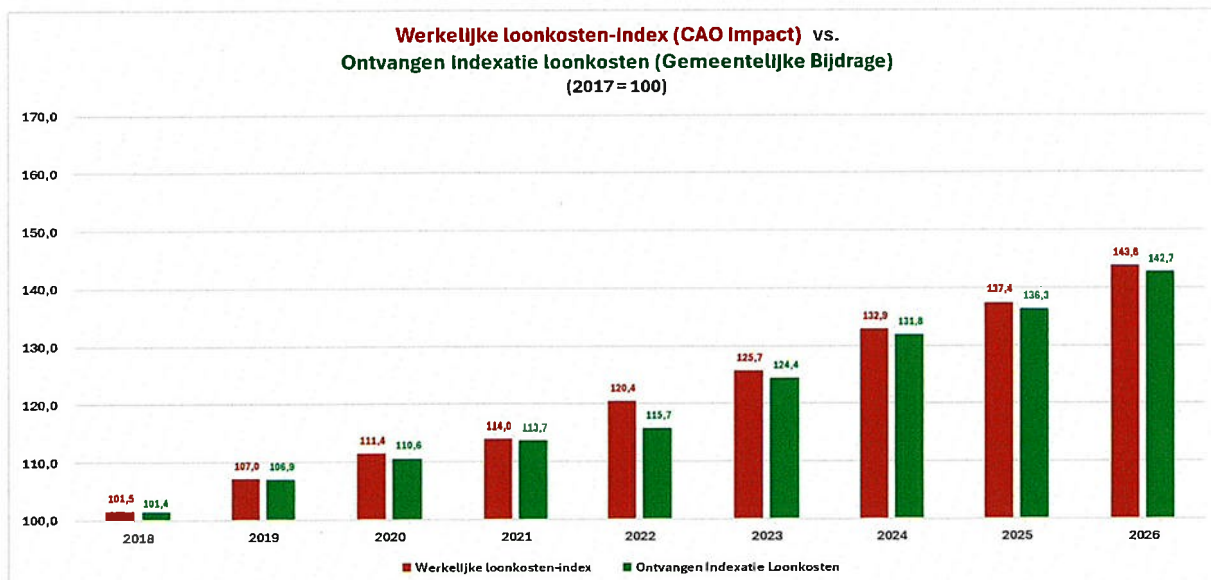
Om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de kostenontwikkeling wordt in dit scenario de indexering steeds doorgevoerd nadat een nieuwe CAO is vastgesteld. Er is dan een erg grote zekerheid over de ontwikkeling van de loonkosten. Er worden echter ook nadelen gezien:

- Het moment waarop de CAO wordt vastgesteld volgt niet de standaard P&C momenten. De timing kan daardoor erg ongelukkig uitvallen;
- Niet alle CAO componenten zijn 1-op-1 als percentage of bedrag direct herleidbaar naar de CAO, denk bijvoorbeeld aan extra verlof of de verhoging van het minimumloon. Dit kan potentieel leiden tot extra discussies.
- Per gemeenschappelijke regeling kan de impact van een CAO wijziging anders zijn, denk bijvoorbeeld aan de invoering van een woon-werkverkeerregeling.
- De vier gemeenschappelijke regelingen hanteren niet dezelfde CAO, waardoor ze niet langer op hetzelfde moment met een voorstel voor indexering kunnen komen.

Hoewel dit scenario zo goed als mogelijk aansluit bij de werkelijke kosten, past dit scenario slecht bij uitgangspunten 1 en 3. Er is geen aansluiting bij de indexering die gemeenten ontvangen en het indexeringsproces zal zowel qua timing als inhoudelijk niet soepel gaan.

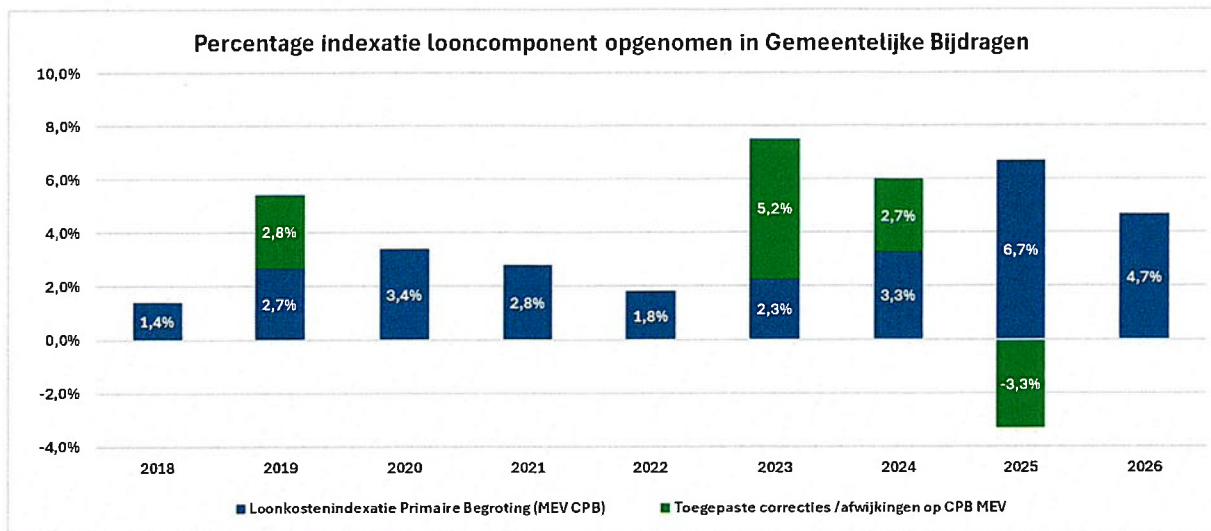
Scenario 3: huidige methodiek met aanscherpingen

Hoewel de vraag was om te komen tot een nieuwe methode, bleek bij een terugblik dat de huidige methode de afgelopen jaren goed heeft gewerkt. De loonkostenontwikkeling sloot goed aan bij de ontvangen indexering. Figuur 3 vergelijkt de ontvangen indexering op basis van de huidige methode met de werkelijke loonkostenstijging. Dat deze goed aansluit komt voor een belangrijk deel doordat er meermaals is besloten tot aanvullende of zelfs lagere indexering. Daarbij heeft deze aanvulling of verlaging niet tot veel bestuurlijke discussies geleid.

Figuur 3: huidige indexering, op basis data GGD BZO

Figuur 4 toont in details de momenten waarop in de begroting van de GGD correcties zijn doorgevoerd.

Figuur 4: correcties in begroting GGD BZO

Het blijven toepassen van de huidige methode voldoet aan het 2^e en 3^e uitgangspunt. De indexering sluit goed aan bij de kostenontwikkeling en kent een soepel en overzichtelijk proces van vaststelling. Het voldoet niet goed aan uitgangspunt 1: aansluiting bij de gemeentelijke financiering.

De huidige methode blijkt goed te voldoen aan twee van de drie uitgangspunten, waarbij aanscherping van de methode mogelijk is. Geadviseerd wordt daarom om de huidige methode te blijven gebruiken, maar deze op drie punten aan te scherpen:

1. De gemeenschappelijke regelingen stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering.
2. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid.
3. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat in principe terugbetaald aan de gemeenten, tenzij het bestuur anders besluit.

Conclusie

Op basis van de drie uitgangspunten zijn drie alternatieve indexeringsmethodes uitgewerkt. De eerste twee alternatieven voldoen steeds onvoldoende aan twee van de drie uitgangspunten. Het derde alternatief voldoet aan de twee van de drie uitgangspunten en is daarmee het best passend. De volgende aanscherpingen dienen hierbij in ogenschouw genomen te worden:

1. De gemeenschappelijke regelingen stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering.
2. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid.
3. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat in principe terugbetaald aan de gemeenten, tenzij het bestuur anders besluit.

Indexeringsmethodiek 4GR

Inleiding

De vier gemeenschappelijke regelingen (de 4 GR) die voor alle 21 gemeenten in de regio werken delen al bijna tien jaar een aantal beleidsuitgangspunten. Dit betreft onder meer de wijze waarop het voorstel voor indexering jaarlijks wordt opgesteld als onderdeel van de Kadernota.

Bij het opstellen van de Begroting 2026 is er door een combinatie van oorzaken vanuit veel gemeenten aangegeven dat de methode op een te hoge indexering uitkomt en/of dat de methode beter zou moeten aansluiten bij de indexering die gemeenten ontvangen. Aan de 4 GR is gevraagd met een voorstel voor een alternatieve methode te komen.

In de zomer van 2025 is hier door de 4 GR samen met een gemeentesecretaris en concerncontroller aan gewerkt. Het resultaat is in deze notitie opgenomen.

Huidige methodiek

De huidige methode is inhoudelijk gelijk voor de vier gemeenschappelijke regelingen en baseert de indexering op kengetallen uit de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB), de "Prinsjesdag cijfers". Gekozen is voor een eenvoudige en eenduidige methodiek op basis van indexen gepubliceerd door een externe autoriteit (CPB) en zonder nacalculatie. We houden daarbij rekening met de verhouding tussen de loonkosten en overige kosten in de begroting. Hoewel de methode dus bij elke regeling gelijk is, is de uitkomst van de methode in elke regeling wel net anders. De verhouding tussen loonkosten en overige kosten verschilt immers per organisatie.

De CPB kengetallen van september 2025 vormen de basis van de indexering voor de begroting 2027. Afwijkingen tussen de begrote indexering en de werkelijke kostenstijgingen vangen we op via algemene reserves van de gemeenschappelijke regelingen. De methode kent bewust geen nacalculatie. Maar als we zien dat er een structurele bijstelling nodig is, biedt de methode de ruimte om daar een voorstel voor op te stellen. We zien dat dit naar twee kanten wordt toepast: zowel bij een te hoge als een te lage indexering zijn voorstellen voor bijstelling gemaakt en bestuurlijk goedgekeurd.

De methode kent bewust een lange vooruitblik, omdat gemeenten hierdoor tijdig in hun eigen P&C systematiek zekerheid hebben over de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen.

Doel en uitgangspunten nieuwe methodiek

Het doel deze notitie is om te komen tot een toekomstige indexeringsystematiek.

Hierbij zijn drie uitgangspunten vastgesteld:

1. Zo actueel mogelijk aansluiten bij de financiering die gemeenten ontvangen;
2. Zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten van de gemeenschappelijke regelingen;
3. Soepel en overzichtelijk proces van vaststelling.

Bij de uitwerking wordt steeds gekeken naar loonkosten. Deze kostensoort vormt voor elke regeling de grootste kostenpost en is redelijk eenduidig te vergelijken met indexeringen.

Uitwerkingsrichtingen

Overwegingen voor scenario's

Uit een brainstorm over mogelijke indexeringsmethoden zijn een beperkt aantal mogelijke indexeringen relevant bevonden. Deze zijn vervolgens in een aantal scenario's uitgewerkt.

Scenario 1: aansluiting bij financiering gemeenten

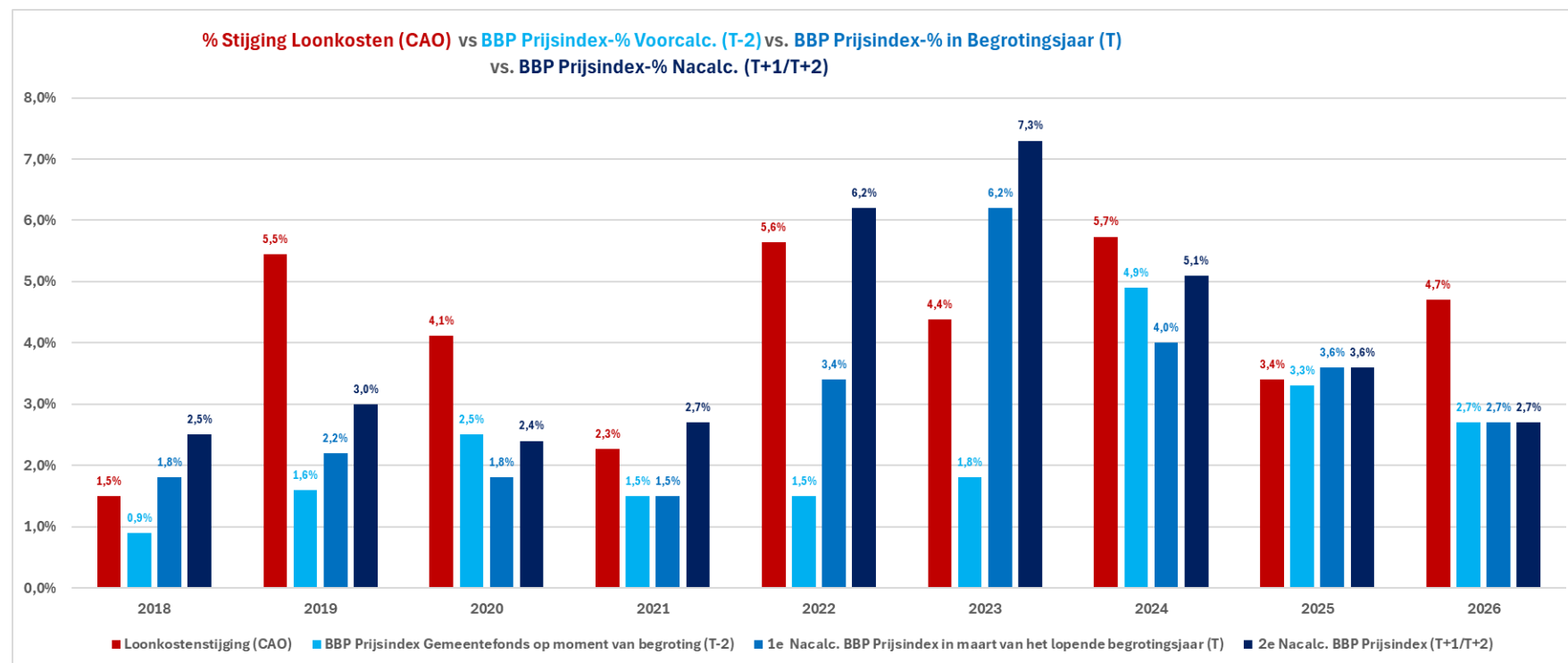
Voor scenario 1 gaan we ervanuit dat de indexering zo dicht mogelijk aansluit bij de indexering die gemeenten vanuit het rijk ontvangen. Deze gemeentelijke indexering vindt plaats op basis van het BBP.

Doordat de indexering voor de gemeenschappelijke regelingen 1,5 kalenderjaar voor het betreffende begrotingsjaar wordt opgesteld, zouden we de prognose van het BBP van 2 jaar vooruit moeten hanteren. In Figuur 1 hebben we deze per jaar vergeleken met de werkelijke CAO loonkostenstijging. De rode kolom geeft loonkostenstijging weer. De eerste (licht) blauwe kolom toont de verwachte BBP ontwikkeling op het moment dat de kadernota's worden opgesteld.

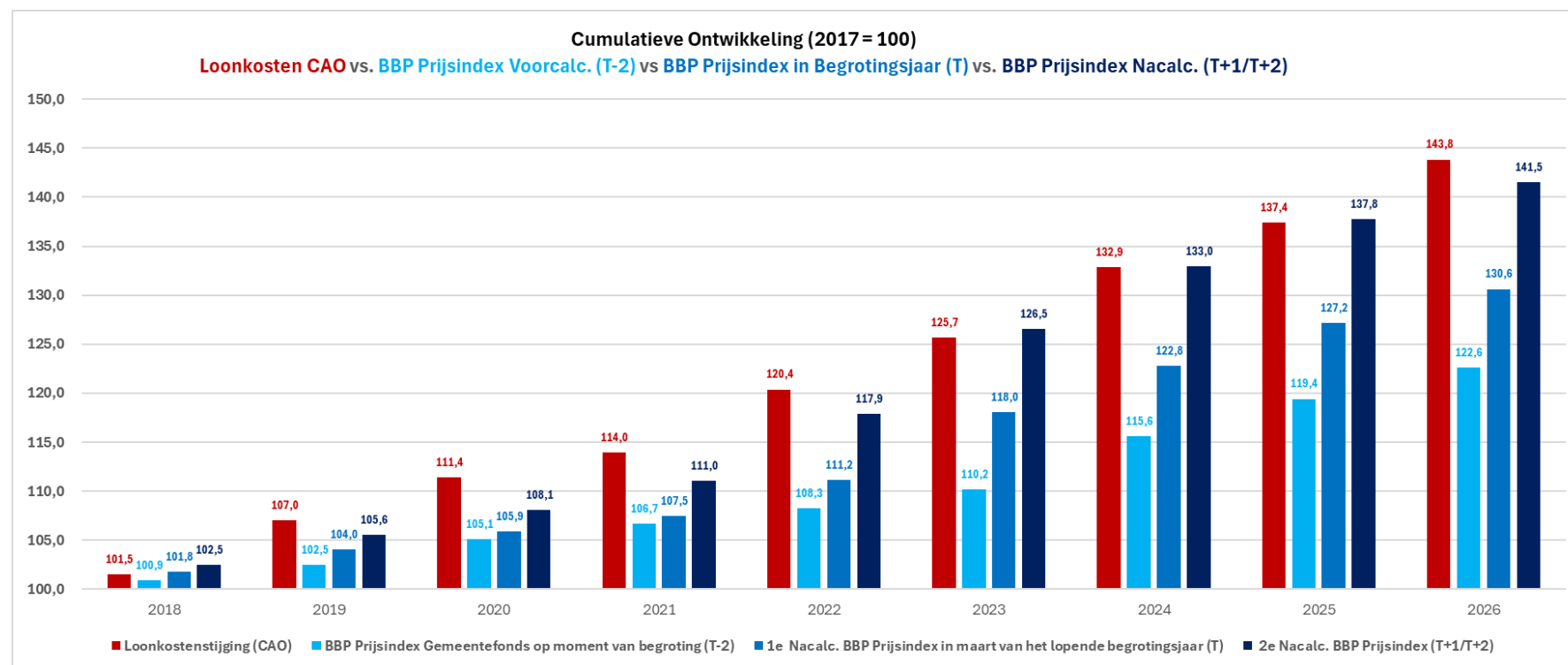
Opvallend is dat de werkelijke kostenstijging bijna elk jaar hoger uitkomt dan de indexering. De tweede blauwe kolom toont de verwachte BBP stijging in het kalenderjaar zelf. De meest donkerblauwe kolom toont de waarde die na afloop van het jaar wordt bepaald.

In Figuur 2 is de informatie niet jaar op jaar weergegeven, maar cumulatief. Het valt dan nog meer op dat het toepassen van BBP voor indexering van gemeenschappelijke regeling niet goed aansluit bij de kostenontwikkeling en dus om grotere reserves vraagt om tekorten op te kunnen vangen en/of een complexe (en mogelijk meervoudige) nacalculatie vraagt.

De uitwerking van dit eerste scenario voldoet daarmee slecht aan het 2^e uitgangspunt (aansluiten bij werkelijke kosten) en het 3^e uitgangspunt (een soepel en overzichtelijk proces).

Figuur 1: vergelijking BBP jaar op jaar, op basis data GGD BZO

Figuur 2: vergelijking BBP cumulatief, op basis data GGD BZO

Scenario 2: zo actueel mogelijk aansluiten bij de werkelijke kosten

Het eerste scenario sloot zo dicht mogelijk aan bij de indexering die gemeenten ontvangen via het gemeentefonds. Dit tweede scenario sluit zo dicht mogelijk aan bij de werkelijke kostenontwikkeling.

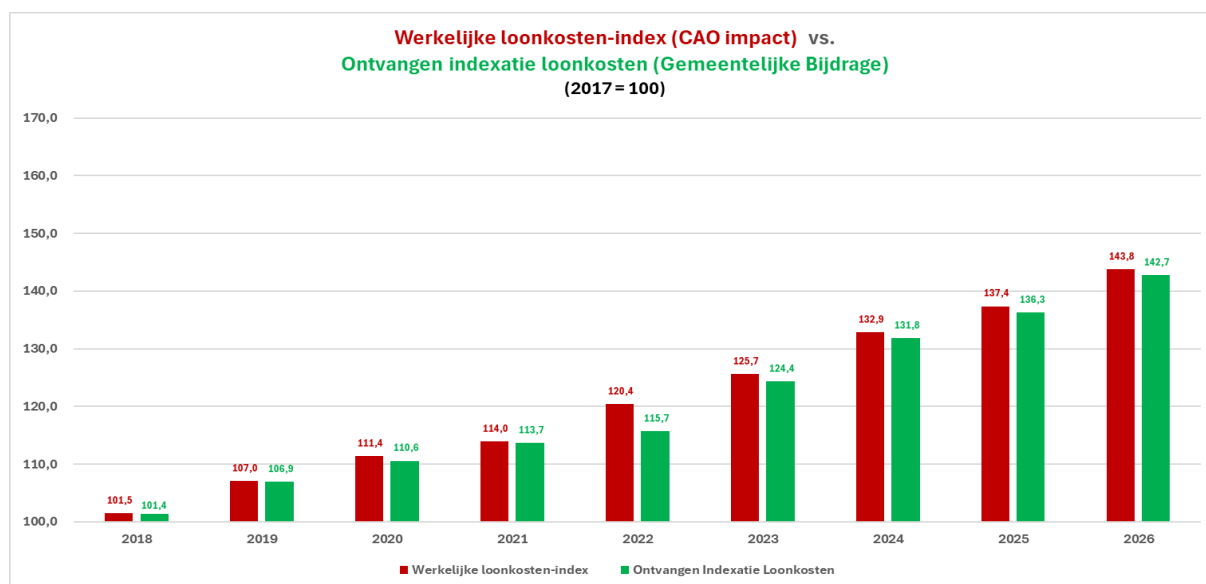
Om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de kostenontwikkeling wordt in dit scenario de indexering steeds doorgevoerd nadat een nieuwe CAO is vastgesteld. Er is dan een erg grote zekerheid over de ontwikkeling van de loonkosten. Er worden echter ook nadelen gezien:

- Het moment waarop de CAO wordt vastgesteld volgt niet de standaard P&C momenten. De timing kan daardoor erg ongelukkig uitvallen;
- Niet alle CAO componenten zijn 1-op-1 als percentage of bedrag direct herleidbaar naar de CAO, denk bijvoorbeeld aan extra verlof of de verhoging van het minimumloon. Dit kan potentieel leiden tot extra discussies.
- Per gemeenschappelijke regeling kan de impact van een CAO wijziging anders zijn, denk bijvoorbeeld aan de invoering van een woon-werkverkeerregeling.
- De vier gemeenschappelijke regelingen hanteren niet dezelfde CAO, waardoor ze niet langer op hetzelfde moment met een voorstel voor indexering kunnen komen.

Hoewel dit scenario zo goed als mogelijk aansluit bij de werkelijke kosten, past dit scenario slecht bij uitgangspunten 1 en 3. Er is geen aansluiting bij de indexering die gemeenten ontvangen en het indexeringsproces zal zowel qua timing als inhoudelijk niet soepel gaan.

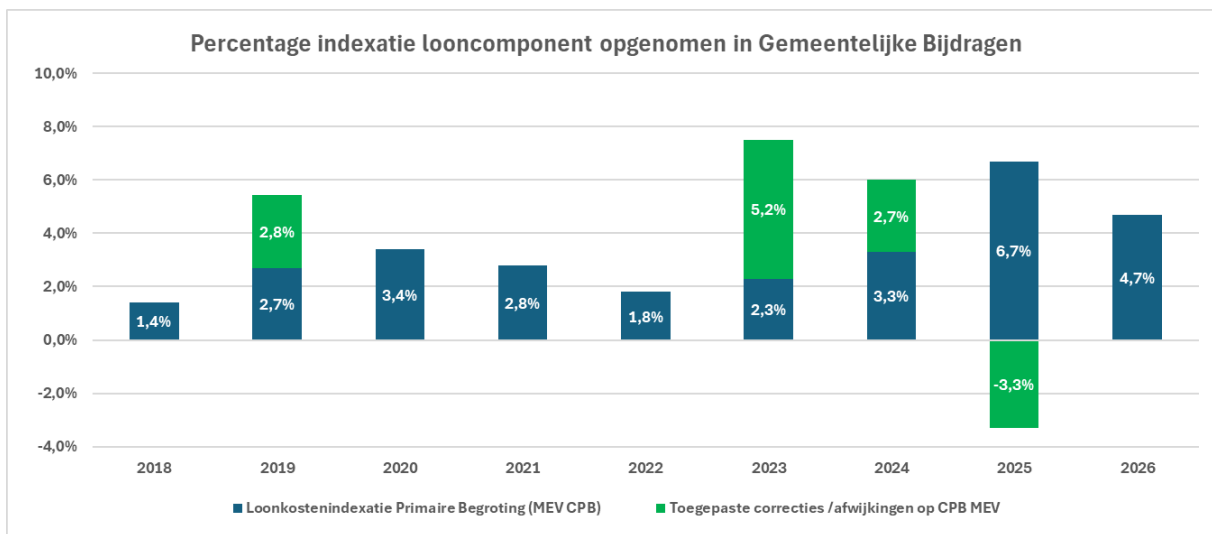
Scenario 3: huidige methodiek met aanscherpingen

Hoewel de vraag was om te komen tot een nieuwe methode, bleek bij een terugblik dat de huidige methode de afgelopen jaren goed heeft gewerkt. De loonkostenontwikkeling sloot goed aan bij de ontvangen indexering. Figuur 3 vergelijkt de ontvangen indexering op basis van de huidige methode met de werkelijke loonkostenstijging. Dat deze goed aansluit komt voor een belangrijk deel doordat er meermaals is besloten tot aanvullende of zelfs lagere indexering. Daarbij heeft deze aanvulling of verlaging niet tot veel bestuurlijke discussies geleid.

Figuur 3: huidige indexering, op basis data GGD BZO

Figuur 4 toont in details de momenten waarop in de begroting van de GGD correcties zijn doorgevoerd.

Figuur 4: correcties in begroting GGD BZO

Het blijven toepassen van de huidige methode voldoet aan het 2^e en 3^e uitgangspunt. De indexering sluit goed aan bij de kostenontwikkeling en kent een soepel en overzichtelijk proces van vaststelling. Het voldoet niet goed aan uitgangspunt 1: aansluiting bij de gemeentelijke financiering.

De huidige methode blijkt goed te voldoen aan twee van de drie uitgangspunten, waarbij aanscherping van de methode mogelijk is. Geadviseerd wordt daarom om de huidige methode te blijven gebruiken, maar deze op drie punten aan te scherpen:

1. De gemeenschappelijke regelingen stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering.
2. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid.
3. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat in principe terugbetaald aan de gemeenten, tenzij het bestuur anders besluit.

Conclusie

Op basis van de drie uitgangspunten zijn drie alternatieve indexeringsmethodes uitgewerkt. De eerste twee alternatieven voldoen steeds onvoldoende aan twee van de drie uitgangspunten. Het derde alternatief voldoet aan de twee van de drie uitgangspunten en is daarmee het best passend. De volgende aanscherpingen dienen hierbij in ogenschouw genomen te worden:

1. De gemeenschappelijke regelingen stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering.
2. Indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid.
3. Indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt dat in principe terugbetaald aan de gemeenten, tenzij het bestuur anders besluit.

Kadernota 2027

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Kadernota 2027

Professionaliseren en inspelen op ontwikkelingen

In opdracht van

Opgesteld door

Datum

Status

dagelijks bestuur ODZOB

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

23 oktober 2025

ter vaststelling AB

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Ontwikkeling ODZOB – <i>Continue verbetering en verandering</i>.....	2
2.1	Voortzetting Meerjaren ontwikkelaanpak.....	2
2.2	Vervolg Interbestuurlijk Programma VTH.....	3
2.2.1	Kwaliteitscriteria 3.0	3
2.2.2	Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging.....	4
2.2.3	Verbeteren data en informatie.....	4
2.2.4	Risicogericht werken.....	4
2.2.5	Expertise en kennisinfrastructuur.....	4
2.2.6	Horizontale verantwoording	5
2.2.7	Financieringsmethodiek	5
2.3	Businesscases.....	6
2.4	Specifieke ontwikkelingen rond VTH	6
2.4.1	ROK VTH	6
2.4.2	Risicogericht vergunnen en focus op actuele vergunningen	6
2.4.3	Ondermijning	7
2.4.4	Intrekken van agrarische vergunningen	7
2.5	Specifieke milieuthema's – veilig, gezond en duurzaam.....	7
2.5.1	Indirecte lozingen en de Kaderrichtlijn water (KRW)	7
2.5.2	Europese richtlijn Luchtkwaliteit.....	8
2.5.3	Stikstof.....	9
2.5.4	Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	9
2.5.5	Energie.....	10
2.5.6	Circulaire economie	10
2.5.7	Natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie	10
2.6	Overige onderwerpen.....	11
2.6.1	Omgevingsdienst NL.....	11
2.6.2	Innovaties.....	11
2.6.3	Verbetering werkprocessen en kwaliteit	12
2.6.4	Samenwerking deelnemers en GPO.....	12
3	Financiële ontwikkelingen	13
3.1	Baten.....	13

3.2	Rentebaten	13
3.3	Lasten	13
3.4	Indexeringsmethodiek 4 Gemeenschappelijke Regelingen (GR)	13
3.5	Indexering 2027	14
3.6	Declarabiliteit en ziekteverzuim	14
3.7	Overhead/bedrijfsvoering	15
4	Risico-paragraaf	16

1 Inleiding

Na de compacte kaderbrief 2026 presenteert het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voor 2027 een bredere kadernota 2027. Deze kadernota bevat de beleidsmatige en financiële kaders voor het volgende begrotingsjaar.

Het dagelijks bestuur heeft gekozen is voor een bredere benadering omdat we naast alle ontwikkelingen die we zelf hebben ingezet ook andere ontwikkelingen op ons zien afkomen. Van dat totaal aan ontwikkelingen willen we hier een helder en integraal beeld geven.

In deze kadernota brengen we naast de meer inhoudelijke ontwikkelingen ook financiële consequenties van afspraken, onderzoeken, wets- en beleidswijzigingen, het reguliere werk, doorlopende ontwikkelingen en de nog benodigde ontwikkelingen in beeld. De gepresenteerde tariefontwikkeling is in lijn met de hierover gemaakte afspraken.

2 Ontwikkeling ODZOB – *Continue verbetering en verandering*

“Voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving met een robuuste ODZOB”

Om de (primaire) taken goed uit te kunnen voeren, is een robuuste, professionele en flexibele organisatie nodig, die efficiënt en effectief (samen)werkt. Hiervoor is onder andere de Meerjaren ontwikkelaanpak (MJOA) opgesteld. Omdat daarnaast veel veranderingen worden opgelegd vanuit het InterBestuurlijk Programma (IBP) en wet- en regelgeving en milieuthema's (ZZS, circulaire economie en indirecte lozingen) is er veel beweging. In dit hoofdstuk schetsen we de ontwikkelingen die we doormaken en op ons afkomen.

2.1 Voortzetting Meerjaren ontwikkelaanpak

De Meerjarenvisie 2023-2027, vastgesteld in 2023, geldt als kader voor de Meerjaren ontwikkelaanpak (MJOA) en -opgaven en de programmering vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken binnen het Regionaal Operationeel Kader (ROK) Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Deze MJOA leidt tot een robuuste omgevingsdienst. De opgaven zijn is onderverdeeld in ROK VTH, bedrijfsvoering en collectieve taken. Ook buiten de MJOA om voert de ODZOB verbeteringen door in digitalisering, processen en bedrijfsvoering. De Meerjarenvisie wordt in 2027 herzien. Deze zal leiden tot een nieuwe MJOA in 2028. Eind 2026 wordt hiervoor een plan van aanpak gemaakt.

In 2027 werken we verder aan de volgende kernopgaven:

Fundament op orde

Het fundament heeft een duidelijke relatie met de kwaliteit en de robuustheidscriteria die in het kader van het IBP VTH-stelsel zijn opgesteld. Om het fundament op orde te hebben en te houden is het van belang om te zorgen voor een professionele, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering. Verbeteringen vinden plaats op het gebied van kwaliteit en informatievoorziening.

Inhoudelijk werken we verder aan:

- Versterking van het VTH-stelsel: *level playing field* en zowel risicogericht als informatie gestuurd te werken
- Regionale uitvoeringskaders voor vergunningverlening, toezicht & handhaving, bodem/Bbk en asbest. We werken toe naar een integraler kader gebaseerd op de principes uit het IBP.
- Structureel versterken van de bedrijfsvoering,
- Kennisontwikkeling op diverse vlakken

In samenhang

- Verbindt verschillende beleidsopgaven en VTH-opgaven met beleid en planvorming van individuele deelnemers)
- Collectieve taken, waarbij alle deelnemers gezamenlijk opdrachtgever zijn.

Regionaal platform

- Regionaal afstemmen van beleid en planvorming met VTH (big-8) (veilig, gezond en duurzaam), met een platform voor zowel agrarisch als industrie.
- Versnellen van het ROK-implementatieplan, verbeteren van het programmamanagement en projectmanagement.

Voor 2027 worden projecten opgevoerd, die soms helemaal nieuw zijn en soms een voortzetting van projecten uit 2026. Uit deze projecten volgen hoogstwaarschijnlijk ontwikkelingen die weer impact kunnen hebben op begrotingen volgend op deze kadernota.

2.2 Vervolg Interbestuurlijk Programma VTH

De commissie van Aartsen gaf in haar rapport (maart 2021) 10 aanbevelingen om het VTH-stelsel te versterken. Van 2022 tot en met 2024 is een vervolg gegeven aan de aanbevelingen binnen het IBP VTH.

De grootste impact voor de ODZOB is voldoen aan de opgestelde robuustheidscriteria. Deze criteria geven randvoorwaarden voor het bestaan van de omgevingsdiensten en om de gevraagde kwaliteit te kunnen leveren. De omgevingsdiensten krijgen tot 1 april 2026 de tijd om aan deze criteria te voldoen. De ODZOB voldoet aan de gestelde robuustheidscriteria.

Het IBP VTH kende 6 pijlers:

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering

Pijler 2 Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging

Pijler 3 Informatievoorziening

Pijler 4 Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt

Pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

Pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht (inbegrepen vergunningverlening en handhaving)

Het IBP VTH is afgerond en het vervolg is een set van samenwerkingsafspraken tussen de rijksoverheid en de koepelorganisaties VNG, IPO en Omgevingsdienst NL.

2.2.1 Kwaliteitscriteria 3.0

Onder pijler 1 vielen onder andere de landelijke kwaliteitscriteria voor VTH. Deze criteria zijn van belang voor een goede en uniforme uitvoering van de doelen van de Omgevingswet door alle overheden. De nieuwe criteria zijn ingegaan op 1 januari 2025. We voldeden aan de oude Kwaliteitscriteria 2.3. In 2025 hebben we als ODZOB getoetst en voorbereid op de nieuwe criteria.

De set kwaliteitscriteria bestaat uit 4 onderdelen:

- Deel A – Inleiding en toelichting
- Deel B – Criteria voor de kritieke massa van een organisatie
- Deel C – Procescriteria voor VTH-uitvoering
- Deel D – Competentieprofielen

Na 2026 wordt twee keer per jaar getoetst op onderdeel B en D. Onderdeel C: Procescriteria zijn onderdeel van herijking van het ROK VTH. Hiermee starten we in 2026 om via een aantal communicatiemomenten met de deelnemers tot een nieuw en gedragen ROK VTH te komen dat ingaat na de looptijd van het huidige ROK VTH (2028).

De toets heeft invloed op de beleidscyclus en het opleidingsprogramma en daarmee het verhogen van de vakbekwaamheid.

2.2.2 Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging

Onder pijler 2 is een handhavingsteam opgericht en vindt verbetering van ketentoezicht plaats. Jaarlijks zijn er evaluaties van de werkwijze/ontwikkelingen en vindt doorontwikkeling van dit onderdeel plaats.

2.2.3 Verbeteren data en informatie

Een goed functionerende informatievoorziening (pijler 3) en het versterken van onze informatiepositie is noodzakelijk om als ODZOB onze ontwikkeldoelstellingen mogelijk te maken. We versterken onze informatiepositie door van ongestructureerde informatie (in documenten) naar gestructureerde informatie (data) te gaan. Hierbij blijven we, waar relevant, inzetten op innovatieve en data gedreven oplossingen. Daarnaast blijven we aangehaakt bij landelijke ontwikkelingen zoals de dat gedreven vergunning en het register milieubelastende activiteiten (RMBA). Met de opgaven binnen de MJOA zorgen we er ook na 2026 voor dat we doorbouwen aan een goed fundament waarin we in beeld hebben wat de vergunde en actuele situatie is bij bedrijven in onze regio.

2.2.4 Risicogericht werken

Zowel in pijler 3 (Informatievoorziening VTH) als in pijler 5 (Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving) komt risicogericht werken aan bod. Partijen in het VTH-stelsel willen in toenemende mate risico gestuurd gaan werken. De opdracht voor pijler 3 is om een risicomodel te ontwikkelen dat breed kan worden toegepast.

Bij het risicomodel moet worden aangegeven welke informatiebehoefte er is om risico gestuurd toezicht te kunnen houden. Pijler 5 richt zich vooral op de ontwikkeling van ondersteunende software om te bepalen welke inrichtingen wanneer gecontroleerd worden. Dit gebeurt op basis van een risico inschatting. De inrichtingen met de hoogste risico's worden als eerste bezocht. De komende jaren breiden we het risicogericht toezichthouden verder uit en maken daarbij gebruik van de risicomodellen en ondersteunende software vanuit het IBP VTH.

2.2.5 Expertise en kennisinfrastructuur

Vanuit pijler 4 moet binnen de ODZOB een kennisinfrastructuur worden opgebouwd. Deze extra kennis is nodig om op basis van expertise te kunnen adviseren bij integrale opgaven op regio- en gemeentelijk niveau.

De ontwikkelingen waar landelijk via deze kennisinfrastructuur op ingezet zal worden zijn: zeer zorgwekkende stoffen, bodem en ondergrond, circulaire economie, klimaatadaptatie, energietransitie en waterkwaliteit. Wij richten ons in 2026 alleen op zeer zorgwekkende stoffen, energie en circulaire economie. Vanaf 2027 is wellicht ook (meer) inzet nodig op (de) andere vakgebieden.

Ook gemeenten, provincie en bedrijven zijn aan de slag met genoemde transitieopgaven en ontwikkelingen rond milieuthema's als duurzaamheid, energie en de hernieuwde aandacht voor milieuproblematiek. Deze doelstellingen dragen in het VTH-stelsel gezamenlijk bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en aan het aanpakken van de (milieu)problematiek.

Om als omgevingsdienst onze adviserende en toetsende rol in te nemen, moeten we investeren in het personeelsbestand. We willen daarom een vaste bezetting binnen het primair proces van twee fte organiseren op actuele specialistische milieuthema's zoals ZZS, energie en circulaire economie. Dit is nodig om de kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar kennis en expertise door bevoegde gezagen en het bedrijfsleven, maar ook om de huidige kwetsbaarheid te verminderen.

2.2.6 Horizontale verantwoording

Vanuit pijler 6 (Monitoring kwaliteit milieutoezicht) heeft Berenschot onderzoek gedaan naar adequate of werkende vormen van 'horizontale verantwoording'. De versterking van deze horizontale verantwoording is van belang om de werking van het VTH-stelsel te optimaliseren. Eén van de aanbevelingen uit dit onderzoek luidt: "Ontwikkel als omgevingsdienst een doorlopende en meerjarige communicatiestrategie die aansluit op de zittingsperiode van de gemeenteraad en provinciale staten."

Wij willen meer laten zien welke taken de ODZOB uitvoert en welke bijdrage (resultaat/outcome) we hebben aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. Enerzijds zal dit zijn door rapportages richting de deelnemers te bundelen en/of op elkaar af te stemmen. Maar ook door persberichten, interviews en gebruik te maken van diverse sociale mediakanalen.

De ODZOB onderzoekt eind 2025, begin 2026 welke rapportages worden gemaakt, voor wie, met welk doel, welke inhoud en met welke frequentie. We willen de communicatiemomenten stroomlijnen en vereenvoudigen, terwijl we wel een goede bestuurlijke cyclus houden. Daarbij wordt inhoudelijke en financiële informatie meer bij elkaar gebracht. Daarnaast wordt in kaart gebracht wat nodig is om ons meer te richten op outcome financiering. Dit zal ook onderling moeten worden afgestemd met de andere Omgevingsdiensten om hier een zekere mate van uniformiteit te bereiken.

N.b. Onder 'horizontale verantwoording' wordt verstaan: de integrale verantwoording over financiën, beleid en uitvoering voor en door omgevingsdiensten, via diens college, aan de gemeenteraden en provinciale staten.

2.2.7 Financieringsmethodiek

Op 23 oktober 2025 is door het algemeen bestuur besloten om op basis van het rapport 'Eindrapportage Financieringssysteem ODZOB, Onderzoek naar een toekomstige financieringssysteem op basis van het landelijke voorkeursmodel IBP-VTH' concrete voorstellen uit te werken. Deze concrete voorstellen vallen uiteen in de volgende onderdelen:

- a. vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering
- b. locatiegebonden financiering
- c. herijking van het programma Collectieve Taken.

Daarnaast is door het algemeen bestuur besloten dat aanpassingen van de financieringssysteem majeur zijn waarvoor op basis van artikel 3.7 Gemeenschappelijke Regeling ODZOB de voorhangprocedure voor wensen en bedenkingen met raden en Staten wordt doorlopen.

Onderdeel a: vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering wordt op dit moment uitgewerkt. Het streven is om dit onderdeel op 12 maart 2026 aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voor te leggen, zodat de vaste bekostiging verwerkt kan worden in de ontwerpbegroting 2027. Parallel aan het voorzienswijze voorleggen van de ontwerpbegroting 2027 (in de periode 15 maart tot en met 8 juni 2026) zal ook de voorhangprocedure lopen rondom het invoeren van een vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering, zodat raden en Staten hun wensen en bedenkingen kunnen geven op deze wijziging van de bekostiging van de ODZOB. Beide procedures zullen betrokken worden bij definitieve besluitvorming rondom de begroting ODZOB 2027 op 10 september 2026 en kunnen impact hebben op de financiële uitgangspunten zoals vastgelegd in deze kadernota.

In de jaren 2026 en 2027 zal het onderdeel locatiegebonden programmeren en mogelijk financieren, als onderdeel van de Meerjaren Onwikkelaanpak verder worden uitgewerkt.

2.3 Businesscases

Op basis van business cases wordt gewerkt aan vereenvoudiging, uniformering en digitalisering van de uitvoeringsprocessen en een efficiënte en effectieve uitvoering van de opgedragen taken. In de afgelopen maanden is de inventarisatie opgewerkt naar een groslijst van mogelijkheden. In de komende maanden wordt een keuzeprocess doorlopen welke business cases in 2026 en 2027 worden opgepakt.

Zoals afgesproken worden de deelnemers via de P&C-cyclus geïnformeerd. Afgesproken is dat op basis van aantoonbaar gerealiseerde ruimte in de jaarrekening, de begroting kan worden bijgesteld op basis van een zorgvuldige afweging tussen verlagen van de financiële bijdrage van deelnemers en/of het inzetten van de ruimte voor meerwerk als gevolg van de milieuontwikkelingen die aandacht vragen in de leefomgeving.

2.4 Specifieke ontwikkelingen rond VTH

2.4.1 ROK VTH

Het grootste deel van de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert zijn de basis- en verzoektaken voor VTH waarvoor gemeenten of provincie het bevoegd gezag zijn en die verplicht bij de ODZOB moeten worden neergelegd. Daarnaast kunnen deelnemers de verzoektaken voor VTH en de aanpalende adviestaken vrijwillig opdragen aan de ODZOB. Dit gebeurt via de werkprogramma's of als collectief programma. We zien dat deze taken zich uitbreiden en dat ook steeds meer milieuthema's aan het ROK VTH toegevoegd worden die extra inspanningen vragen (bijv. ZZS, energie en indirecte lozingen).

Mede daardoor zien we verdringing van de geprogrammeerde toezichtstaken door de niet programmeerbare taken (zoals klachten). Vanaf 2026 starten we met onderzoek naar de structuur, inhoud, financiering en rapportages van/over het ROK VTH.

Deze ontwikkelingen gaan onherroepelijk leiden tot een noodzakelijke heroverweging van de balans tussen nieuwe taken en de bestaande reguliere wettelijke taken. Daarbij spelen niet alleen inhoudelijke afwegingen een rol, zoals prioritering en capaciteit, maar ook regionale bestuurlijke keuzes om een goed naleefniveau te bereiken op bestaande en nieuwe werkvelden. Het doel is een betere programmering van alle taken die nu en in de toekomst onder het ROK VTH vallen. Hiervoor wordt nog een projectplan opgesteld waarin ook rekening wordt gehouden met een belangrijke inhoudelijke bijdrage door en communicatie met de deelnemers.

2.4.2 Risicogericht vergunnen en focus op actuele vergunningen

In 2027 is een mogelijk nieuwe ontwikkeling s risicogericht vergunnen. Bij risicogericht vergunnen geven we op specifieke onderdelen in een vergunning de meeste aandacht wanneer er een hoge risico inschatting is. Met deze methodiek hebben we meer tijd en aandacht (over) voor onderdelen die de meeste impact op milieu hebben. Vanuit de Landelijke Vergunning Strategie (LVS) is ook een tool ontwikkeld waarmee omgevingsdiensten de ontvangen aanvragen en meldingen van milieubelastende activiteiten te beoordelen en te prioriteren op vooraf vastgestelde risico's.

Dit zou kunnen betekenen dat vanaf 2027 de inzet op een actueel vergunningenbestand zich steeds meer richt op de locaties van hoog-risico branches/sectoren, specifiek daar waar sprake is van oudere vergunningen die niet aan de laatste standaarden voldoen. Verdere verkenning van deze mogelijkheid vindt plaats in 2026.

2.4.3 Ondernijning

Ondernijning is het verzwakken of misbruiken van de structuur van onze maatschappij. Dit kan leiden tot een aantasting van de fundamenteën en/of van de legitimiteit van het stelsel dat de maatschappij beschermt. Door onze specialistische kennis van milieuwetgeving en bouw en onze aanwezigheid spelen we een rol bij de aanpak van ondernijning. We herkennen signalen van ondernijning in de omgeving, zoals illegale hennepcultuur of drugslabs.

Door deelname aan interventieteams brengen we ondernijning samen met de andere overheidspartners zoveel mogelijk aan het licht, zorgen voor bestrijding en leggen barrières op. Daarnaast brengen we signalen van ondernijning in te brengen in de regionale structuur voor ondernijning (PIT, DIT, KIT) b. We nemen deel aan gezamenlijke acties.

In 2025/2026 zijn er 4 landelijke thema's: hennepcultuur, mensenhandel, criminele motorbendes en witwasfraude. Regionale thema's zijn: milieucriminaliteit zoals illegale lozingen van afval of gevaarlijke stoffen, mestfraude, illegale gewasbeschermingsmiddelen en het verwerken van (chemisch) afval in diervoeder of scheepsbrandstoffen, bedrijventerreinen, woonwagenlocaties, buitengebied (leegstaande stallen) en prostitutie. Welke landelijke en regionale thema's in 2027 aandacht krijgen, is nog onbekend, maar een aantal genoemde thema's krijgen zeker een vervolg.

Door toezichthouders en vergunningverleners continu te trainen om ondernijning te herkennen, ontwikkelingen te volgen en kennis te delen, voorkomen we dat we criminaliteit niet onbedoeld faciliteren. Signalen die op ondernijning kunnen wijzen zijn: hennepgeur, geluidsoverlast afzuigingen, extra ontluchtingspijpen op het dak, fel kunstlicht, activiteiten op vreemde tijdstippen, afgeplakte ramen/deuren en camera's.

Op strategisch niveau wordt de samenwerking versterkt. Onder coördinatie van de provincie (wettelijke rol Omgevingswet) is in aanvulling op het tactische overleg een strategisch overleg opgestart waarin provincie, omgevingsdiensten, functioneel parket (OM) en politie richting gaan geven aan de relevante thema's. In 2026 wordt gewerkt aan een milieudreigingsbeeld op basis waarvan voor 2027 de focus en capaciteit op de voor onze provincie meest relevante thema's kan worden gericht.

2.4.4 Intrekken van agrarische vergunningen

In het najaar van 2025 is een regionale aanpak met betrekking tot het wegnemen van ongebruikte ruimte in milieuvergunningen van veehouderijbedrijven opgesteld en is gestart met de uitvoering hiervan. De eerste acties zijn gericht op locaties in de categorie "laaghangend fruit". In de uitvoering werken ODZOB en gemeenten nauw samen met de provincie, die (gelijktijdig) uitvoering geeft aan het provinciaal intrekingsbeleid in het natuurspoor.

2.5 Specifieke milieuthema's – veilig, gezond en duurzaam

2.5.1 Indirecte lozingen en de Kaderrichtlijn water (KRW)

Indirecte lozingen betreft bedrijven die afvalwater op het riool lozen en daarvoor een lozingsvergunning hebben of voldoen aan de algemene regels zoals uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In 2010 is de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater zonder middelen overgedragen van de Waterschappen naar de gemeenten. De gemeenten hebben het vervolgens als basistaak ondergebracht bij de omgevingsdiensten (voor werkzaamheden die zijn genoemd in hoofdstuk 3 BAL, voorzien van enkele uitzonderingen).

Op indirecte lozingen is beperkt inzet gepleegd. Hierdoor en door minimale samenwerking bij de VTH-taken op indirecte lozingen kan een aantal problemen ontstaan: verontreiniging van ontvangend oppervlaktewater, verstoring van de doelmatige werking van riolering en verstoring van de doelmatige werking van de rwzi's. Vanwege deze drie problemen is in 2019 een Brabantbrede samenwerking tussen waterschappen, provincie en omgevingsdiensten opgezet. Daarnaast is gewerkt aan uniformiteit (Level Paying Field).

Inmiddels is de urgentie groter geworden omdat de deadline voor de Kaderrichtlijn water (KRW) nadert. Dit houdt in dat Nederland voor 22 december 2027 moet voldoen aan de KRW-normen en dit is nog niet het geval. Vanwege de normoverschrijdingen van de KRW wordt een extra inzet op gevraagd op indirecte lozingen door Omgevingsdiensten. Naast de indirecte lozingen zorgen (vooral) andere bronnen voor (een bijdrage aan) normoverschrijdingen.

In 2026 intensiveren we de samenwerking en inzet. In 2027 zal dit een vervolg krijgen en mogelijk nog verder geïntensiveerd worden. Hierbij denken we aan:

- Intensiveren van het (gezamenlijk) toezicht (met monsternamen).
- Actualiseren van lozingsvergunningen met een grote bijdrage aan de normoverschrijdingen.
- Gedragsbeïnvloeding /bewustwording bij bedrijven.

2.5.2 Europese richtlijn Luchtkwaliteit

De Europese Richtlijn Luchtkwaliteit is eind 2024 herzien en geeft strengere eisen (zie tabel 1).

Stof	Huidige norm (jaargemiddelde)	Nieuwe norm vanaf 2030	WHO-advieswaarde
Stikstofdioxide (NO ₂)	40 µg/m ³	20 µg/m ³	10 µg/m ³
Fijnstof PM _{2.5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³
Fijnstof PM ₁₀	40 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³

De nieuwe grenswaarden gaan uiterlijk 1 januari 2030 in. Lidstaten moeten met zogenoemde routekaarten in 2028 laten zien hoe ze die gaan halen. Of het overal, en vooral langs de drukste wegen, gaat lukken is nog erg onzeker. De monitoring is de komende jaren erg belangrijk om te kijken of we tijdig en voldoende de richtlijnen halen.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen decennia verbeterd is, groeit onze kennis over nieuwe stoffen en risico's. Voor ultrafijnstof (deeltjes tot 100 keer kleiner dan fijnstof) bestaan nog geen wettelijke normen, maar de World Health Organisation (WHO) raadt wel meer onderzoek aan. De Europese Unie financiert internationale onderzoeksprojecten om steden te helpen het gedrag van luchtvervuiling beter te begrijpen en betere maatregelen te nemen om de nieuwe normen te halen. Ook moet het onderzoek kennis opleveren over die nieuwe stoffen. Via het Regionale Luchtmeetnet verzamelen we informatie.

Bronnen waarop de ODZOB indirect invloed heeft zijn landbouw en industrie. We kunnen bij knelpunten extra inzet plegen via actualisatie van vergunningen. Daarnaast kunnen we via het regionale verkeersmodel en de regionale verkeersmilieukaart gemeenten inzicht geven in de luchtkwaliteit door wegverkeer. Wij kunnen zo eventuele knelpunten opsporen en vervolgens oplossingsrichtingen bij provincie en gemeenten aangeven. Gemeenten kunnen werken aan schone mobiliteit en meer groen en inwoners kunnen bijdragen via duurzame keuzes, zoals minder autokilometers en geen houtstook).

2.5.3 Stikstof

Vanwege de urgentie van de stikstofproblematiek neemt het Rijk stevige maatregelen. Er wordt actief gewerkt aan duidelijk beleid, zodat onzekerheden worden weggenomen. De koers richting doelgericht werken – in combinatie met emissiebeleid – krijgt steeds meer vorm. Voor de veehouderij blijven regelingen bestaan, zoals innovatie, extensivering en vrijwillige beëindiging.

In lijn hiermee komt de provincie met aanvullend beleid voor natuurherstel en emissiereductie. Dit beleid is zowel generiek, voor met name de veehouderij wat betreft stal/bedrijfsemissies, als gebiedsgericht voor de Natura 2000-gebieden. Vooral rondom De Peel worden extra maatregelen getroffen. Met de versnelde en geborgde emissiereductie wordt de vergunningverlening – voor woningbouw, bedrijven (incl. veehouderij), infrastructuur etc. – geleidelijk aan weer vlot getrokken. Ook de mogelijke komst van een hogere ondergrens voor de (natuur)vergunningplicht is hierbij van belang.

Dit alles gaat naar verwachting een grote impact hebben de werkzaamheden van de ODZOB. De vergunningverlening voor de veehouderij maakt een transitie door naar doelsturing met een doelvoorschriftenvergunning (in plaats van middelvoorschriften). En in relatie hiermee gaat het aantal aanvragen voor innovatieve ontwikkelingen (veelal met continue sensormetingen) weer toenemen. Deze ontwikkelingen brengen ook andere vormen van toezicht met zich mee. In het algemeen vereist dit (de opbouw van) specifieke expertise binnen het agrarische werkveld (VTH, advies). Verder verwachten we dat het agrarisch toezicht en handhaving voor de provincie in het natuurspoor zich vooral richt op het toetsen aan (provinciale) emissienormen, op bedrijven met ongebruikte vergunningsruimte en op PAS-melders.

2.5.4 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Op het gebied van ZZS zijn veel ontwikkelingen gaande. ZZS heeft een negatieve impact op de gezondheid van inwoners doordat schadelijke stoffen zich verspreiden via het oppervlaktewater, de lucht en de bodem. Niet alle vormen van ZZS zijn al in beeld; er komen steeds meer nieuwe stoffen bij. Dit vraagt om meer kennis om de schadelijke gevolgen voor ons milieu en de volksgezondheid te verminderen.

Uit de eerste verkenningen in 2025/2026 bleek dat heel veel bedrijven schadelijke stoffen toepassen in hun bedrijfsprocessen en dat veel bedrijven onvoldoende kennis hebben van welke ZZS binnen het bedrijf worden toegepast. In veel gevallen is er geen onwil en hebben ze hierin educatie en advies nodig. De eerste verkenningen geven mede vorm aan de noodzakelijke acties in 2027.

De ODZOB heeft extra kennis nodig om bij VTH snel actie te kunnen ondernemen. Er zijn veel voorbeelden in de praktijk waarbij er zich calamiteiten voordeden op het gebied van ZZS; denk aan Tata Steel, Chemours en Custom Powders.

Het uiteindelijke doel van het overheidsbeleid is om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren. In 2026 volgen we de (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van ZZS, vertalen we deze naar benodigde interne ontwikkelingen, zorgen we voor meer inzicht in de huidige situatie en meer kennisdeling tussen vergunningverleners en toezichthouders van de ODZOB, deelnemers en bedrijven.

Voor ZZS zijn er globaal drie scenario's:

- Bedrijven die ZZS gebruiken en die verplicht zijn een VRP (Vermijdings- en Reductie Programma) aan te leveren.
- Bedrijven zonder VRP-plicht die op basis van de eerste analyses hoeveelheden of types ZZS gebruiken en daardoor risicovol zijn en
- Bedrijven waar onvoldoende bekend is wat het gebruik van ZZS is en waar we om te beginnen informatie moeten verstrekken.

Voor 2027 moeten we nog onderzoeken welke acties we uitvoeren/extra inzet we willen plegen.

2.5.5 Energie

Energie is en blijft een belangrijk thema voor de ODZOB en haar deelnemers omdat het onderdeel is van de Europese klimaatdoelstellingen. Door te adviseren en ondernemers te begeleiden, behalen we vooral resultaten op CO₂-reductie.

De taken die we op dit thema uitvoeren zijn veelzijdig. Zo zijn we bezig met het controleren en adviseren van bedrijven op het energieverbruik en het verminderen van de impact van energieopwekking op het milieu. We stimuleren bedrijven om meer maatregelen te nemen dan wettelijk verplicht en we zijn een vraagbaak en kennispunt (extern en intern). Om over de juiste en actuele kennis te beschikken nemen we deel aan landelijke werkgroepen en bijeenkomsten. We volgen en denken mee met landelijke ontwikkelingen, vertalen dit naar beleid en delen dit met collega's voor wie dit van belang is.

Het grootste deel van het energietoezicht wordt betaald vanuit Specifieke Uitkering (SPUK) THE-gelden. De huidige SPUK-regeling loopt tot 2027. Voor het energietoezicht zijn energietoezichthouders in dienst genomen waarmee een deskundig team is opgebouwd. Het ziet er naar uit dat na 2026 weer budget beschikbaar is vanuit het ministerie voor het uitvoeren van energietoezicht. Het is nog niet duidelijk of dit weer via een speciale uitkering of via het gemeentefonds wordt gefaciliteerd. Los van de financieringsvorm blijft het vooral belangrijk om het huidige niveau (kwantitatief en kwalitatief) van energietoezicht te behouden.

Binnen de Regionale Energiestrategie adviseert de ODZOB de regio op het gebied van energie (in relatie tot VTH). Dit gebeurt vanuit het programma collectieve taken.

2.5.6 Circulaire economie

Circulaire economie is onderdeel van Grondstoffenakkoord. Nederland wil in 2050 circulair zijn en in 2030 50% minder grondstoffen gebruiken. De provincie Noord-Brabant heeft grote ambities in de transitie naar een circulaire economie. Hiervoor heeft de provincie een plan geschreven en het verzoek gedaan aan de ODZOB om dit met de andere deelnemers binnen Zuidoost-Brabant verder uit te rollen.

Enkele gemeenten voeren projecten uit om hun bedrijven te ondersteunen in de omslag naar circulaire producten en diensten. De ODZOB heeft contacten met de bedrijven en kan binnen het thema CE een rol vervullen/ bijdrage leveren. Hierop bereiden we ons voor door kennis verder te ontwikkelen en ervaring op te doen. Het doel binnen de VTH is grondstoffenreductie en het hoogwaardig inzetten van afvalstoffen door bedrijven. We richten ons daarom met vooral controleren en stimuleren van bedrijven op duurzaam grondstoffengebruik en afvalpreventie.

2.5.7 Natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie

Biodiversiteit neemt al jaren af, terwijl biodiversiteit essentieel is voor onze gezonde, toekomstbestendige leefomgeving. Bedrijfsleven, overheden, maatschappelijke organisaties, burgerinitiatieven en kennisinstellingen moeten concreet en intensief samenwerken, om het biodiversiteitsverlies in Nederland in 2030 om te buigen naar behoud en herstel. Doel is voldoen aan de Europese Natuur Herstel Verordening (2024). Daarnaast sturen gemeenten voor het behoud en herstel van de natuur op een minimaal niveau van basiskwaliteit natuur. Dit doen ze door vast te leggen wat de natuur minimaal nodig.

Het klimaat verandert. Naast alle inspanningen om CO₂-uitstoot te reduceren, zijn parallel daaraan maatregelen nodig om met een veranderend klimaat om te gaan (klimaatadaptatie). In het bestuursakkoord

Ruimtelijke adaptatie is door gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk afgesproken dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatadaptief ingericht moet zijn. Het doel hiervan is dat de impact van de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hittestress en overstroming) voor de samenleving beperkt blijft.

Ruimtelijke ontwikkelingen als de energietransitie, woningbouw, economische ontwikkeling, herinrichting openbare ruimte moeten natuurinclusief en biodivers en klimaatadaptief. De gemeentelijke ambities voor natuur en klimaatadaptatie worden vastgelegd in de omgevingsvisie. Ook omgevingsprogramma's en het omgevingsplan zijn sturingsmiddelen om stappen te zetten op natuurinclusieve en klimaatadaptieve ontwikkeling.

Vanwege kennis van de omgevingswet, gebieden ecologie, milieubelastende activiteiten en overige leefomgeving gerelateerde onderwerpen, kan de ODZOB een belangrijke rol spelen bij het vormgeven van de ambitie op het gebied van biodiversiteitsherstel van klimaatadaptatie voor gemeenten en de provincie.

2.6 Overige onderwerpen

2.6.1 Omgevingsdienst NL

Omgevingsdienst NL (ODNL) is het overkoepelende orgaan voor alle Omgevingsdiensten. Nu het IBP VTH afgerond is, liggen er veel vervolgtaken bij de Omgevingsdienst NL om de uitkomsten van het IBP VTH goed te implementeren bij alle omgevingsdiensten. Omgevingsdienst NL moet een robuust kennisinstituut worden, zodat alle gewenste verbeteringen vanuit het rij bij alle Omgevingsdiensten terecht komen. Daarvoor is vanuit Omgevingsdienst NL een kennisinfrastructuur (KIS) opgezet. Naast kennisregisseurs (in dienst bij bureau Omgevingsdienst NL) worden ook kennisvertegenwoordigers (in dienst bij omgevingsdiensten) en kennisplatforms gefinancierd vanuit Omgevingsdienst NL.

De Omgevingsdienst NL Academie ontwerpt (maatwerk) leerlijnen voor alle niveaus van medewerkers van de omgevingsdiensten en brengt op een slimme manier vraag en aanbod samen. Zij werkt daarvoor intensief samen met de bestaande partner academies, o.a. van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en op termijn ook met andere mbo/hbo instellingen. Alle omgevingsdiensten doen mee aan deze academie omdat aangesloten zijn bij Omgevingsdienst NL, waardoor schaalvoordeel ontstaat.

De Omgevingsdienst NL is als vertegenwoordiger van alle Omgevingsdiensten een belangrijk aanspreekpunt voor het ministerie. Daarnaast is zij een aanjager voor subsidies vanuit de Rijksoverheid. Hierdoor is de kans groter dat er meer subsidies voor Omgevingsdiensten beschikbaar gesteld worden. Het rechtstreekse contact van Omgevingsdienst NL met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen zorgt voor een betere onderlinge samenwerking tussen Omgevingsdiensten en haar deelnemers.

2.6.2 Innovaties

Digitalisering, AI en innovaties kunnen op allerlei mogelijke manieren het werk vereenvoudigen, versnellen en de kwaliteit verhogen, maar brengt ook risico's met zich mee. Innovaties zijn geen doel op zich maar staan altijd ten dienste van de primaire taak en bedrijfsvoering. Bij elk nieuw project wordt gekeken waar, op welke manier en onder welke voorwaarden innovaties kunnen worden ingezet voor (kwaliteits)verbetering, vereenvoudiging of versterking van de werkprocessen van de ODZOB.

2.6.3 Verbetering werkprocessen en kwaliteit

Binnen een aantal Meerjarenontwikkelopgaven en businesscases worden projecten opgezet rond het stroomlijnen, verbeteren en versnellen van processen en procedures. De wens bestaat om daarnaast meer te gaan sturen op kwaliteit, kwaliteitszorg te verbeteren en op termijn een kwaliteitsmanagementsysteem in te richten. De inrichting van een dergelijk systeem vraagt een andere manier van werken en denken en in 2026 starten we met de eerste stappen in deze richting.

2.6.4 Samenwerking deelnemers en GPO

We werken samen met onze deelnemers aan de opgaven voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Met zowel het GPO als het bestuur (DB en AB) zoeken we de verbinding om deze opgaven aan te pakken en te implementeren. In 2026 maken we via de 'Code Goede Samenwerking' afspraken met onze deelnemers over de manier waarop we onze taken uitvoeren. Daarbij is sprake van wederkerigheid tussen de ODZOB en de deelnemers waarbij een goede samenwerking centraal staat. Deze afspraken worden periodiek geëvalueerd.

Verder treffen we in de tweede helft van 2027 voorbereidingen voor het visitatietraject onder leiding van Omgevingsdienst NL. Bij dit traject wordt de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken en de samenwerking met onze deelnemers en ketenpartners tegen het licht gehouden. De visitatie is gepland in januari 2028.

3 Financiële ontwikkelingen

3.1 Baten

De baten van de ODZOB bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor door de ODZOB uitgevoerde werkzaamheden. Hetzij wegens opgedragen individuele werkprogramma's hetzij wegens de afgesproken activiteiten die voortkomen uit het programma regionale samenwerking, waaronder de collectieve taken. De door de ODZOB uitgevoerde activiteiten worden verrekend op basis van gerealiseerde uren tegen het toepasselijke tarief uit de producten- en dienstencatalogus (PDC). Daarnaast worden directe (project)kosten voor derden één op één doorbelast.

De op te stellen begroting 2027 wordt gebaseerd op de werkprogramma's voor 2026, rekening houdend met relevante ontwikkelingen (voor zover al bekend) voor 2027. De concept werkprogramma's voor 2026 zijn inmiddels opgesteld. In lijn met de begroting 2026 kan ook in 2027 worden uitgegaan van een raming van 246.000 declarabele uren. Dit aantal is het uitgangspunt voor de ontwerpbegroting 2027.

3.2 Rentebaten

In de begroting 2025 is, nadat dit gedurende enkele jaren bewust achterwege was gelaten, weer rekening gehouden met te verwachten rentebaten. Reden hiervoor is dat de rente die wordt ontvangen wegens het aanhouden van middelen bij 's Rijks schatkist, de afgelopen jaren 3 tot 4% bedroeg. Hoewel het beleid van de Europese Centrale Bank erop is gericht om de inflatie te beteugelen, ligt het in de lijn der verwachting dat ook in 2027 gerekend kan worden op €200.000 aan rentebaten.

3.3 Lasten

Ongeveer 86% van de lasten uit de begroting 2026 bestaat uit personeel gerelateerde kosten. Inmiddels is ingezet op het aantrekken van meer vaste medewerkers en minder inzet van externe inhuur. Deze lijn zetten we ook in 2027 door. We blijven wel werken met een flexibele schil om in te kunnen springen op actuele ontwikkelingen; denk daarbij aan de stikstofproblematiek. De onderstaande tabel geeft een inzicht in een globale verdeling van de lasten op hoofdlijnen.

Kostensoort	Aandeel in totaal
Salarissen (eigen personeel)	67%
Externe inhuur	16%
Overige personele kosten	3%
Organisatiekosten/diversen	14%

Als kader voor de op te stellen begroting 2027 wordt uitgegaan van een aandeel van 67% voor de loonkosten(ontwikkeling) en 33% voor (de ontwikkeling van) prijzen. Het aandeel van de externe inhuur in de totale arbeidsmix wordt verlaagd van 18% naar 16%.

3.4 Indexeringsmethodiek 4 Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

Er is in 2025 een proces gestart om de indexeringsmethodiek van de 4GR te evalueren en indien nodig bij te stellen. Dit proces is in vergevorderd stadium maar heeft nog niet tot besluitvorming geleid ten tijde van

de vaststelling van deze kadernota. De verwachting is dat dit de komende maanden wel zal gebeuren. In het geval dit gevolgen heeft voor de indexering 2027 zal dit alsnog in de begroting 2027 worden verwerkt.

3.5 Indexering 2027

De indexeringsmethodiek van de 4GR in Zuidoost-Brabant is bestuurlijk bekrachtigd door de deelnemers van deze gemeenschappelijke regelingen. Dit leidt ertoe dat de indexcijfers uit de Macro Economische Verkenning 2026 (gepubliceerd in september 2025) als uitgangspunt gelden voor de Kaderbrief 2027.

De Macro Economische Verkenning 2026 toont de volgende indexcijfers:

1. Materiële overheidsconsumptie:	2,4 %	aandeel 33%	effect 0,8%
2. Loonvoet sector overheid:	2,9 %	aandeel 67%	effect 1,9%
3. Gewogen gemiddelde:	2,7 %		

Het gemiddeld uurtarief voor 2026 in de begroting 2026 becijferd op €128,42. Voor 2027 wordt uitgegaan van de onderstaande ontwikkelingen. Het gemiddeld uurtarief voor 2027 komt uit op € 131,93.

Tariefontwikkeling 2027	Stijging	bedrag
Gemiddeld uurtarief 2026		€ 128,42
MEV 2026: ontwikkeling prijspeil voor 2027	0,8 %	€ 1,02
MEV 2026: ontwikkeling loonkosten voor 2027	1,9 %	€ 2,50
Gemiddeld uurtarief 2027		€ 131,93

In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van besluitvorming rondom de financieringssystematiek.

Op het moment dat de financieringssystematiek in de begroting 2027 via een vaste bijdrage gaat lopen zal het gemiddeld uurtarief flink dalen.

3.6 Declarabiliteit en ziekteverzuim

De declarabiliteitsnorm voor 2027 is, vooralsnog, gelijk aan die voor 2026. Dat betekent concreet dat wordt uitgegaan van 1.299 declarabele uren per medewerker in het primaire proces.

Enkele jaren geleden heeft het algemeen bestuur als uitgangspunt voor de raming van het ziekteverzuim besloten uit te gaan van het 3-jaars voortschrijdend gemiddelde. Het meest actuele 3-jaars voortschrijdend gemiddelde beslaat de periode oktober 2022 t/m september 2025 en ligt op 6,55%. Dit is hoger dan de streefwaarde van 6%, maar wel met een dalende lijn ten opzichte van voorgaande jaren (was bij de kadernota 2026 7,2%).

Voor 2027 wordt uitgegaan van een ziekteverzuim dat niet hoger ligt dan 6%. Dit vraagt een actieve sturing hierop van directie en management. Speerpunten hierbij zijn het terugdringen van de verzuimfrequentie en het zoveel als mogelijk voorkomen van langdurig ziekteverzuim.

Om te komen tot de realisatie van 246.000 declarabele uren in 2027 en op basis van een declarabiliteitsnorm van 1.299 uur per fte dient de ODZOB te kunnen beschikken over de volgende aantallen fte's:

- Primair proces 189,4 fte
- Overhead 47,3 fte (indicatief 20% van het totaal)
- Totaal 236,7 fte

3.7 Overhead/bedrijfsvoering

In december 2023 publiceerde de Commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv)) de [Notitie Overhead 2023](#). Deze notitie gaat in op de inhoud en reikwijdte van het begrip overhead.

Met betrekking tot het gevraagde onderscheid tussen functies in het primaire proces en de overhead zijn tot en met 2026 door de ODZOB de volgende functies tot de overhead gerekend:

- Directie & management
- Financiën
- ICT
- Personeel & organisatie
- Secretariaat & facilitair
- Concernstaf

Bij het uitwerken van de nieuwe financieringssysteem zal nogmaals naar dit onderscheid gekeken worden zodat ook in de toekomst een zuivere toerekening naar de overhead transparant in zal plaatsvinden. Afhankelijk van de besluitvorming rondom de financieringsmethodiek op 12 maart 2026 zal dit uitgewerkt worden in een programma bedrijfsvoering dan wel in een opslag overhead.

Daarnaast worden indicatoren opgenomen uit de regeling '[regeling beleidsindicatoren gemeenten en provincies](#)'. Deze regeling heeft geen verplichtend karakter naar gemeenschappelijke regelingen.

Desondanks meent de Commissie Bbv dat deze indicatoren ook van toegevoegde waarde kunnen zijn voor dit type organisaties. De ODZOB onderschrijft dit en neemt deze op in de P&C-documenten. Het betreft de volgende indicatoren:

1. Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)
2. Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)
3. Apparaatskosten (alle personele en materiele lasten wegens het functioneren van de organisatie, per inwoner)
4. Externe inhuur (lasten inhuur externen als percentage van de totale loonsom plus de lasten inhuur externen)
5. Overheadkosten (de lasten van de overhead als percentage van de totale lasten)

De ODZOB beschikt over deze gegevens. Bij de eerste 3 indicatoren worden bepaalde waarden afgezet tegen het aantal inwoners. Voor de ODZOB geldt dan het inwoneraantal van de regio Zuidoost-Brabant.

4 Risico-paragraaf

Zoals in deze kadernota te lezen komen er veel ontwikkelingen en uitdagingen op de ODZOB af. Hier zetten we op in. Een voorbeeld daarvan is de uitvoering van de MJOA. Dit alles kan mogelijk leiden tot financiële tegenvallers.

Hiervoor heeft u bij het vaststellen van de jaarstukken 2024 besloten om onze algemene reserve aan te vullen tot de bovenbandbreedte waardoor ons weerstandsvermogen op peil is en we toekomstige risico's kunnen opvangen.

We blijven inzetten op het managen en zo veel als mogelijk beheersen van onze risico's.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 18 december 2025

Agendapunt : 4.a

Vertrouwelijk : nee

Onderwerp : Stand van zaken business cases

Kennisnemen van

Stand van zaken business cases

Aanleiding

De uitwerking van business cases is opgenomen in de reactienota op de zienswijzen van de ODZOB-deelnemers over de ontwerpbegroting 2026. Doel is om door vereenvoudiging, uniformering en digitaliseren besparingen te realiseren die kunnen worden ingezet voor een lagere financiële bijdrage, meer en ander product dan wel kwaliteitsverbetering.

In de afgelopen periode is op basis van een gezamenlijke inventarisatie ODZOB/GPO een lijst van mogelijkheden opgesteld. Daarna heeft de ODZOB een eerste uitwerking gedaan. Het AB wordt geïnformeerd over deze uitwerking op basis waarvan het proces verder wordt vervolgd.

Kernboodschap

Op basis van business cases wordt gewerkt aan vereenvoudiging, uniformering en digitalisering van de uitvoeringsprocessen en een efficiënte en effectieve uitvoering van de opgedragen taken. In de afgelopen maanden is de inventarisatie opgewerkt naar een groslijst van mogelijkheden. In de komende maanden wordt een keuzeprocess doorlopen welke business cases in 2026 worden opgepakt.

Toelichting

In reactie op de zienswijzen op de Ontwerpbegroting 2026 is gemeld dat de ODZOB en deelnemers door middel van vereenvoudiging, uniformering en digitalisering werken aan een efficiënte en effectieve uitvoering van de opgedragen taken.

Een eerste inventarisatie met het GPO heeft mogelijkheden opgeleverd op het gebied van mandatering, eenduidige registratie, archivering, werkprocessen en werkinstructies, rapportages, wijze van facturering en digitaliseren en inzetten AI. Deze business cases zijn intern uitgewerkt en aangevuld met business cases die binnen de ODZOB worden gezien. Het resultaat is een lijst van business cases waarvan wel een deel nog verder moet worden uitgediept. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen.

Sommige business cases betreffen besparing als gevolg van efficiëntiewinst bij de ODZOB, anderen betreffen een besparing bij de ODZOB-deelnemers. Een aantal business cases betreffen vooral een kwaliteitsverbetering en in een aantal gevallen betreft het een combinatie daarvan.

In een aantal gevallen gaat het om uniformering van werkprocessen, die verder reiken en waarbij de ODZOB een beroep moet doen op de ODZOB-deelnemers. In die zin zal dat ook leiden tot een rationalisering van werkprocessen bij de deelnemers. Sommige business cases worden nu al opgepakt als gevolg van het werken met de Meerjaren ontwikkelaanpak, zoals eenvoudiger tijdschrijven, anderen moeten nog worden ingepland in de tijd. Een aantal business cases kennen een meerjarige doorlooptijd.

In de komende periode wordt in goede afstemming met het GPO de prioritering van nog niet ingeplande business cases bepaald. Het resultaat daarvan wordt in het AB van maart 2026 ter vaststelling voorgelegd. Daarna zal de komende jaren de uitwerking en besluitvorming daarover worden opgepakt door middel van het opzetten van projecten, al dan niet in het kader van de Meerjaren ontwikkelaanpak.

De eerste uitwerking van de business cases laat zien dat er afhankelijk van de te prioriteren business cases vanaf 2027 en verder een (groeïend) potentieel is om de efficiency (indicatief ruim meer dan 1 miljoen euro) en kwaliteit van onze uitvoeringsprocessen structureel te verbeteren. Voor een aantal business cases zal een investering nodig zijn.

De opgenomen lijst met business cases is niet statisch maar dynamisch. Gaandeweg kunnen er nieuwe mogelijkheden naar voren komen en er zal steeds betrouwbaarder inzicht komen in de gerealiseerde financiële effecten van business cases. Een aantal business cases vraagt nog nader onderzoek.

Zoals afgesproken zullen wij de deelnemers via de P&C-cyclus informeren. Afgesproken is dat op basis van aantoonbaar gerealiseerde ruimte in de jaarrekening, de begroting kan worden bijgesteld op basis van een zorgvuldige afweging tussen verlagen van de financiële bijdrage van deelnemers en/of het inzetten van de ruimte voor meerwerk als gevolg van de milieuontwikkelingen die aandacht vragen in de leefomgeving.

Vervolg/Communicatie

Volstaan wordt met het informeren van het AB.

Bijlagen

- Business cases, typering en indicatie planning (vóór prioriteren)

Bijlage 1 Business cases, typering en indicatie planning (vóór prioritering)

GPO ODZ OB	nr nie uw	werksoort	BC	Beschrijving	Wijze van oppakken	jaartallen	Verwacht effect
GPO	1	Werkproces/Werkinstructies	Verzoeken via verschillende kanalen verminderen.	>Uniforme werkprocessen verzoeken en vragen. >SWF verder inrichten als primair kanaal. >Verder onderzoek is nodig. Voor RO advies zoeken naar aanvullend kanaal.	Gepland in MJA	2026	Besparing ODZOB en deelnemers
GPO	2	Werkproces/Werkinstructies	Werkinstructies (bij publicaties)	>Uniforme werkinstructies voor publicatie, documentverzending en doorlooptijden. >Procesautomatisering bij publicatie. Nu vindt publicatie handmatig plaats. >ODZOB publiceert voor alle deelnemers via PB >Deelnemers krijgen wekelijks een lijst met publicaties voor huis- aan huisblad. >Standaardiseren van overdrachtwijze. >Doorlooptijden koppelen aan leveringsvoorwaarden in de PDC.	Gepland in MJA	2026 2027	Besparing ODZOB en deelnemers
GPO	3	ICT	Processen real-time in PowerBrowser volgen	>Actuele status van zaken inzien. >Dit kan niet via de 'gedeelde laag' in de PowerBrowser multitenant. >De actuele status van zaken kan worden weergegeven in een gedeeld dashboard, deze gegevens worden dagelijks bijgewerkt vanuit PowerBrowser. >Randvoorwaarden: (1) behoefte goed onderzoeken met deelnemers, (2) dashboards veilig kunnen delen, en (3) zorgen dat zaakstatus in PowerBrowser continu actueel is	Gepland in MJA	2026 2027	Besparing en kwaliteitsverbetering

GPO	4	ICT	Gedeelde omgeving in PowerBrowser	>(1) inzicht in locatiedossiers van ODZOB en (2) locatie-informatie delen op één plek, ook met andere ketenpartners (b.v. VR). >De 'gedeelde laag' en daarna de 'BRL', zijn geen goede oplossingen. >Deelnemers inzicht te geven in ODZOB locatiedossiers via een gedeeld dashboard met per locatie: (MB)A's, toestemmingen (vergunde situatie), recente en geplande controles, en overtredingen (LHS). >Randvoorwaarden: (1) behoefte goed onderzoeken samen met deelnemers, (2) dashboards veilig kunnen delen met deelnemers, en (3) zorgen dat locatiedossiers (redelijk) op orde zijn in PowerBrowser. >De bulk van het werk zit in het op orde krijgen van de locatiedossiers.	Gepland in MJA	2026 2027 2028	Besparing en kwaliteitsverbetering
GPO	5	ICT	Eenmalige registratie op één plek (ODZOB/deelnemer)		Nader onderzoek		
GPO	6	ICT	Eenduidige registratie Datakwaliteit Uniformering documentbenaming	>Dit zijn kerndoelen van de ontwikkelsporen ICT in de MJA. >Hier werken we in 2026 samen met de VTH teams d.m.v. kortcyclische verbeterlagen naar toe. >Eind 2026 op orde voor nieuwe zaken; 2027 en verder ook relevante andere zaken op orde brengen, mede m.b.v. AI en RPA (robots). >Verbetering van vindbaarheid en minder (uit)zoeken van gegevens.	Gepland in MJA	2026 2027 2028	Besparing en kwaliteitsverbetering
GPO	7	Governance	Uniformering mandatering	>Invoering van het landelijk modelmandaat, conform bestuursakkoorden VNG en IPO >Uitwerken en implementeren voor ODZOB-deelnemers	Gepland in ROK	2027	Besparing ODZOB en deelnemers

GPO	8	Werkproces/Werkinstructies	Tijdig informeren over impactvolle wijzigingen	>Tijdig informeren over wijzigingen in taak ODZOB/Deelnemers door wetgeving >Ophalen ontwikkelingen/jurisprudentie/wetgeving >Structurele werkwijze om organisatie en deelnemers te informeren	Te plannen in ROK	2026	Kwaliteitsverbetering
GPO	9	ICT	Rapportage en verantwoording via dashboards	>Rapportages in PDF-vorm vervangen door gedeelde dashboards; >Prioriteit geven aan de rapportages die het meest bewerkelijk zijn in de huidige vorm en/of het meest gebruikt worden. En ook of deze achterwege gelaten kunnen worden. >Randvoorwaarden: (1) Strikte uniformiteit in de rapportages, en (2) dashboards veilig kunnen delen met deelnemers. >Jaarrapportage als dashboard i.p.v. PDF loopt, oplevering eind 2025.	Te plannen in de lijn	2026 2027 2028	Besparing ODZOB
GPO	10	ICT	Van handmatig naar proces-automatisering	>Hierbij gaat vooral over de inzet van RPA (robots) en eventueel AI om repeterende administratieve processen en/of arbeidsintensieve taken verder te automatiseren (dus ook bv. analyseren drone-/satellietbeelden met AI). >2026: experimenteren met quick-wins (bijvoorbeeld RPA-robots eventueel in combinatie met AI ook ad-hoc inzetten tbv verhogen datakwaliteit) en structuur opzetten voor komende jaren. >2027-2029: structureel inzetten van RPA (eventueel in combinatie met AI) op basis van reële business cases.	Te plannen in MJA	2026 2027	Effect nog niet in te schatten
GPO	11	Financieel-Administratief	Facturering naar aanleiding van financieringsmethodiek	>Ruim 2000 facturen per jaar is belastend voor zowel ODZOB als deelnemers >Terugbrengen aantal facturen door te factureren op productniveau	Gepland in MJA	2026 2027	Besparing ODZOB

GPO	12	Werkproces/Werkinstructies	Selectie binnen of buiten werkprogramma	>Uniformering werkprogramma >Uniformering afrekening >Uniformering in aanmaken zaken >Samenhang met BC nummer 14 en 16?	Te plannen in ROK	2026 2027	Besparing ODZOB
GPO	13	Werkproces/Werkinstructies	Opdrachtformulier opheffen	>Inschatting; 1500 opdrachtformulieren buiten werkprogramma >Kost deelnemers veel tijd ze weten niet exact wat ze in moeten invullen >Hangt samen met 15 (taken binnen of buiten wp) >Structuur van opdrachtverstrekking	Gepland in MJA	2026	Besparing ODZOB en deelnemers
GPO	14	Werkproces/Werkinstructies	Bij complexe dossiers regie aan twee kanten	>Inregelen casemanagement en omgevingsregisseur bij deelnemers en ODZOB. >Bij complexe dossiers casemanagement invoeren. >Meerdere gebieden van VTH op elkaar coördineren en afstemming inrichten. >Integraal coördinerend Casemanagement voeren.	Gepland in MJA	2026	Kwaliteitsverbetering
GPO	15	Werkproces/Werkinstructies	Casemanagement, bij handhaving, ook bij gebiedsontwikkeling		Nader onderzoek		
GPO	16	ICT	Archiefbeheer	>Toewerken naar een uniform archiefmandaat, waarbij ODZOB het archiefbeheer doet voor alle deelnemers conform DVO Archiefbeheer met Helmond. >Deelnemers veilig online toegang geven tot de relevante delen van het ODZOB archief (en wellicht ook andersom). >Randvoorwaarden hiervoor: (1) MY-LEX volledig inrichten als archiefsysteem, (2) MY-LEX veilig extern ontsluiten via MY-LEX Portal, (3) vindbaarheid in MY-LEX optimaliseren (dwz archief op orde). >Leidt wel ook tot structurele extra kosten (systemen) en inzet (adviseur archiefbeheer).	Gepland in de lijn	2027 2028	Besparing en kwaliteitsverbetering

GPO	17	ICT	Afstemming ICT aanpassing processen bij deelnemers		Nader onderzoek		
GPO	18	Werkproces/Werkinstructies	Kenniscentrum op inhoudelijk thema's.	>Opzetten van een kennisinfrastructuur, met als coördinatie een kennismakelaar en in samenwerking met ODNL. >Daarmee wordt, zowel intern als extern, duidelijk waar welke kennis beschikbaar is/wordt. >Kennismakelaar koppelen aan subsidiemogelijkheden en aan kwaliteitscriteria 3.0 en opleidingsplan >Koppelen aan samenstelling van werkgroepen GPO, zodat meer variatie in werkgroepen mogelijk wordt.	Gepland in MJA	2026 2027	Kwaliteitsverbetering
GPO	19	Governance	Samenwerking GR-en onderling	>versterken van kennis en expertise op datagericht werken >versterken samenwerking om aan kwaliteitscriteria te kunnen voldoen, bv. ketentoezicht, voorkomen meerkosten	Nader onderzoek		Besparing en kwaliteitsverbetering
GPO	20	Werkproces/Werkinstructies	Risicogericht werken		Nader onderzoek		
ODZ OB	21	Werkproces/Werkinstructies	Informatieplichten	>Informatieplichten risicogericht afhandelen (Greenbelt project) >Met focus op de risico's informatieplichten afhandelen, dus niet standaard alles afhandelen	Gepland in MJA	2026	Besparing ODZOB
ODZ OB	22	Werkproces/Werkinstructies	Meldingen (MBA)	>Meldingen risicogericht afhandelen	Nader onderzoek	2026	Besparing ODZOB
ODZ OB	23	Werkproces/Werkinstructies	Geen toezichtsverslag bij geen overtredingen	>Uniformering toezichtsverslagen/-brieven >Nader onderzoek doen of het efficiënter kan (indien er geen overtredingen zijn) >Intake voor een Green Belt, spoor werkende processen	Nader onderzoek		

ODZ OB	24	Governance	Ondermandaat bij tekenen brieven en besluiten	>Ondermandaat aan medewerkers voor brieven en besluiten >Voorwaarden: Goede kwaliteitstoets moet plaats vinden (kwaliteitscriteria), collegiale toetsing	Te plannen in de lijn	2026 2027	Besparing ODZOB
ODZ OB	25	Werkproces/Werkinstructies	Verminderen administratieve last VTH team	>Door proces automatiseren en/of proceduremedewerkers naar teams >Administratieve handelingen weghalen bij inhoudelijk medewerkers, waar mogelijk automatiseren	Gepland in MJA	2027 2028	Besparing ODZOB
ODZ OB	26	Governance	Horizontale verantwoording	>Regionaal uniforme doelen, subdoelen voor begroting en uitvoeringsbeleid >Doorvertaling naar een regionale beleidscyclus zoals aanbevolen vanuit het IBP Versterking VTH-stelsel	Gepland in MJA	2027	Kwaliteitsverbetering
ODZ OB	27	ICT	Slim digitaal werken	>Het ICT Spoor Slim Digitaal Samenwerken leidt tot verhoging van effectiviteit en efficiency >Dit door slimme toepassingen binnen het digitaal samen werken (teams, workflow, documentbeheer etc.)	Gepland in MJA	2026 2027	Besparing ODZOB
ODZ OB	28	Werkproces/Werkinstructies	Ondertekenen waar nodig	>Vrijwel alles wat extern gaat wordt nu door een manager ondertekend. Dit is vaak onnodig. >Alleen ondertekenen wat echt moet (met name besluiten en contracten).	Te plannen in de lijn	2026	Besparing ODZOB
ODZ OB	29	ICT	Brieven en besluiten digitaal verzenden	>Alles wat nu nog via papieren post gaat, vervangen door digitale verzending. >Verbetering van de rechtmatigheid, conform WMEBV.	Gepland in MJA	2026	Besparing ODZOB
ODZ OB	30	Werkproces/Werkinstructies	Productcoden AFAS - powerbrowser	relatie met BC 33			

ODZ OB	31	Rapportage & Verantwoording	Landelijk uniforme PDC		Nader onderzoek		
ODZ OB	32	ICT	AI en Robotisering (VTH en juristen)		Nader onderzoek		
ODZ OB	33	Rapportage & Verantwoording	Tijdschrijven	>Tijdschrijven op product in plaats van zaak >Minder detailsturing en verantwoording		2026	Besparing ODZOB en deelnemers

Concept 10 november 2025

Verslag AB-vergadering

23 oktober 2025: 10:30 – 12:00 uur

Gemeente Eindhoven, Stadhuisplein 1, Eindhoven, raadzaal

Aanwezig	de heer J. (Jos) van Bree de heer J. (John) Bankers mevrouw L. (Lindy) Wijnen de heer R. (Rik) Dijkhoff de heer F. (Fons) d’Haens mevrouw M. (Marjan) Vrijnsen - de Corte de heer R. (Rik) Thijs mevrouw W. (Willeke) van Zeeland mevrouw M. (Maaïke) van Breugel-Smolders de heer S. (Sjoerd) Potters de heer R. (Ron) van den Berkmortel de heer P. (Patrick) de Kok de heer J. (Joep) van de Ven de heer P. (Peter) van de Noort de heer W. (Willem) van Doorn de heer J. (Jelle) de Jong de heer R. (Rens) Pijnenburg mevrouw M. (Mariëlle) Giesbertz de heer M. (Maarten) Pieters de heer M. (Marc) Oudenhoven de heer F. (Frank) Piepers de heer M. (Mark) v.d. Ven mevrouw J. (Judith) Le Pair-Sommers	voorzitter gemeente Asten gemeente Bergeijk gemeente Best gemeente Bladel gemeente Deurne gemeente Eindhoven gemeente Gemert-Bakel gemeente Heeze-Leende gemeente Helmond gemeente Laarbeek gemeente Nuenen gemeente Oirschot gemeente Reusel-De Mierden gemeente Someren gemeente Son en Breugel gemeente Valkenswaard gemeente Veldhoven gemeente Waalre provincie Noord-Brabant directeur ODZOB directiesecretaris ODZOB bestuursondersteuner
Afwezig	de heer K. (Karel) Boonen de heer W. (Wim) Wouters (vervanger) de heer E. (Erik) de Ridder gemeente Cranendonck gemeente Eersel waterschap de Dommel	

1. Opening AB-agenda, vaststelling agenda

De voorzitter heet iedereen welkom, in het bijzonder de heer Potters die de heer Bonte opvolgt als AB-lid namens Helmond. Bij cluster Eindhoven & Helmond staat de vraag uit om een AB-lid voor te dragen voor het DB, portefeuille stedelijk gebied.

Er zijn geen opmerkingen over verslag, actielijst en besluitenlijst van het AB van 11 september, deze zijn hiermee vastgesteld.

De heer Pijnenburg meldt naar aanleiding van het AB van 11 september dat de Dommel-gemeenten gezamenlijk een beroep hebben ingediend inzake het dossier Nyrstar.

2. Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten

2a. Ingekomen brief ministerie IenW over robuustheid ODZOB, de heer Piepers

De ODZOB heeft de tweede rapportage over de robuustheidscriteria ingediend. Er is nog afgestemd over de kwaliteitscriteria. Het ministerie heeft vertrouwen uitgesproken in de aanpak van de ODZOB om per 1 april 2026 aan de kwaliteitscriteria 3.0. te voldoen. De ODZOB blijft zodoende op “donkergroen” staan. De derde rapportage komt te vervallen. Het punt van mandaatverstrekking van de deelnemers aan de ODZOB is relevant om in de eindrapportage te kunnen opnemen. Het onderwerp zal besproken worden in de bezoekronde die de heer Piepers maakt langs de AB-leden.

3. Hamerstukken

3a. Controleverordening, financiële verordening en controleprotocol ODZOB 2025, de heer Van den Berkmortel

De auditcommissie geeft een positief advies af over voorliggende documenten en het met terugwerkende kracht van toepassing verklaren. Het advies van de accountant is hiermee opgevolgd. Het AB gaat akkoord met het voorstel.

4. Besprekstukken (discussie en besluitvorming)

4a. Bestuursrapportage ODZOB 2025

Met de voorliggende rapportage legt het DB tussentijds verantwoording af aan het AB en wordt inzicht gegeven in het verwachte resultaat over 2025 (€ 516.000 positief).

Binnen het programma lokale dienstverlening zien we, ten opzichte van de oorspronkelijke begroting een verschuiving tussen de geraamde basis- en verzoektaken. Deze afwijkingen heffen elkaar nagenoeg op. Om een goede capaciteitsraming te maken en prioriteit te stellen binnen onze werkzaamheden is het belangrijk om hier naar de toekomst toe meer grip op te krijgen. Bij het programma regionale samenwerking zien we dat de uitvoering van het Collectief Programma iets achterblijft op de jaarplanning. De verwachting is dat dit voor een groot deel gedurende de tweede helft van het jaar wordt ingelopen.

We zijn met extra inzet van het management erin geslaagd vast personeel aan te nemen op plekken waar de afgelopen jaren externe inhuur noodzakelijk was.

Door het vaststellen van de 2e begrotingswijziging wordt onze begroting geactualiseerd en zorgen we dat begrotingsonrechtmatigheden worden voorkomen. Het betreft een budgetneutrale begrotingswijziging.

In relatie tot de kwaliteitscriteria 3.0 waaraan getoetst moet worden met ingang van 1 januari 2025, kan aangegeven worden dat de verwachting is dat de ODZOB op 1 april 2026 voldoet en dit tijdig meegenomen kan worden in de rapportage voor raden en Staten. Naar verwachting heeft dit geen impact op het Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Eerder voldeed de ODZOB aan de kwaliteitscriteria 2.3.

4b. Verder met de financieringssystematiek

Het AB neemt kennis van de ‘Eindrapportage Financieringssystematiek ODZOB, Onderzoek naar een toekomstige financieringssystematiek op basis van het landelijke voorkeursmodel IBP-VTH’.

In het kader van het IBT VTH programma zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met de VNG, het IPO, de rijksoverheid en ODNL. Een voorkeursmodel met outcome-financiering is hier onderdeel van. Hiermee wordt gestreefd naar onafhankelijkheid, stabiliteit en toekomstgerichtheid van robuuste omgevingsdiensten. Bij de totstandkoming van de eindrapportage zijn onze deelnemers betrokken. De volgende stap is om de onderdelen verder te gaan uitwerken, waarbij we de deelnemers nauw gaan betrekken. Onderdeel hiervan is het voorstel om de aanpassingen van de financieringsstructuur als “majeur” aan te merken waardoor raden/Staten in de gelegenheid worden gesteld om wensen en bedenkingen in te dienen. Daarnaast wordt voorgesteld om per 1 januari het niveau van tijdschrijven te wijzigen naar productniveau.

Het AB-voorstel wordt in twee rondes behandeld:

1. ruimte voor inhoudelijke vragen
2. beraadslaging/reflectie.

1. Inhoudelijke vragen/beantwoording

Gemeente Gemert-Bakel:

Er zijn door de financiële werkgroep¹ diverse adviezen meegegeven, zijn deze opgevolgd?

Reactie: voor zover bekend zijn deze allemaal opgevolgd, alleen het vooraf afspreken dat er in de besluitvorming sprake dient te zijn van unanimiteit, is niet overeenkomstig de bepalingen van de GR ODZOB. Uiteraard zullen de deelnemers intensief meegenomen worden in het voorbereidende traject en is het streven om tegemoet te komen aan de knelpunten die worden gezien. De financiële werkgroep heeft op alle beslispunten positief geadviseerd met een aantal kanttekeningen.

Gemeente Best:

Voor wat betreft het tijdschrijven per 1 januari 2026: gevraagd wordt naar de informatie die nodig is voor een onderbouwing van de leges.

Reactie: bevestigd wordt dat deze informatie voorhanden is.

Gemeente Asten:

Gevraagd wordt waarom het landelijke voorkeursmodel wordt gevolgd.

Reactie: aangegeven wordt dat in de beeldvormende sessie voor AB-leden op 26 juni 2025 een toelichting hierop is gegeven. Streven is om zaken zo veel mogelijk te uniformeren voor alle omgevingsdiensten. In het Arena-onderzoek is nagegaan bij welke onderdelen de ODZOB al werkt volgens de voorkeursmethodiek en waar nog niet. Voor deze laatste onderdelen zullen in de voorstellen de voors en tegens in beeld worden gebracht en als er aanpassingen ten opzichte van het landelijk voorkeursmodel nodig zijn, worden deze onderbouwd en toegelicht.

¹ Opgemerkt moet worden dat de financiële werkgroep GPO adviseert aan de GPO-leden, zodat zij hun AB-leden van advies kunnen voorzien.

Gemeente Son en Breugel:

Gaan ook andere omgevingsdiensten, waaronder de Brabantse, mee in het landelijk voorkeursmodel?

Reactie: er zijn nu circa 10 diensten die zich hierop voorbereiden. Het is wenselijk dat we invulling geven aan de afspraken die in het kader van het IBP VTH zijn gemaakt. Dit geldt ook voor de andere Brabantse diensten. Het tempo waarin zij dit doen, zal naar verwachting verschillen. Verder wordt gewezen op het belang dat door vorm te geven aan het landelijke voorkeursmodel een belangrijke randvoorwaarde wordt ingevuld voor de onafhankelijke uitvoering door Omgevingsdiensten binnen de lokale en regionale inbedding van Omgevingsdiensten met de provincie en gemeenten als bevoegde gezagen.

Gemeente Veldhoven:

Het is een goed streven om van tijdschrijven op zaak- naar productniveau te gaan, omdat hiermee veel uren kunnen worden bespaard. Wel wordt de zorg uitgesproken over het niveau waarop gecontroleerd kan worden.

Reactie: het is de bedoeling dat de sturing meer op inhoudelijk niveau gaat plaatsvinden en minder op de uitvoering. Het tijdschrijven op productniveau, wil niet zeggen dat er geen detail informatie voorhanden is. Zo nodig kan hierover met de accountmanagers worden afgestemd om zaken op te zoeken in de systemen.

Gemeente Valkenswaard:

Er is gesproken over het beschikbaar stellen van een voorbeeld over hoe de overzichten van individuele deelnemers er per 1 januari 2026 uit kunnen zien. Het helpt als een dergelijk overzicht beschikbaar is en kan worden getoond.

Gemeente Helmond:

Naar aanleiding van een onderzoek bij de gemeente blijkt het belang van goed kunnen verantwoorden.

Reactie: vanuit de ODZOB wordt aangegeven dat als het voor een specifiek dossier wenselijk is, er meer detailinformatie kan worden gegeven. De reden om het tijdschrijven te willen veranderen per 1 januari 2026, is om voor de bulk aan werkzaamheden minder administratieve lasten te hebben.

2. Beraadslaging/reflectie

Gemeente Asten:

Jammer dat er geen brede verkenning heeft plaatsgevonden naar opties voor de verdeel-systeematiek. Aanpassingen in de verdeling liggen gevoelig.

Gemeente Bergeijk:

Er wordt extra aandacht gevraagd voor realistisch begroten, in relatie tot de verandering van de systeematiek van eindafrekening.

Gemeente Eindhoven:

Punt van aandacht is nog dat gekeken moet worden hoe de taken matchen met taken die de gemeente zelf uitvoert.

Gemeente Helmond:

Het is belangrijk dat er afspraken kunnen worden gemaakt over het tijdschrijven bij specifieke dossiers.

Gemeente Nuenen:

De vraag leeft of het wenselijk is om op 1 januari 2026 het nieuwe tijdschrijven al in te voeren.

Gemeente Son en Breugel:

Hoe voorspelbaar zijn zaken aan de voorkant? Controle op output gaat helpen. Meer inzicht in het tijdschrijven per 1 januari kan helpen.

Gemeente Valkenswaard:

Omdat er nog geen goed beeld kan worden gevormd bij de consequenties van het tijdschrijven op productniveau per 1 januari, wordt gevraagd naar de mogelijkheid van doorschuiven van besluitvorming naar het AB van december.

Gemeente Veldhoven:

Er wordt veel belang gehecht aan maatwerk bij het tijdschrijven wanneer dit noodzakelijk is. Meer inzicht in het tijdschrijven per 1 januari kan helpen.

Gemeente Waalre:

De gemeente sluit aan bij de gemeente Veldhoven.

Provincie Noord-Brabant:

Gewezen wordt op het belang om een zorgvuldig proces te doorlopen, met name de locatiegebonden financiering en afrekening vragen de nodige aandacht. Het is van belang dat de deelnemers zich er allemaal aan kunnen committeren en dat ze elk op de juiste manier meegenomen worden. Dit vraagt grote zorgvuldigheid en vergroot de kans van slagen.

Naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen, reflecteert het DB-lid financiën als volgt:

De aanpassing van de financieringsstructuur betreft een aanzienlijke wijziging, maar het zijn goede stappen om samen te zetten in relatie tot het landelijke traject van de verbetering van het VTH-stelsel. Betrokkenheid van alle deelnemers is belangrijk. Het anders tijdschrijven is een quick-win (administratieve besparing medewerker en financieel voordeel deelnemer). Zo doende is er meer ruimte om in te zetten op werkzaamheden voor de leefomgeving. We dienen aan de informatiebehoefte te kunnen voldoen. Bij knelpunten gaan we met elkaar in gesprek hierover. Het is wel van belang om er mee aan de slag te gaan.

Aanvullend merkt de heer Piepers op dat uitstel van de besluitvorming niet wenselijk is voor de wijziging van het tijdschrijven per 1 januari 2026. Een projectteam staat in de startblokken om de nieuwe inrichting te gaan voorbereiden, dit kost enige weken tijd.

In geval er een specifieke informatiebehoefte is van een deelnemer, bekijkt de ODZOB hoe aan

deze informatiebehoefte kan worden voldaan. Het is van belang dat deelnemers voldoende sturingsmogelijkheden hebben. Het verminderen van administratieve last is een voordeel voor medewerkers, maar uiteindelijk dient relevante inhoudelijke informatie waar gewenst beschikbaar te zijn. In het AB van 18 december zal teruggekoppeld worden over de zorg van het GPO over het overzicht dat per deelnemer beschikbaar komt in relatie tot het anders tijdschrijven.

Met inachtneming van het bovenstaande, stemt het AB unaniem in met het voorstel van het DB om concrete voorstellen uit te gaan werken voor een aanpassing van de financieringssysteem voor in ieder geval de volgende onderdelen: a. vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering b. locatie gebonden financiering c. herijking van het programma Collectieve Taken.

Verder wordt vastgesteld dat de aanpassingen van de financieringssysteem majeur zijn, waarvoor op basis van artikel 3.7 Gemeenschappelijke Regeling ODZOB de voorhangprocedure voor wensen en bedenkingen met raden en staten wordt doorlopen.

En ten slotte besluit het AB per 1 januari 2026 het niveau van tijd schrijven te wijzigen naar product op basis van de Productdienstencatalogus (PDC).

5. Informerend

Voortgangsrapportage Meerjaren ontwikkelaanpak mei- augustus 2025 V2, de heer Van de Noort

De eerste rapportage stond in het teken van het uit de startblokken komen. Op verzoek van het AB is bij de tweede voortgangsrapportage in het kader van de Meerjaren ontwikkelaanpak ook een stoplichtmodel toegevoegd. Daarmee wordt de voortgang getoond voor wat betreft budgetruimte, voortgang, scope, risico's en samenwerking binnen/buiten de ODZOB.

We verantwoorden over de voortgang van de ontwikkelopgaven per programma: Collectieve Taken Programma, Kwaliteitsverbetering Operationele Taken (ROK) en Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling. Belangrijkste conclusies van de tweede voortgangperiode: een aantal sturingsmaatregelen zoals beschreven in de eerste voortgangsrapportage hebben een aantal resultaten op sturing opgeleverd. Nagenoeg alle opgaven zijn opgepakt. Ongeveer de helft van de opgaven verloopt goed en binnen alle sturingsparameters. De overige opgaven vragen de nodige aandacht. Voor wat betreft 3 opgaven zijn er zorgen of deze in 2025 afgerond kunnen worden (onder ander door subsidies die pas in juli zijn verstrekt). Er zitten geen financiële gevolgen voor de deelnemers aan een eventuele vertraging. Mogelijk dat het jaarrekeningresultaat van 2025 wat hoger is omdat enkele VTH-medewerkers nog geen inzet hoeven te leveren.

Gevraagd wordt om in de vervolgrapportages duidelijk te maken welke opgaven doorlopen over het jaar heen, dus behalve een eenjarig ook een meerjarig visueel beeld te verschaffen.

6. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

7. Sluiting

De heer Van Bree sluit de vergadering om 11.50 uur.

Volgende vergadering

De volgende AB-vergadering is op donderdag 18 december 2025 van 9.30-12.00 uur bij de gemeente Helmond, Weg Op den Heuvel 35, 5701 NV Helmond, Raadzaal Weverij 1.50

Concept 23 oktober 2025

Besluitenlijst AB-vergadering

23 oktober 2025, 10.30 – 12.00 uur, gemeente Eindhoven, raadzaal

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Besluit
3.a	Controleverordening, financiële verordening en controleprotocol ODZOB 2025	1) De Controleverordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2025 vast te stellen. 2) De Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2025 vast te stellen. 3) Het Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2025 vast te stellen. 4) De verordeningen en het protocol met terugwerkende kracht per 1 januari 2025 vast te stellen.	Het AB besluit conform voorstel.
4.a	Bestuursrapportage ODZOB 2025	1) Vaststellen van de Bestuursrapportage 2025 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. 2) Vaststellen van de 2e begrotingswijziging op de begroting 2025.	Het AB besluit conform voorstel.
4.b	Verder met de financieringssystematiek	1) Neemt kennis van de 'Eindrapportage Financieringssystematiek ODZOB, Onderzoek naar een toekomstige financieringssystematiek op basis van het landelijke voorkeursmodel IBP-VTH'. 2) Stemt op basis van de genoemde eindrapportage in met het voorstel van het DB om concrete voorstellen uit te gaan werken voor een aanpassing van de financieringssystematiek voor in ieder geval de volgende onderdelen: a. vaste bekostiging van een programma bedrijfsvoering b. locatie gebonden financiering c. herijking van het programma Collectieve Taken.	Het AB besluit conform voorstel.

		3) Stelt vast dat aanpassingen van de financieringssystematiek majeur zijn waarvoor op basis van artikel 3.7 Gemeenschappelijke Regeling ODZOB de voorhangprocedure voor wensen en bedenkingen met raden en staten wordt doorlopen. 4) Stemt in met het per 1 januari 2026 wijzigen van het niveau van tijd schrijven naar product op basis van de Productdienstencatalogus (PDC).	
--	--	--	--

Concept 10 november 2025

Actiepuntenlijst AB-vergadering

23 oktober 2025, 10.30-12.00 uur

Gemeente Eindhoven, raadzaal

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
119	26-06-2025	Afstemming met waterschap de Dommel over indirecte lozingen	De heer Piepers	15-10-2025
120	11-9-2025	AB informeren over indexering in relatie tot loonsverhoging in Cao	De heer Piepers	15-10-2025
121	23-10-2025	Mondelinge terugkoppeling voortgang tijdschrijven product 1 januari 2026	De heer Piepers	18-12-2025

Versie 6 oktober 2025

Verslag DB-vergadering

25 september 2025, 10:00 – 12:00, ODZOB, Wal 28, Eindhoven, 0.6

Aanwezig	J.C.J. (Jos) van Bree, voorzitter DB
	R.A.G. (Ron) van den Berkmortel
	M. (Maaïke) van Breugel-Smolders
	M. (Marc) Oudenhoven
	F. (Frank) Piepers, interim-directeur
	M. (Mark) van der Ven, directiesecretaris
	J. (Judith) le Pair-Sommers, bestuursondersteuning (verslag)
Afwezig	P.J.M. (Peter) van de Noort

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda en ingekomen stukken

De heer Van Bree heet alle aanwezigen welkom.

Het verslag, de besluitenlijst en actielijst van het DB van 4 juli worden ongewijzigd vastgesteld. In verband met het aanvaarden van de functie van gedeputeerde bij de provincie Zuid-Holland, is de heer Bonte geen DB-/AB-lid meer. De heer Van Bree heeft afgestemd met de burgemeester van Helmond om te kijken hoe invulling kan worden gegeven aan het DB-lidmaatschap tot aan de vorming van een nieuw DB na de gemeenteraadsverkiezingen. De ODZOB wacht zijn reactie af.

1a. Ingekomen brief woCom afhandeling ontwikkelplan en oplopende kosten vergunningen Wet Natuurbescherming

In eerste instantie heeft woCom zich tot de ODBN gericht. Naar aanleiding van de brief die aan het bestuur en directie van de ODZOB is gestuurd, heeft de heer Piepers met de ODBN afgestemd. De heer Biemans heeft al een bericht gehad dat op 2 oktober een bijeenkomst plaatsvindt met alle Brabantse woningcoöperaties. De ODBN is in overleg met de provincie Noord-Brabant over de beantwoording van de brief. Ze staan open voor een gesprek. De ODZOB heeft hierbij geen directe rol, maar kan gemeenten wel ondersteunen bij het opstellen van soortenmanagementplannen. Hiervoor kan een extra aanbod worden gedaan. De ODZOB zal de WoCom een brief toezenden met een verwijzing naar het gesprek met de ODBN.

2. Besprekstukken (discussie en besluitvorming)

2a. Voortgangsrapportage Meerjaren ontwikkelaanpak mei-augustus 2025 V2

Het is een rapportage gericht op het proces, minder op inhoud. Op verzoek van het AB is ook een stoplichtrapportage opgenomen. Daar waar dit tot vragen kan leiden, zal de heer Piepers dit toelichten in het AB.

In het AB-voorstel kan nog meer uitgestraald worden dat het management in control is en dat de nodige sturingsmaatregelen worden genomen wanneer daartoe aanleiding bestaat. Vertragingen die soms optreden zijn verklaarbaar bijvoorbeeld door wetgeving of afhankelijkheid van andere partijen. In het AB-voorstel wordt ook benadrukt dat deze rapportage zich vooral richt op het proces, en dat

sturing op inhoud ook plaatsvindt via onderliggende documenten. Over de inhoudelijke voortgang wordt gerapporteerd in de eindrapportage. Het AB-voorstel wordt aangepast op bovengenoemde 2 opmerkingen. Inclusief deze aanpassing gaat het DB akkoord met het voorstel.

2b. Overdrachtsdocument ODZOB

De DB-leden zijn van mening dat na de gemeenteraadsverkiezingen een goede introductie van nieuwe DB-/AB-, raads- en Statenleden van belang is, maar er wel aandacht voor is dat zij niet overstelpt worden met lijvige documenten.

Voor AB-leden zal gebruik worden gemaakt van de informatieve/beeldvormende sessies die voorafgaand aan de AB-vergaderingen gepland staan, zodat onderling kennis kan worden gemaakt en de deelnemers een introductie krijgen over de dienst/werkzaamheden. De DB-leden worden verder meegenomen in bijvoorbeeld de portefeuilles tijdens de DB-heidag van 9 juli 2026.

Verder is de ODZOB voornemens om een beknopte tekst aan te leveren aan de coalitie-onderhandelaars bij de gemeenten, die desgewenst opgenomen kan worden in het bestuursakkoord. Deze zal in overleg met het GPO opgesteld worden, het DB benadrukt het belang deze kort te houden. Centrale boodschap is het streven om een robuuste omgevingsdienst te zijn die bijdraagt aan een gezonde leefomgeving.

De raads- en Statenleden worden tijdens de bijeenkomst van de 4GR op 15 april 2026 bijgepraat over de diensten en hun begrotingen. Deze avondsessie zal in de agenda's van de DB-leden worden gereserveerd. Verder zal op de ODZOB-website een specifieke pagina voor de leden beschikbaar zijn, waarin de meest relevante documenten gepubliceerd staan.

2c. Bestuursrapportage ODZOB 2025

Het DB bespreekt de verschillen tussen geraamde en gerealiseerde taken. In 2025 compenseert het verschil bij de basistaken dat van verzoektaken, maar het is wenselijk om raming en realisatie in de toekomst meer met elkaar in overeenstemming te brengen.

Het percentage ingehuurd medewerkers is flink afgenomen (meer dan gepland). Aandachtspunt blijft het ziekteverzuim. Diverse medewerkers die langdurig verzuimen zijn deels aan het werk, er is verder weinig beïnvloedingsruimte. Dit laatste geldt wel voor het kortdurend frequent verzuim; in overleg met de bedrijfsarts zal hiervoor vaker het gesprek worden aangegaan met de medewerkers. Inclusief een aanpassing van een formulering in het AB-voorstel (pagina 2, onttrekking/storting), gaat het DB akkoord met het voorstel.

2d. Controleverordening, financiële verordening en controleprotocol ODZOB 2025

De auditcommissie is op 24 september bijeen geweest en kan zich vinden in de voorstellen tot aanpassing. Het DB besluit conform voorstel.

2e. Verder met de nieuwe financieringssystematiek

Het betreft een wezenlijk andere systematiek. Dit vraagt zorgvuldig samenwerken met de deelnemers om geleidelijk aan stappen te zetten.

Voor de provincie is een aandachtspunt dat verschillen die kunnen ontstaan tussen de Brabantse omgevingsdiensten goed uitlegbaar zijn. De ODZOB is nu voorloper in dit dossier. De ontwikkeling is overeenkomstig de voorkeursvariant in het kader van het IBP VTH, waarvoor VNG en het IPO de

samenwerkingsafspraken hebben getekend. In die zin is het logisch dat de omgevingsdiensten deze volgen. Hierbij hebben we met zijn allen hetzelfde eindpunt voor ogen, maar zijn er tempoverschillen tussen de diensten die verklaarbaar zijn. Hierdoor kunnen we ook van elkaar leren. Hierover is gesproken in het 3D-overleg: een praatstuk hiervoor zal worden opgesteld dat helpend kan zijn voor de provincie.

De besluitvorming met betrekking tot de verschillende onderdelen van de financieringsmethodiek vindt getrapt plaats. Het AB wordt voorgesteld om de verschillende onderdelen eerst verder uit te werken en daarna voor te leggen. De gevolgen voor de deelnemers moeten daarbij goed inzichtelijk worden gemaakt. Daarnaast is het voorstel om de aanpassingen van de systematiek als 'majeur' aan te merken, waardoor de raden/Staten in de gelegenheid worden gesteld om via de voorhangprocedure hun wensen en bedenkingen aan te geven. Aan de hand van pilots kunnen onderdelen uitgetest worden met de deelnemers.

In het AB-voorstel wordt op de wijziging van het niveau van tijdschrijven een passage over kostendekkende leges toegevoegd. Verder wordt de passage over bevoegd gezag bodem nog gecheckt op de situatie bij de gemeente Helmond.

Inclusief deze wijzigingen gaat het DB akkoord met het voorstel.

2f. Inkoopstrategie Software Reseller 2025 e.v.

Het DB gaat akkoord met het voorstel.

2g. Inkoopstrategie salarisverwerking en functioneel beheer Afas

Het DB gaat akkoord met het voorstel.

2h. Invulling topstructuur

In de aangepaste topstructuur wordt uitgegaan van een tweehoofdige directie: een directeur en een adjunct-directeur. Er is inmiddels een vacaturetekst in voorbereiding voor de adjunct-directeur, die op korte termijn wordt opengesteld. De DB-leden kunnen zich vinden in de accenten die hierin zijn benoemd. Het DB gaat akkoord met het voorstel.

3. Informerend

3a. ZZS in AB 23 oktober 2025

Er is een presentatie voorbereid in overleg met portefeuillehouder Bonte. Op zijn verzoek worden nog enkele kwantitatieve gegevens toegevoegd. Het DB is akkoord met het tonen van de presentatie in de informatieve/beeldvormende sessie voorafgaand aan het AB van 23 oktober 2025.

4. Rondvraag

De heer Piepers meldt dat een brief is ontvangen van het ministerie van IenW in het kader van de robuustheidsbeoordeling. De ODZOB blijft op "donkergroen" staan en is hiermee robuust. Aandachtspunten richting 1 april 2026 zijn de overgang van kwaliteitscriteria 2,3 naar 3.0 en het modelmandaat zoals vastgesteld in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH.

5. Sluiting

De heer Van Bree sluit de vergadering om 11.10 uur.

Volgende vergadering

De volgende DB-vergadering is donderdag 20 november 2025 van 14.00-16.00 uur en bij de ODZOB.

Versie 29 september 2025

Besluitenlijst DB-vergadering

25 september 2025, 10:00 – 12:00 uur, ODZOB

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Besluit
2.a	Voortgangsrapportage Meerjaren ontwikkelaanpak V2	1. Neemt kennis van de voortgangsrapportage Meerjaren ontwikkelaanpak mei-augustus 2025 V2 en de stuurmaatregelen die de directie daarop neemt. 2. Informeert het algemeen bestuur over de voortgang op de Meerjaren ontwikkelaanpak over de periode mei-augustus 2025 v2.	In het AB-voorstel vinden nog 2 aanpassingen plaats (in control zijn management door maatregelen en uitleg wijze van inhoudelijke sturing). Inclusief deze aanpassingen besluit het DB conform voorstel.
2.c	Bestuursrapportage ODZOB 2025	1. Instemmen met de Bestuursrapportage 2025. 2. Instemmen met het voorstel tot vaststellen van de Bestuursrapportage en de 2e begrotingswijziging ODZOB 2025 door het algemeen bestuur.	Inclusief een aanpassing van een formulering over onttrekking/storting in het AB-voorstel, besluit het DB conform voorstel.
2.d	Controleverordening, Financiële Verordening en Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2025	1. In te stemmen met de agendering van bijgevoegd AB-voorstel over de Controleverordening 2025, de Financiële Verordening 2025 en het Controleprotocol 2025 voor de AB-vergadering van 23 oktober 2025.	Het DB besluit conform voorstel.
2.e	Verder met de financieringssystematiek	1. Neemt kennis van de 'Eindrapportage Financieringssystematiek ODZOB, Onderzoek naar een toekomstige financieringssystematiek op basis van het landelijke voorkeursmodel IBP-VTH'.	Inclusief toevoeging van een passage over kostendekkende leges in het AB-voorstel, en nog een check op de situatie bij gemeente Helmond over bevoegd gezag bodem, gaat het DB akkoord met het voorstel.

		2. Instemmen met het ter besluitvorming voorleggen van het bijgaande voorstel “Verder met de financieringssystematiek” aan het algemeen bestuur.	
2.f	Inkoopstrategie Software Reseller 2025 e.v.	1. Deel te nemen aan de collectieve aanbesteding ICT software, door in te stemmen met het voorstel van de inkoopstrategie voor “Software Reseller 2025 e.v.” 2. De overeenkomst aan te besteden volgens een openbare Europese procedure. 3. Mandaat te verlenen aan het inkoopteam voor het controleren en vaststellen van alle aanbestedingsdocumenten, waaronder ook de nota('s) van inlichtingen en het gunningsadvies. 4. Mandaat te verlenen aan de inkoopadviseur van BIZOB voor het ondertekenen van de gunnings- en afwijzingsbrieven. Verder ook het uitvoeren van alle routinematige correspondentie in het kader van de aanbesteding met de ondernemers, waaronder het publiceren van de aanbestedingsdocumenten, nota('s) van inlichtingen en gunningbesluit op Mercell wordt verstaan. 5. De directeur ODZOB te machtigen voor het aangaan van een raamovereenkomst met de te contracteren partij.	Het DB besluit conform voorstel.
2.g	Inkoopstrategie Salarisverwerking en functioneel beheer AFAS	1. Instemmen met de inkoopstrategie. 2. De overeenkomst aan te besteden volgens een openbare Europese procedure. 3. Alle aanbestedingsdocumenten, waaronder ook de nota('s) van inlichtingen te controleren en vast te stellen door het inkoopteam.	Het DB besluit conform voorstel.

		4. Het geven van mandaat aan de concerninkoper van BIZOB voor het ondertekenen van de gunnings- en afwijzingsbrieven en om de routinematige correspondentie uit te voeren. 5. Het machtigen van de directeur voor het aangaan van een overeenkomst met de te contracteren partij.	
2.h	Invulling topstructuur	1. Kennisnemen van dit memo. 2. Instemmen met de uitvoering van scenario 3. 3. Kennisnemen van het indelingsbesluit adjunct-directeur. 4. Kennisnemen van de memo betreffende de conversietabel van Leeuwendaal. 5. Instemmen met de functiewaardering van de adjunct-directeur. 6. Instemmen met de conversietabel (voorgenomen besluit, onder voorbehoud van instemming Lokaal Overleg). 7. Instemmen met het wervingsproces.	Het DB besluit conform voorstel.

Versie 29 september 2025

Actielijst DB-vergadering

25 september 2025, 10:00 – 12:00 uur, ODZOB, Wal 28, Eindhoven

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
2	5-6-2025	Afspraak mevrouw Van Breugel-Smolders en Oudenhoven over bijeenkomst stikstof	De heer Piepers	15-6-2025
3	5-6-2025	Voorstel betrokkenheid DB bij invulling directeur/adjunct-directeur	De heer Piepers	25-09-2025
4	25-9-2025	Reactie brief woCom	De heer Piepers	10-10-2025